

**ÓVODAI
PEDAGÓGIAI ÉS
BÖLCSŐDEI
SZAKMAI
PROGRAM**

2017.

TARTALOMJEGYZÉK

ÓVODAI PEDAGÓGIAI PROGRAM	5
TÖRVÉNYI HÁTTÉR.....	6
1. INTÉZMÉNYÜNK ADATAI	6
2. HELYZETELEMZÉS	6
2.1. Intézményünk természeti és társadalmi környezete	6
2.1.1. Az intézményhasználók	6
2.1.2. Az intézmény környezete, a családok szociokulturális háttere	8
2.1.3. Sajátos arculat, nevelési eredmények	8
2.1.4. A fenntartó távlati koncepciója az intézmény működéséről.....	9
3. ALAPELVEK	10
4. GYERMEKKÉP	11
5. INTÉZMÉNYKÉP	11
Óvodakép.....	11
6. CÉLOK – Óvodai nevelésünk céljai	12
7. FŐ FELADATOK	13
7.1. Az egészséges életmód alakítása	13
7.2. Érzelmi erkölcsi, közösségi nevelés	19
7.3. Anyanyelvi, értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása.....	24
8. AZ ÓVODAI ÉLET FŐ TEVÉKENYSÉGFORMÁI.....	27
8.1. Játék.....	27
8.2. Verselés, mesélés.....	30
8.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	33
8.4. Rajzolás, mintázás, kézi munka.....	35
8.5. Mozgás	38
8.6. A külső világ tevékeny megismerése	41
8.7. Munka jellegű tevékenységek	46
8.8. Tanulás	47
9. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK FELADATAI	50
9.1. Személyi feltételek biztosítása	50
9.2. Tárgyi feltételek biztosítása.....	53
9.3. Az óvodai nevelés megszervezése.....	57
9.3.1. Beszoktatás, új gyermekek fogadása az óvodában	58
9.3.2. Napirend.....	59
9.3.3. Heti rend.....	60
9.3.4. Éves terv.....	61
9.3.5. A csoportok szervezése	61
9.3.6. Óvoda-iskola átmenet feladatai	62
9.3.7. Az óvodai nevelőmunka során alkalmazott módszerek.....	63

10. ÜNNEPEK, HAGYOMÁNYOK, JELES NAPOK	65
10. KAPCSOLATOK	68
11.1. Óvoda – család	68
11.2. Óvoda – iskola	71
11.3. Óvoda – bölcsőde	72
11.4. Óvoda – művelődési ház, könyvtár	73
11.5. Óvoda – szakmai szolgáltatók	74
11.6. Óvoda – egészségügyi intézmények.....	74
12. ALAPELLÁTÁSON KÍVÜLI SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK.....	75
13. GYERMEKVÉDELEM.....	75
14. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE.....	78
14.1. A tehetséges gyermek	78
14.2. A fejlődésében akadályozott (BTMN, SNI) gyermek.....	79
14.3. A szociálisan hátrányos helyzetű gyermek	88
14.4. Migráns gyermek.....	96
15. DOKUMENTÁCIÓS RENDSZERÜNK.....	96
16. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉS.....	97
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	98
BÖLCSŐDEI GONDOZÁS-NEVELÉS SZAKMAI PROGRAMJA	99
1. A bölcsőde minőségpolitikája.....	100
2. A bölcsőde gyermekképe	100
3. Az intézmény bemutatása, szervezeti struktúrája	100
4. Küldetésnyilatkozat, pedagógiai hitvallás.....	102
5. Ellátás igénybevételének módja	104
6. Humán erőforrások	104
7. Tárgyi feltételek	104
8. Nevelés-gondozás a bölcsődében	108
8.1 A bölcsődei nevelés-gondozás célja	108
8.2 A bölcsődei nevelés-gondozás feladata	108
8.3 Nevelési fő feladatok	109
8.3.1 Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása	109
8.3.2 Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése	109
8.3.3 A megismerési folyamatok fejlődésének segítése	109
9. A bölcsődei gondozás-nevelés alapelvei.....	110

10.A bölcsőde működési rendje	112
11. A bölcsődei nevelés – gondozás főbb helyzetei	113
11.1 Gondozás	113
11.2 A gondozás szervezése	114
11.3 Gondozási műveletek	114
12. A családi nevelés segítése, kapcsolattartás a családokkal	118
13.Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása	120
13.1 Lelki egészségvédelem	121
13.2 A mozgásfejlődés segítése	121
13.3 Levegőzés	122
13.4 Fogápolás	122
13.5 A bölcsődeorvos preventív tevékenysége	122
14.A tapasztalatszerzés színterei	122
14.1 Ének–zenei nevelés	122
14.2 Irodalmi nevelés (mondóka, vers, mese, báb)	123
14.3 Alkotó tevékenység (firkálás, rajzolás, gyurmázás, ragasztás, stb.)	123
14.4 Környezeti nevelés	123
14.5 Mozgásos élmények	124
15.Hagyományok, ünnepek	124
16. Kapcsolattartás más intézményekkel	126
17.Bölcsőde működésének belső dokumentumai	127
18. A bölcsőde működésének belső szabályzatai	127
19. A bölcsőde szolgáltatásai.....	128
20. A gyermekjóléti szolgáltató, intézmény szolgáltatásáról szóló tájékoztatás helyi módja	128
21.A kisgyermeknevelők folyamatos szakmai felkészültsége biztosítása	128
22. A gyermekek és családjaik, valamint a személyes gondoskodást végzők jogainak védelmével kapcsolatos szabályok.....	129
Törvények, rendeletek.....	130
Legitimációs záradék.....	132

MELLÉKLETEK

- I. Éves óvodai ütemterv és anyaglista**
- II. Óvodai csoportnapló**
- III. Óvodai fejlődésmérő rendszerünk**

ÓVODAI PEDAGÓGIAI PROGRAM

2017.

TÖRVÉNYI HÁTTÉR

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 229/2012. (VIII. 28) Kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 363/2012. (XII. 17.) Kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény
- 229/2012. (VIII. 28.) Kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény végrehajtásáról (KIR, közzethat., adatszolg, támogatások)
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 277/1997. (XII.22.) Kormányrendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, amely a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

1. INTÉZMÉNYÜNK ADATAI

Óvodánk a Balástyai Csudavilág Óvoda és Bölcsőde székhelyintézménye, alapító okirata szerint ellátja a 3-7 éves korú gyermekek óvodai nevelését, az Óvodai Integrációs Fejlesztő Program alkalmazásával a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, valamint ellátja sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének szakmai feladatait

2. HELYZETELEMZÉS

2.1. Intézményünk természeti és társadalmi környezete

Balástya Szegedtől 25 km-re, az E 75-ös főút mellett fekvő község, területe meghaladja az 10 000 ha-t, lakosainak száma 3700 fő körüli, többsége elszórva, sűrű tanyás területen él.

A községet nagy kerttel rendelkező családi házak alkotják, az utak többsége szilád burkolattal ellátott, a közművesítés – a szennyvízelvezetés kivételével, melynek kiépítésére a tervek elkészültek - teljes körben megtörtént.

A település lakosságának döntő többsége a természeti környezeti adottságoknak megfelelően mezőgazdasági termeléssel foglalkozik, mely a helyi viszonyok között főliás növény, üvegházás virágtermesztést és állattenyésztést takar. Ezzel a rendszerváltozásig biztos megélhetést és jó anyagi körülményeket teremtettek maguknak, az utóbbi években azonban érzékelhető a családok egy részének életszínvonalbeli visszaesése. Jellemző a bizonytalanság, a jövőtől és a megélhetés eddigi biztonságának elvesztésétől való félelem. A munkanélküliek ill. az alkalmi munkások száma nem haladja meg az országos átlagot..

Az utóbbi években több család költözött át Romániából és érkeznek az ország más területéről - gyakran csak átmeneti jelleggel – a környékre munkát keresők, esetenként családok költöznek ki a környező városokból.

A lakosság száma stagnál, a gyermeklétszám csökkenése - a statisztikai adatok szerint – 2006. évtől megállt.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű családok száma folyamatosan nő a településen.

2.1.1. Az intézményhasználók

A szülők iskolai végzettsége alacsony, a fiatalabbak középfokú, az idősebbek általános iskolai végzettséggel rendelkeznek. A diplomások száma elenyésző..

Óvodás gyermekeink szüleinek többsége mezőgazdasági vállalkozóként saját földterületén (tanyáján) dolgozik, kis részük alkalmazottként munkahelyen helyben vagy más közeli településen talált munkát.

Az utóbbi években nőtt a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű családok száma, melynek oka az elszegényedő rétegek településre költözése és a kistermelő gazdálkodók egy részének elszegényedése.

A szülők elsődlegesen a konkrét tudás átadását várják el az óvodai neveléstől: verseket, dalokat, mondókákat, számolást, rajzokat, festést... stb. Igénylik, hogy a gyermekek tudjanak önállóan öltözni, alakuljon ki helyes étkezési és tisztálkodási szokásrendszerük, elsősorban a látható készségek és képességek fejlesztését várják el az óvodától. A szülők gyermekeik érzelmi kötődése, az óvodapedagógus személye és nevelési módszerei, valamint az intézmény felszereltsége alapján ítélik meg az óvodát. Véleményüket befolyásolja, hogy milyen a kapcsolatuk alakult ki az ott dolgozókkal és milyen egyéb lehetőségeket nyújtunk a gyermekek ismereteinek bővítése érdekében (kirándulás, színház..stb).

Az óvoda nevelőtestülete 2000. óta minden évben igény és elégedettségmérést végez a szülők körében. Az évente 3 alkalommal végzett vizsgálatok általános elégedettsége 4,7 értéket mutat az ötfokozatú skálán.

2.1.2. Az intézmény környezete, a családok szociokulturális háttere

A község területén az infrastruktúra megfelelő, a háztartások és gazdasági vállalkozások gépesítése folyamatosan történik, növekszik a számítógépek száma a háztartásokban.

A családok egy része tanyán él, a gyermekeket naponta autóval, ill. a szerényebb körülmények között élők busszal járatják óvodába és iskolába. 2008. óta a menetrendszerinti járatoktól eltérő útvonalak mellett lakó gyermekeket az önkormányzat által működtetett óvoda és iskolabusz szállítja naponta az intézményekbe.

A család - a régi falusi hagyományoknak megfelelően - még mindig biztos pontot és értéket jelent az itt élőknek. A gyermekét egyedül nevelő és az elvált szülők száma jóval az országos átlag alatt van. A családok jelentős része a gyermekeket szeretettel neveli és megtesznek minden tőlük telhetőt fejlődésükért.

2.1.3. Sajátos arculat, nevelési eredmények

Óvodáink sajátos arculatát meghatározó tényezők

- Nyugodt, kiegyensúlyozott, meleg légkörű óvodai intézmény, épít falusi adottságaira: nagy udvar, gondozott növényi környezet, állatok látogatása otthon és tanyán, séták a faluban, növénygondozás, kerti munka.
- Jelentős szakmai tudással és gyakorlattal rendelkező óvodapedagógusok dolgoznak a nevelőtestületben a folyamatos fejlődés igényével, nagy hangsúlyt fektetnek a szeretetteljes légkör kialakítására és a differenciált nevelés alkalmazására a gyermekek körében, közvetlen légkört teremtenek a szülőkkel és gondosan ápolják egyéb partneri kapcsolataikat.
- Sok éves közös működés utáni különválás ellenére szoros kapcsolat fűzi az iskolához, mely segíti a gyermekek zavartalan átmenetének biztosítását
- A nevelőpartneri igények – amennyiben nem ellentétesek szakmai szempontokkal - folyamatosan beépítésre kerülnek az óvoda napi gyakorlatába
- A kevés óvodai pályázati lehetőség ellensúlyozására bekapcsolódás térségi vagy iskolai projektekbe
- Az óvoda innovatív nevelőtestülete a törvényi változásoknak megfelelően, az óvodapedagógia korszerű módszereire építve folyamatosan fejlesztik nevelőmunkájuk tartalmát, eredményeiket megismertetik más intézményekkel is
- 2010-től az óvoda nevelőmunkájának részterülete, ún.. 3 „Jó gyakorlata” országos nyilvánosságot kapott, számos nevelőtestület érdeklődött hospitálás keretében a helyi nevelési gyakorlatról
- 2013. évben a TÁMOP 3.1.7. projekt során az óvoda felkészült a referencia intézményi szerepkör ellátásra és 2008. óta rendszeresen érdeklődő látogatókat az ország más településeiről.
- A többéves hagyományokon alapuló, nevelőpartnerekkel közösen szervezett rendezvények lebonyolítása mellett folyamatosan bővül az óvoda programkínálata
- Közvetlen, tartalmas munkatársi kapcsolatok, szabadidős rendezvények, kirándulások kerülnek lebonyolításra
- A nevelőtestület tagjai eredményes együttműködést megvalósítva egységesen képviselik a jól előkészített, közösen hozott döntéseket

2.1.4. A fenntartó távlati koncepciója az intézmény működéséről

Balástya Község Önkormányzata jelentős anyagi ráfordítással, DAOP infrastrukturális pályázat támogatásával új óvodaépületet alakított ki az óvodai feladatainak ellátáshoz 2010-ben a Széchenyi út 3. szám alatt, mely 2016-ban különálló új óvodai tornaszobával bővült. További feladat az épületet és a hozzá tartozó területet határoló kerítés felújítása, a korszerű játszóudvar, valamint az első években kialakított kert növényvilágának folyamatos bővítése. A nevelőmunka továbbfejlesztése érdekében a fenntartó minden pályázati részvételt támogat és elismeri az óvodai nevelőmunka magas színvonalát.

3. ALAPELVEK

Alapelveink tartalmának meghatározása az Alapprogram szellemét tükrözi

- „a) a gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg;
- b) a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be;
- c) az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.”

363/2012. (XII.
17.) Korm. rendelet

- Nyitottan és barátsággal fogadunk minden hozzánk érkezőt
- Arra törekszünk, hogy mindenki érezze magát jól és biztonságban nálunk
- A gyermekek családjának nevelési elveit és szokásait megismerjük, elfogadjuk, az óvodai nevelés időszaka alatt igény szerint hozzáillesztjük saját pedagógiai ismereteinket, tapasztalatunkat
- Óvó, védő figyelemmel vesszük körül a gyermekeket, gondoskodunk szükségleteikről
- A gyermekek kompetenciáit az óvodai nevelőmunka minden tevékenységével fejlesztjük
- A gyermekek saját élményeiken keresztül tevékeny ismeretszerzésben vesznek részt
- Tartalmas, jól megélt kisgyermekkor töltenek el nálunk sok szabad játék lehetőségével.
- Elősegítjük és támogatjuk a saját életükben kompetens gyermek és felnőtt személyiség kialakulását.
- Bízató tekintetünkkel jelezzük a gyermekek felé: Bízunk benned, hogy keresed és megtalálod a megfelelő utat.
- Az általános emberi értékeket (család, erkölcs, humánus, környezetünk védelme, művészetek) elismerjük, megerősítjük
- Minden tőlünk telhetőt megteszünk a problémák korai felismeréséért, megelőzéséért és kezeléséért
- Tudjuk, hogy minden ember más, ennek megfelelően differenciáltan kezeljük
- Minden ember (gyermek és felnőtt) egyenlő jogokkal és kötelességekkel rendelkezik óvodánkban
- Minden gyermek számára biztosítjuk az egyenlő bánásmódot, melynek tartalmát egyéni szükségletei alapján határozzuk meg
- Az óvodai élet végére ellátjuk gyermekeinket és szüleiket a sikeres továbblépéshez szükséges útravalóval és az együtt töltött évek minőségéhez méltó búcsúval válunk el egymástól

4. GYERMEKKÉP

A gyermek folyamatosan fejlődő, változó, egyedi sajátosságokkal rendelkező személyiség. Tetteit életkora alapján elsősorban érzelmeik befolyásolják, fejlődését meghatározzák élményei és az őt ért hatások és befolyások.

Óvodába érkezéskor a gyermek egy bizonyos életszemlélettel és szokásrendszerrel rendelkezik, melyet családja alakított ki a saját értékrendje alapján.

Testi és szellemi fejlődését az óvodai évek alatt az otthoni és óvodai környezete együttesen határozza meg.

A gyermek fejlődését óvodáskor alatti életszakaszában elsősorban a nyugodt és biztonságos körülmények között megélt szabad játék és a tevékenység közben szerzett tapasztalatok, élmények befolyásolják. Eközben kompetenciái komplex módon fejlődnek, érdeklődése folyamatosan bővül a világ felé, nyitottságának fenntartása és igényeinek kielégítése meghatározója későbbi ismeretszerzési igényének. Fejlődésének másik fontos feltétele a figyelemre épülő szeretet, az elfogadás (bizonyos elvárásokkal együtt), és tudat, hogy fontos számunkra.

Minden gyermeknek vannak erősségei, melyek különböző időpontokban és különböző hatások nyomán kerülnek felszínre.

A gyermek joga, hogy egyéni igényei és szükséglete szerint megkapja az optimális fejlődéséhez szükséges tárgyi és megerősítő személyi feltételeket.

5. INTÉZMÉNYKÉP

Óvodakép

Az óvoda a közoktatási rendszer első szintjeként szakmailag önálló nevelési intézmény, a családi nevelés kiegészítője, mely a gyermek 2,5 éves korától az iskolába lépéséig, legfeljebb 7(8) éves korig tart.

Az óvoda óvó-védő, nevelő, személyiség és képességfejlesztő funkciókat tölt be, mely a gyermek teljes személyiségét, egyéni kompetenciáit figyelembe véve, komplex módon működik a nevelőmunka során.

Óvodai nevelésünk alapfeltétele a szeretetteljes, meleg légkör kialakítása és folyamatos biztosítása. Az óvodapedagógus szerető, védő, óvó gondoskodása, a pedagógus szeretetében való megmártózás, a simogató kéz melege, a mosolygó, biztató tekintet, a körülölelő védettség adja meg a gyermek számára az érzelmi biztonságot, mely kiegyensúlyozott fejlődésének feltétele. Az óvoda hozzásegíti a gyermekeket, hogy jól megélt, kiteljesedett, igazi kisgyermekkor után kezdjék el az iskolai tanulást.

A 3-7 éves korosztály életének alaptevékenysége és fejlődésének legfontosabb színtere a szabad játék, mely folyamatosan, a gyermek fejlődésének tükrében kiegészül a világ tevékeny és sokoldalú megismerésével. Az óvodai élet tartalmának megszervezése a gyermekek folyamatos élményszerzésére épül. A tevékenységek tartalmának meghatározása során kiemelt szerepet kap az alapvető humanista, társadalmi, multi és interkulturális szemlélet, a természeti értékek, a környezet megismerése és védelme.

Az óvoda segít a gyermek – az életkori sajátosságai alapján gyakran csak tünetekkel jelzett – valós szükségleteinek feltárásában és kezelésében. Az óvoda érzelmi légkörére a befogadás,

az előítélet mentesség, a különbözőségek természetes elfogadása, kezelése és tisztelete jellemző. Az óvodában minden gyermek számára biztosított az egyenlő hozzáférés a korának megfelelő fejlődéshez, melynek tartalmát egyéni szükségletei határozzák meg.

Minden gyermek tehetséges valamiben, a szülőkkel együtt az óvoda feladata ennek megkeresése, megerősítése és fejlesztése.

Az óvoda minden tevékenységével azt kívánja elérni, hogy a gyermekek alapkompenciáinak fejlődése az óvodai nevelés hatására optimális mértékben megvalósuljon és ennek első állomásaként óvodáskoruk után iskolára alkalmasan kezdjék meg első osztályos tanulmányaikat.

6. CÉLOK

6.1. Óvodai nevelésünk céljai

Szeretetteljes, biztonságos légkör kialakításával teremtjük meg a gyermekek életének első közösségi életterét, zökkenőmentesen biztosítjuk a családból történő befogadásukat.

A családi napköziből, bölcsődéből vagy más óvodából érkező gyermekek számára biztosított legyen a zökkenőmentes átmenet

Az életkornak megfelelő tartalommal megtöltött gyermekkor átélésének segítése és az ehhez szükséges feltételek biztosítása

A 3-8 éves korosztály napi tevékenységének komplex megszervezése, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével, természetes környezetben, öntevékeny részvétellel szerzett tapasztalatokra és ismeretszerzésre építve.

Az egészséges életmód alapjainak megismertetése és szokásainak megalapozása

Mély természetszeretet és tisztelet kialakítása, környezetvédelmi ismeretek és tapasztalatok nyújtása.

Az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődésének, a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítése.

A gyermekek erősségeinek megismerése és szüleikkel történő megismertetése, majd erre alapozva a külső világ iránti érdeklődésük folyamatos felkeltése és fenntartása

A konstruktív életvezetés megalapozása magatartás és tevékenységformák megismertetésével és megerősítésével.

Színesen kommunikáló, a környezetben jól eligazodó, problémájukra - aktívan közreműködő - saját megoldást találó, jó kapcsolatteremtő képességekkel rendelkező, saját életükben kompetens gyermekek nevelése.

A komplex látásmód, az önálló gondolkodás és feladatvégzés életkoruknak megfelelő formáinak megismertetése, kipróbálása és gyakorlása

Szociális értékek közvetítése: család, rugalmas nemi szerepek, humanizmus

A gyermekek (és felnőttek) érzelmi intelligenciájának fejlesztése

A nemzeti és nemzetközi élet értékeinek megismertetése és tiszteletére, megbecsülésére történő nevelés

Az átlagostól zárkózottabb, falusi gyermekek megnyílásának elősegítése, bátorítása

Az iskolai oktatás kereteinek megismertetése, az iskolakezdéshez szükséges képességek, készségek fejlesztése, valamint az iskolakezdés időpontjának optimális megválasztása.

A gyermekek közösségi élményekhez (ünnepek, kirándulások, mozi, színház) juttatása

A hátránnyal küzdő gyermekek életében nehézségeik kompenzálása.

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelésével esélyegyenlőségük biztosítása

A migráns gyermekek interkulturális nevelése

Jól funkcionáló, összetartó, meleg gyermek és felnőtt közösségeket működtetése.

A szülők előtt példamutatás a helyes nevelési eljárások alkalmazásában és segítségnyújtás ezek megismerésében.

Jó kapcsolat kialakítása kezdeményezni a hozzánk járó gyermekek szüleivel, a kapcsolattartás különböző formáinak

Annak elérése, hogy a gyermek optimális fejlődése, jó közérzete és gyermekkori lehetőségeinek kihasználása, a gyermekélet kiteljesedése közös ügyé váljon.

A szülők részéről fellépő, túlzó, a gyermekek életkori sajátosságait figyelmen kívül hagyó oktatási igényeket tompítása.

A kistelepülési lakosok helyzetének kompenzálására megismertetni a gyermekeket a városi élet jellemzőivel és lehetőségeivel.

Minden velünk kapcsolatban álló partnerrel egészséges munkakapcsolatot kiépítése és a kétirányú kommunikáció kialakítása

A nevelők és a gyermekek szabadságérzetét biztosítása, megélése, kiteljesedése.

7. FŐ FELADATOK

7.1. Az egészséges életmód alakítása

Céljaink:

- *Fejlődjenek a gyermekek testi és szociális kompetenciáinak fejlesztése,*
- *biztosítsuk élet és egészségvédelmüket, óvjuk és ápoljuk testi és lelki egészségüket, testi és mentális fejlődésük elősegítésével, alakuljon ki az egészséges életvitel igényük az óvodai szemléletformálással és szokásrendszerek kialakításával.*
- *elégüljenek ki a gyermek gondozása, testi szükségletei valamint, mozgásigényük*
- *az óvodai nevelés járuljon hozzá a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítéséhez*
- *fejlődjenek a gyermeki testi képességei*
- *a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;*
- *az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;*
- *a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése;*
- *a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása;*
- *megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása*
- *A gyermekek nevelése által és a közösen szervezett rendezvényeken keresztül példa és tanácsadás a családok egészséges életmódhoz kötődő szokásrendszerének kialakításához, a helytelen elemek kiküszöböléséhez.*

Feladataink

Az egészséges és biztonságos környezet megteremtése érdekében

- Az épületek kapui a gyermekek által el nem érhető magasságban billenő zárral van ellátva, melyet mindig zárva tartunk és erre felhívjuk a hozzánk érkezők figyelmét
- A csoportszobából távozó gyermekre is felnőtt ügyel
- Gyermek csak felnőtt kísérettel lehet az udvaron.
- Figyelünk a gyermekek időjárás szerinti öltöztetésére, melyet rendszeresen egyeztetünk a szülőkkel.
- A melegítőkonyha higiéniját a HACCP rendszer működtetésével biztosítjuk.
- A dajkák munkaköri leírásuk alapján végzik a gyermekek által használt helyiségek és eszközök fertőtlenítését és tisztítását, melyet az óvodapedagógusok és az óvoda vezetője rendszeresen ellenőriznek.
- Az időjárásnak megfelelően rendszeresen szellőztetést végzünk a csoportszobákban.
- A tavaszi és nyári időszakokban lehetőleg a szabad levegőn tízóraitatunk és uzsonnáztatunk.
- Az ételmezésvezető felé jelezzük az egészséges étrend iránt támasztott igényeinket.
- A homokozók homokcseréjét és rendszeres feladását figyelemmel kísérjük.
- Az udvaron növényeket, virágokat telepítünk és a gyermekekkel együtt gondozzuk azokat.
- Betegség esetén a szülőt értesítjük és a lehető legkíméletesebb feltételeket biztosítjuk a gyermeknek.
- Együttműködünk a település egészségügyi dolgozóival.

A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése érdekében

A családból érkező gyermekek számára az új környezetben nem csak a tárgyi feltételek, hanem az életritmus is szokatlan. Figyelembe vesszük, hogy az új környezetben a gyermek gyakrabban betegedhet meg, fáradékonnyá, étvágytalanná válhat, esetleg idegenkedhet az alvástól. Az átmenetet megkönnyítjük a fokozatos, szülők jelenlétével történő beszoktatással, a törődő, segítő, tapintatos, türelmes magatartással, a gyermek személyes tárgyainak, egy-egy otthoni szokásának elfogadásával.

Az egészséges személyiségfejlődés egyik legfontosabb feltételének tartjuk az óvodapedagógus és a gyermek közötti jó kapcsolatot. A gyermekek jó közérzetéhez a felnőtt testközelségére is szükség van. Ez a testi kontaktus a kapcsolatnak az a formája, amikor nem csak dédelgetjük, ölbe vesszük, simogatjuk a gyermeket, hanem befűzzük a cipőjét, megkötjük a sapkáját, segítjük a WC papír és a zsebkendő használatában is.

A napirend átgondolt összeállításával megteremtjük a lehetőséget a helyes életritmus kialakítására.

A gondozási és testápolási feladatok alapos ellátásával kielégítjük a gyermek testi szükségleteit.

Tervszerűen, cselekvésbe ágyazottan megismertetjük őket az egészséges életmód és az egészségmegőrzés szokásaival.

Személyes példaadással segítjük a helyes testápolási, öltözködési, táplálkozási szokások kialakulását.

Kapcsolatot tartunk a gyermekorvossal, s ha szükséges, kérjük speciális szakemberek - pszichológus, logopédus - közreműködését.

Arra törekszünk, hogy lehetőség szerint minden évszakban minél több időt töltsenek a gyermekek a szabad levegőn, jó időben a gyermekek a délelőtti tevékenységek egy részt szabad levegőn, a teraszokon végzik.

A helyes életritmus alkalmazása érdekében

- Az optimális napi életritmust rendszeres, megszokott időben végzett tevékenységek szervezésével biztosítjuk.
- Szem előtt tartjuk, hogy a gyermekek az oldott, kellemes légkörben szívesen végzett tevékenységeket nem érzik fárasztónak.
- A különböző tevékenységeket váltakozva szervezzük.

A helyes táplálkozás érdekében

- Az étkezésekre megközelítően azonos időpontokban kerül sor minden nap, mert így alakulnak ki és erősödnek meg a táplálkozás feltételes reflexei.
- A táplálkozásnál figyelembe vesszük az óvodások egyéni igényeit.
- Megkedveltetjük velük a számukra még ismeretlen új ízeket. Ha egy-egy gyermek az új ételt először elutasítja, egy idő után újra kínáljuk.
- A gyermekek ízlésében, étvágyában, táplálkozási szokásaikban nagy egyéni különbségek vannak. Tekintetbe vesszük a szélsőséges táplálkozási igényeket, azok okait kiderítjük.
- Az étkezések feltételeinek biztosításában - önkiszolgálás, terítés - a gyermekeket is bevonjuk.
- Az étkezések oldott légkörben, csendes beszélgetés mellett – lehetőleg folyamatos időkerettel - zajlanak
- Az óvodában elfogyasztott ételeket az iskola konyhája készíti, a menüsört az iskola ételmezésvezetője állítja össze. Folyamatos egyeztetést folytatunk a megfelelő ételek kiválasztásához, ötleteket gyűjtünk és javaslatokat teszünk új ételek bevezetésére. Részt veszünk a gyermeki és szülői étkezéssel kapcsolatos igényeinek megismerésében.
- Az aktuális heti menüsört a csoportfaliújságon megismertetésre közzé tesszük
- Születésnapok, névnapok rendezése előtt javaslatot teszünk a szülők felé egészséges csemegék kiválasztására.
- Óvodánkban a folyadék (víz) egész nap a szomjas gyerekek rendelkezésére áll, a nap folyamán bármikor ihatnak.

A kulturált étkezés szabályait folyamatosan - otthonról hozott szokások figyelembevételével - ismertetjük meg a gyermekekkel és vezetjük be a csoportokba.

- Csak kézmosás után ülünk le étkezni.
- Minden étkezéshez szalvétát használunk.
- Kiscsoportban a kanál és villa használatát segítjük, középső és nagycsoportban bevezetjük és fokozott figyelemmel kísérik a kés használatát is.
- Ivás előtt szájat törölünk.
- Lehetőleg csukott szájjal eszünk, ügyelve a falat alapos megrágására.
- Fokozatosan igyekszünk elérni, hogy a gyermekek önállóan ítélik meg, majd szedjék ki az általuk elfogyasztott mennyiségű ételt.
- Jó étvágyat kívánunk minden étkezés előtt.
- Nyugodt, oldott légkörben, csendesen beszélgetve étkezünk

Gyermeki tevékenységek

- evőeszközök szabályos használata
- szalvéta használata
- kulturált étkezési szokások alkalmazása
- az elfogyasztásra kerülő étel mennyiségének megválasztása

- önálló szedés az ételből
- az asztal megterítése, a szükséges eszközök lehelyezése

Feladataink

A helyes testápolás elsajátítása érdekében

- Törekszünk - a fokozatosság elvének betartásával – a gyermeki önállóságra, az „egyedül csináltam” öröm átélésére.
- Törekszünk a családi és az óvodai gondozási szokások összehangolására (egyéni beszélgetések, szülői értekezlet)
- Minél kisebbek a gyermekek, annál több segítséget nyújtunk a testápolásban. Együttműködéssel fejlesztjük és ösztönözzük őket az önállóságra, elsajátítatjuk a műveleteket (kézzappanozás, fogmosás stb.).
- WC használata után, étkezések előtt és minden olyan esetben, amikor szükséges szappannal, folyóvízben mosatunk kezet a gyermekekkel, majd a kezet szárazra töröljük. Szükség esetén körömkefét használunk.
- Azért, hogy a fogmosás minél korábban a gyermekek szokásává váljon, tízórai után és délben gyakoroltatjuk.
- A helyes orrfűvés és zsebkeendőhasználat kialakulását gyakoroltatjuk.
- Az óvodában kialakult szokásrenddel lehetővé tesszük, hogy óvodásaink akkor mehessenek ki a WC-re, amikor szükségleteik úgy kívánják. Előfordulhat, hogy néhány gyermek csak az óvodában ismeri meg a papír és az öblítő berendezés rendszeres használatát, náluk ezt külön figyelemmel kísérjük és szükség szerint átsegítjük őket a kezdeti nehézségeket.
- Minden gyermeket fokozatosan juttatunk el odáig, hogy önmagával, ruházatával, használati tárgyaival szemben is igényelje a rendet, tisztaságot. Feladatunknak tartjuk, hogy a rendetlenséget észrevetessük, és megszüntetésébe bevonjuk a gyermeket.

A megfelelő öltözködési szokások kialakítása érdekében

- Mindig az időjárásnak és nem az évszaknak megfelelően öltözünk
- Az időjárás változását öltözködéssel a nap folyamán is követjük
- A gyermekek önálló öltözködésének támogatásával célunk a sikerélményhez juttatás és az egyéni képességek lehető leghatékonyabb kihasználása.
- A vegyes csoportokban célunk az egymás segítése és a példaadás is.
- Kérjük a szülőket, hogy gyermekeik öltözéke legyen célszerű, kényelmes, önállóságukkal összhangban álljon. Figyelmüket felhívjuk, hogy megfelelő ruházatban a gyermek nem fázik, nem izzad meg, szabadon mozog, a ruha nem gátolja. A hőmérsékleti változások egyensúlyozására ajánljuk a többrétegű öltözködést.

Gyermeki tevékenységek

Testápolás – fokozatos önállósággal

- arc és kézmosás
- arc és kéztörlés
- orrfűvés és törlés
- fogmosás, szájöblítés
- fésűködés

Öltözködés – fokozatos önállósággal

- ruhalevétel
- ruhafelvétel

- ruhaigazítás, ruhaujj feltűrés
- ruhaösszehajtás

Feladataink

A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése érdekében

- Télen, hideg időben is lehetőséget teremtünk a mozgásra, ilyenkor szervezett testmozgással biztosítjuk a lassabb, kevésbé mozgékony gyermekek átmozgatását.
- A gyermekek az udvaron annyit mozoghatnak, amennyire egyéni igényük van.
- Az udvar felszerelését folyamatosan bővítjük a gyermekek igényeinek megfelelő játéklehetőségekkel.
- Rendszeresen, minimum havi egy alkalommal sétákat, kirándulásokat szervezünk, melyek a mozgásigény kielégítésén kívül – a nyugodt nézelődés mellett - együttes élményt is nyújtanak a csoport számára.
- A megtett út hosszával, a séta, a kirándulás időtartamával igazodunk a gyerekek életkorához, fejlettségéhez.
- A sétákat úgy szervezzük, hogy az oldott és beszélgetésre ösztönző legyen, a mozgásos játékot egészítse ki, de ne helyettesítse.

A gyermeki testi képességek fejlődésének segítése érdekében

- A csoportszobákban is folyamatos mozgáslehetőséget biztosítunk mozgássarkokban
- Eszközzel és pedagógusi kezdeményezéssel folyamatosan motiváljuk a gyermekeket a mozgásra
- A szabad levegőn való rendszeres tartózkodással növeljük az ellenálló képességüket.
- Tavasszal, nyáron, ősszel, de még télen is - kedvező időjárás esetén - a játékot, a foglalkozásokat a szabadban szervezzük.

A pihenés, alvás biztosítása érdekében

- A csoportszobát fekvés előtt jól kiszellőztetjük, a levegőcserét alvás alatt - kisebb, nagyobb ablakrésszel - télen is biztosítjuk.
- A felesleges ruhaneműt, a cipőt óvodásaink önállóan, ill. segítséggel veszik le.
- A békés ellazulást minden nap meséléssel, dallal készítjük elő.
- A pihenés, alvás alatt a nyugalmat folyamatosan fenn tartjuk, de nem erőszakoljuk a mozdulatlanyságot, az alvást. A nyugodt pihenést elősegítjük az elalvás előtti mesével, zenével, halk dúdolgatással.
- Igyekszünk a pihenéshez szükséges kedvező körülményeket minden gyermek számára megteremteni és fenntartani. A gyermekek alvási szokásait tiszteletben tartjuk.
- Nyári hónapokban az iskolába felvett gyermekeknek lehetőséget teremtünk arra, hogy csak akkor pihenjenek, ha erre külön igényük van.

A lelki egészség megteremtése érdekében

- Már a családlátogatások során igyekszünk megismerni, majd egyénileg felkészülni minden - főleg az előzetes tapasztalatok alapján problémát sejtető - gyermek érkezésére.
- A mindennapi életünket a derű, a mosolygás, a nyugodt és kiegyensúlyozott, a gyermekek számára is kiszámítható légkör kialakítása jellemezze.
- Az óvodapedagógusban és dajkában mindig megértő, vigasztaló, szerető társat érezzen a gyermek.
- Ügyelünk arra, hogy a gyermek által okozott problémánál ne a gyermeket, csak a tettét utasítsuk el.

- Egészséges korlátok állításával megteremtjük a gyermek stabil, biztos és biztonságos környezetét és közérzetét.
- A dicséret, a buzdítás módszerek gyakori alkalmazásával sikerélményhez juttatással, pozitív életszemlélet kialakulását és állandósulását igyekszünk elérni.
- Minden gyermekben megtaláljuk az „ő” erősségeit melyet alapként használva segítjük további kibontakozását.
- A gyermekcsoportok mindennapi életéből „számúzzuk” az erőszak és a megkülönböztetés minden formáját, helyette a tolerancia, a megbékélés, a megegyezés érvényesüljön.
- Sérült, fejlődésben lemaradt társaik segítésére motiváljuk a gyermekeket példaadással, ösztönzéssel.
- Segítünk a családoknak megoldani gyermekeik fejlődési és nevelési problémáit.
- Az egymásra odafigyelő magatartásnak és a segítő légkör kialakításának preventív módszereivel megteszünk mindent a hozzánk járó gyermekek kiegyensúlyozott lelki életének biztosításáért.
- Derűs, nyugodt felnőttek között tevékenykedjenek a gyermekek a nap minden órájában.

Speciális gondozó, prevenció és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása

A gyermekek óvodába kerülésekor anamnézis keretében feltérképezzük a gyermek előéletét. Amennyiben gyermekek egyéni képességeinek és fejlődésének követése során problémát észlelünk

- Egyeztetünk a szülővel az érzékelt probléma általa észlelt tüneteiről és véleményéről
- Felvesszük a kapcsolatot a védőnővel és a gyermek orvosával
- Közös megoldást keresünk a probléma megoldására, segítjük az esetleges kezelések elérését
- Követjük a gyermek részvételét a korrekciós tevékenységben
- Kiemelt figyelemmel kísérjük a gyermek fejlődését

A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítása érdekében

- Bevonjuk a gyermekeket a csoportszobai és udvari környezet kialakításába
- Az épület körül változatos zöld növényi környezetet, a csoportszobában élősarkot alakítunk ki, melyek gondozása a gyermekek részvételével történik
- A mosdóban gyermek-felelős (Vízőr) vigyáz a túlzó vízfelhasználás elkerülésére
- Az udvaron komposztálóba rakjuk a növényi hulladékot
- Megismertetjük a gyermekeket a szelektív hulladékgyűjtés jelentőségével és szabályaival
- Minden évben papír és műanyag palackgyűjtést szervezünk
- Teret alakítunk ki az udvaron kis állatok fogadására
- Folyamatosan új elemekkel bővítjük környezetvédelmi tevékenységeink körét
- Kapcsolatot építünk ki környezetvédelemmel foglalkozó szervezetekkel

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Önállóan mosakodnak, törölköznek, figyelmeztetés nélkül kezet mosnak, amikor szükséges
- Körömkefével tisztítják a körmüket
- Önállóan és alaposan mosnak fogat
- Ruhájuk ujját fel-, és letűrik, gombjaikat be- illetve kigombolják
- Önállóan használják a WC-t

- Vigyáznak a WC, a mosdó rendjére, a tisztálkodási eszközöket a helyükre teszik
- Hajukat rendben tartják
- Étkezés közben kulturáltan viselkednek
- Önállóan használják az evőeszközöket
- Igénylik az asztal esztétikus rendjét
- Önállóan, a megfelelő sorrendben öltöznek, vetkőznek.
- Holmijukat hajtogatva a helyükre teszik.
- Ruháikkal gondosan bánnak, próbálkoznak cipőfűzőik megkötésével
- Ha fáznak, vagy melegük van, segítenek magukon.
- Csizmájukat, hócipőjüket szüksége esetén letisztítják.
- Ügyelnek saját személyük és környezetük rendjére, gondozottságára.
- Az ajtókat csendesen nyitják, csukják, az eszközökkel óvatosan bánnak.
- Észreveszik, ha valami hiányzik, vagy rendetlen, a rendtelenséget megszüntetik.
- Ügyelnek a takarékos vízfogyasztásra
- Védik, gondozzák a növényi környezetet (kert munka)
- Vigyáznak a körülöttünk élő kis élőlényekre
- Ismerik a szelektív hulladékgyűjtés szabályait.
- Egymásra odafigyelő, toleráns, pozitív életszemléletű közösséget alkotnak

A gyermekek egészséges életmódhoz kötődő szokásrendszerének fejlődése a „KUKUCCS” Szociális képességek Társas kapcsolat, játék, viselkedés, neveltségi szint, szokásismeret területeknél kerülnek értékelésre.

7.2.Érzelmi, erkölcsi, közösségi nevelés

Célunk:

- *fejlődjenek a gyermekek szociális kompetenciái,*
- *érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes légkör megteremtése a beszoktatástól az óvodáskor végéig a gyermek-gyermek és a felnőtt-gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakításával, ahol az érzelmek megélése fontosságot és teret kap és a közösség számára elfogadható módon nyilvánul meg.*
- *a gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése, érzelmi intelligenciájuk fejlesztése*
- *A gyermekek emberek közötti viselkedési elveinek, normáinak és megnyilvánulási formáinak kialakítása, az önállóság fejlesztése, egyéni kompetenciáinak erősítése.*
- *A gyermekek szociálisan értékes, közösségfejlesztő és önfejlesztő morális magatartásának és tevékenységformáinak megerősítése és ezzel párhuzamosan a destruktív megnyilvánulások leépítése.*
- *A különbözőségeket elfogadására, tiszteletére nevelés.*
- *A szülőföld iránti pozitív érzelmi viszony kialakítása*
- *A kulturális és természeti értékek megbecsülésére való nevelés*
- *A sajátos nevelési igényű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyeinek hátránykompenzáló biztosítása.*
- *A migráns gyermekek nemzeti öntudatának ápolása.*

- *A kiemelkedő képességű gyermekek tehetségének feltárása, fejlődésének egészséges módon történő elősegítése.*

Feladataink

Az érzelmi nevelés érdekében

- A szerető, védő gondoskodásunk, a biztató tekintet, a körülölelő védettség adja meg a gyermek számára az érzelmi biztonságot, mely kiegyensúlyozott fejlődésének feltétele.
- A gyermekek számára őszinte, természetes magatartással próbálunk mintát mutatni. A gyermekkel való társalgásban a világos, egyértelmű, építő, előrevivő megfogalmazásra törekszünk, a kívánság tárgyilagos megnevezésével, azaz kiemelésével.
- A nevelés folyamatában a pozitív érzelmekre építünk, sok örömet adó tevékenységet biztosítunk.
- A jó nevelés alapja a feltétel nélküli szeretet kevés, de stabil korláttal együtt. A korlátokat úgy szabjuk meg, hogy az adott korosztály meg tudjon felelni az elvárásoknak.
- Az egyéni sajátosságokat nem pozitív vagy negatív tulajdonságokként értékeljük, megértetjük, hogy mindannyian különbözőek vagyunk.
- Segítjük a gyermeket abban, hogy el tudja fogadni eltérő képességű és tulajdonságú társaikat.
- Figyelemmel kísérjük és segítjük a gyermekbarátságok kialakulását. Arra törekszünk, hogy minden gyermek belső elégedettsége és pozitív énképe kialakuljon.
- Visszahúzódo gyermeknél törekszünk kideríteni ennek hátterét, majd fokozatosan igyekszünk bevonni a gyermeket a társas kapcsolatokba.
- Kiemelt figyelmet fordítunk azokra a gyermekekre, akiknek fejlődését negatív környezeti hatások, társadalmi, kulturális hátrányok gátolják. Szem előtt tartjuk, hogy óvodás korban a hátrányok mindenekelőtt a gyermek érzelmeit érintik (pl. szeretet, gondoskodás hiánya, durva, elutasító bánásmód.). A hátrányokat az óvodai nevelés lehetőségeivel igyekszünk enyhíteni.
- A veszélyeztetett, hátrányos helyzetű gyermekek esetében törekszünk a szülők bizalmának megnyerésére, mivel a segítség elfogadó és együttműködő kapcsolatban eredményesebb.
- Egyéni beszélgetéseken, szülői értekezleteken adott ismeretterjesztéssel segítünk a szülőknek megérteni, kezelni és elfogadni gyermekeik érzelmeit.

A gyermekek érzelmi intelligenciájának fejlesztése érdekében

- Kiemelt helyen kezeljük a gyermekek óvodai és későbbi életben való boldogulása érdekében az érzelmi intelligencia jelentőségét
- Folyamatosan bővítjük ismereteinket az érzelmi intelligencia témaköréről
- Tudatosítjuk és megfogalmazzuk – a pedagógus példaadásával - a bennünk keletkező érzelmeket
- Segítjük a gyermekeket saját és mások érzelmeinek elfogadásában
- Megoldási javaslatokat fogalmazzunk meg az érzelmek kezelésére
- Lehetőséget teremtünk arra, hogy a témához kötődő ismereteinket ismertetjük a szülőkkel

Szocializáció – a szociális képességek fejlesztése

- A gyermekek vegyes szociális, kulturális ismeretekkel és szokásrendszerrel érkeznek óvodába. Első lépésként megismerjük minden gyermek esetében eddigi élményeiket és elfogadjuk, majd fokozatosan a gyermekekkel is elfogadtatjuk a különbözőbb gyermeki

megnyilvánulásokat és a jó példákat kiemelve folyamatosan megerősítjük a követendő elveket, szokásokat és magatartási formákat.

- A szomorú, síró társat mindig megvigasztaljuk és utána oldjuk meg annak okait.
- Szándékosan senkit nem bántunk meg, ha véletlenül mégis megtörténik, bocsánatot kérünk.
- A tettegesség minden formája elutasításra talál intézményünkben.
- Ha valaki problémát, nehézséget okoz, igyekszünk békés úton egyeztetni érdekeinket.
- Türelmesek és toleránsak vagyunk egymással, kivárunk ha kell.
- Mindig köszöntjük a hozzánk érkező gyermeket, felnőttet egyaránt.
- A vendég megkülönböztetett bánásmódban részesül nálunk.
- Alkalmazzuk az udvariasság szabályait, kérünk és megköszönünk mindent, idegennek (kézfogással) bemutatkozunk.
- Megvárjuk, amíg mások befejezik az elkezdett tevékenységüket (beszédüket) és csak ezután fordulunk hozzájuk kéréseinkkel.
- Törekszünk rá, hogy mindenki elmondja véleményét és annak indokait, erre napi rendszerességgel lehetőséget teremtünk.
- Tekintettel vagyunk a gyengébbekre, az idősekre.
- Mindig igazat mondunk és felvállaljuk tetteinket és azok következményét.
- Szabad nálunk tévedni, elrontani, de igyekszünk mindezeket gyorsan kijavítani.
- Minden emberben és gyermekben megkeressük az erősségeket, jó tulajdonságait és ez alapján tiszteljük őket még akkor is, ha néhány dologban véleménykülönbségünk van.
- Érzelmünket rendszeresen megfogalmazzuk és megosztjuk környezetünkkel.
- Felvállalt feladatainkat végrehajtjuk, még ha néha kis kellemetlenséget is kell vállalnunk érte.

Közösségi nevelés

- Vegyes életkorú közösségeket hozunk létre a régi „nagy családok” mintájára. Vegyes csoportjainkban lehetősége nyílik a kisebbnek segítséget kérni és elfogadni, a segítségkérést megtanulni és megköszönni, a nagyobbak mintája alapján a számára ismeretlen dolgokat kipróbálni, a nagyoknak a segítség és adás élményét megélni és ezáltal példát mutatni
- A közösségek pozitív nevelő hatásait kihasználjuk, negatív hatásait kezeljük.
- Mindenki egyforma jogokkal és életkorának megfelelően kötelezettségekkel rendelkezik közösségeinkben.
- Mindenki érezze jól magát közösségében és tegyen meg mindent saját és társai jóérzésének biztosításáért.
- A közösség tagjai mindig figyeljenek egymásra, nincs (sokáig) magányos tag közöttünk.
- Éljenek át minél több közös élményt, örömet.
- Örüljenek saját közösségüknek, legyenek büszkék rá.
- Ismerjék közösségük szimbólumát, nevét és a csoport színét.
- A jól működő óvodai felnőtt közösségek – a nevelőtestület és a dajkák közössége - példát mutatnak a gyermekek és szülők közösségeinek.
- A már óvodába járó gyermekeket beszélgetésekkel felkészítjük társaik érkezésére.
- Lehetőleg bevonjuk a gyermekeket új társaik fogadásába: megmutatják a termet, mosdót, a játékokat.
- Bemutatjuk az újonnan érkezőt és a többi gyermek is bemutatkozik neki.
- Minden esetben jó felnőtt példát mutatunk az udvariassági formák alkalmazásával.
- Szituációs és drámajátékokat kezdeményezünk egyes problémák kezelésére.

- Minden nap minden gyermek – egymást türelmesen megvárva – lehetőséget kap arra, hogy megoszthassa otthoni élményeit társaikkal.
- Minden nap megemlítjük a távol levő társakat és megbeszéljük távolmaradása okait, a hosszú ideig beteg gyermeket lehetőleg meglátogatjuk
- Az otthonról hozott játékot megmutatjuk a társaknak, lehetőséget teremtünk a többieknek is a kipróbálásra és együtt vigyázunk annak épségére.
- Az otthonról hozott csemegéket megosztjuk a közösségben.
- Az időnként külön tevékenykedő egyes korcsoportok – csak a nagyok végeznek valamit – nem jelenti a közösség felbomlását.

Erkölcsei nevelés

- Elfogadjuk, hogy a gyermekek és családok erkölcsi szokásrendszere különböző, feladatainkat a gyermek és családjának megismerése után az adott szükséglet határozza meg
- Megismertetjük és egyértelműen megfogalmazzuk az együttélés szabályait, és igényt támasztunk feljük életkoruknak megfelelően fokozatos betartatása.
- Az óvoda stabil erkölcsi normákat és szokásrendszereket hoz és képvisel következetesen a gyermekek életében
- Elfogadtatjuk a gyermekkel, hogy az erkölcsi nevelés magatartásformáinak betartását nem öncélúan kérjük, hiányuk a mindennapi élet gyakorlatában és működésében okoz hátrányokat.
- Legfontosabb erkölcsi nevelőerő a felnőttek mintát adó viselkedése
- Nem pillanatnyi eredményre, a gyermekek tartós belső meggyőzésére törekszünk.
- Törekszünk a társadalomban egyre gyakrabban tapasztalt erkölcsi hiányok és hibák korrekciójára

A morális közösségi magatartásformák megerősítése érdekében

- Megszervezzük az állandóan mozgásban, tevékenységekben zajló óvodai életet.
- Páros és kiscsoportos feladathelyzeteket teremtve rendszeresen alkalmazzuk a kooperativitást
- Változó összetételű csoportokban foglalkoztatjuk a gyermekeket, mely során érzékeltetjük az egymást elfogadó, segítő és támogató közösségek kívánatos tulajdonságait
- Megerősítést, nyilvánosságot adunk a gyermekek és a felnőttek – szülő és dolgozó - által elvégzett munkának.

Értékóvó magatartás

- Szóban megerősítünk minden jól bevált, értékes gyakorlati megvalósítást az óvodai élet minden területén.
- Rendszeresen beszélgetünk a gyermekekkel szellemi és tárgyi értékeinkről.
- A gyermekek által létrehozott alkotások, művek mindenki által látható helyre kerülnek a csoportszobák környékén.
- A gyermekek által hazavitt alkotások biztonságos szállíthatóságáról gondoskodunk.
- Értekezleteken felhívjuk a szülők figyelmét a gyermekek alkotásainak értékére.
- A gyermekek értékeire, személyes tárgyaira mindenki vigyáz.

Segítőkézség, karitativitás

- Minden rászoruló gyermek és felnőtt segítséget kap az óvoda dolgozóitól.
- Megerősítést kap a segítséget nyújtó gyermek.

- Páros, csoportos játékokkal lehetőséget kínálunk a segítségnyújtásra.
- Fellépünk idősek rendezvényein.
- Részt veszünk a gyermekekkel karitatív jellegű gyűjtésekben .

Fegyelmezett magatartás

- Beszélgetések során megértetjük a gyermekekkel, hogy a fegyelem nem tehetlenséget jelent.
- Séták során gyakoroljuk és szóban meg is indokoljuk a közlekedési fegyelem betartásának fontosságát.
- A csoportszobai játék, a játékhelyek betartásának fegyelmezt az együttjátás nyugalmának és megvalósíthatóságának érdekében alakítjuk ki és kérjük betartását.
- A tevékenység, a munka fegyelmezt betartását következetesen megkívánjuk a gyermekektől.

Gyermeki tevékenységek

- Felkészülés beszélgetéssel, jel előkészítéssel stb. az újonnan érkező gyermekek fogadására
- Napi beszélgető kör: egyéni élménybeszámoló, beszélgetés az óvónő által kezdeményezett témáról
- Egyéni beszélgetések a gyermekekkel
- Szituációs és drámajátékok
- Érkezéskor és távozáskor a jelen levők üdvözlése, a belépők üdvözlése
- Kérések és utasítások végrehajtása
- Részvétel a közösen szervezett tevékenységekben
- Együttműködés és feladatvégzés a csoportos tevékenységek során
- Kérésre vagy kérés nélküli segítségnyújtás

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Érzelmileg és értelmileg egyaránt elfogadják és követik az óvónő kérését, útmutatását, felfogják alapvető metakommunikatív jelzéseit: elismerés, nemtetszés, öröm, biztatás és szomorúság
- Tudnak egyszerűen beszélni érzelmeikről, pozitív töltéssel fogadják társaik érzelmeit
- Kialakult a tisztelet társaikkal, teljesítményeikkel és érzelmeikkel szemben
- A közös tevékenységekben aktívan részt vesznek.
- Elfogadják az adott tevékenység által megkívánt magatartási formákat.
- Észreveszik, hogy kinek, miben van szüksége segítségre, önállóan keresik a segítségnyújtás megfelelő formáit.
- Számba veszik a csoport tagjait, érdeklődnek a hiányzók iránt..
- Ébrednek bennük a közösségi öntudat, örülnek a közösen elért sikereknek.
- Kialakul a csoport élete iránti érdeklődés. Természetes szükségletté válik a közös tevékenység.
- Érdeklődnek társaik mondanivalójára, munkájára.
- Adott tevékenység (játék, munka) által megkívánt magatartási formát önként vállalják.
- A megkezdett munkát kérés nélkül befejezik.
- Felelősséget éreznek a vállalt feladatért, amelyet akkor is elvégeznek, ha nehézséget jelent, vagy érdeklődésüket már nem köti

- Spontán alakuló, vagy az óvónő által létrehozott kiscsoportban képesek együttműködni a feladat elvégzésében, elfogadják a tennivalótól függő alá-, fölé-, és mellérendeltségi viszonyokat.
- Képesek kívánságaikat, törekvéseiket módosítani, esetleg elhalasztani, ha erre számukra belátható okból szükség van.
- Önálló véleményalkotásra is vállalkoznak.
- Választanak és döntenek ismert helyzetekben.
- Igazat mondanak.
- Bízhatnak önmagukban és társaikban

A gyermekek érzelmi fejlődése a „KUKUCCS” Szociális képességek fejlesztésében kerülnek értékelésre.

7.3. Anyanyelvi, értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása

Céljaink:

- *a gyermekek anyanyelvi kompetenciáinak fejlesztése,*
- *a magyar nyelv tiszteletére és megbecsülésére való nevelés*
- *kulcskompetenciáik komplex módon történő fejlesztése*
- *spontán érdeklődésükre, kíváncsiságukra építve változatos tevékenységek biztosításával, megteremteni a gyermekek számára a tapasztalatszerzés lehetőségét a természeti és társadalmi környezetről, ezáltal értelmi képességeik fejlesztése*

Komplex kompetencia és képességfejlesztés

„A kompetencia - képesség a komplex feladatok adott kontextusban történő sikeres megoldására”.

(Vass Vilmos).

Kulcskompetenciák: amelyek a munkába álláshoz, az élethez és a korszerű műveltség megszerzéséhez elengedhetetlenül szükségesek, egyéni, társadalmi és gazdasági szinten egyaránt fontosak.

Az óvodai nevelés során a gyermekek alapképességeiknek fejlesztése életkoruknak és az óvoda nevelés kereteinek megfelelő tartalommal elkezdődik.

- **Anyanyelvi kommunikáció** – anyanyelvi nevelés az óvodai nevelés minden területét áthatja
- **Idegen nyelvi kommunikáció** – tudatosítjuk, hogy más nemzetek más nyelveket használnak, említünk és alkalomszerűen értelmezünk idegen szavakat
- **Matematikai és természettudományos kompetencia** – külső világunk megismerése, projektek
- **Digitális kompetencia** – óvodapedagógusi minta, IKT eszközök használata a csoportban
- **A hatékony, önálló tanulás** – értelmi és érzelmi képességek fejlesztése, projektek, kooperativitás
- **Szociális és állampolgári kompetencia** – közösségi és erkölcsi nevelés, erkölcs, hazaszeretetre, munkára nevelés, kooperatív módszerek
- **Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia** – projektek, kooperatív technikák, önbizalom erősítése, önállóság, kreativitás

- **Kulturális tudatosság** – vers, mese, ének-zene, tánc, művészetek, multikulturális nevelés

Feladataink az értelmi nevelés megvalósítása és a gyermekek kompetenciáinak fejlesztése érdekében

- A gyermekek külső világunkról meglévő tapasztalatainak, ismereteinek megismerése és beépítése a nevelőmunka tervezésébe
- A gyermekek érdeklődésének felkeltése környezetünk - folyamatosan bővülő körben - történő megismerése iránt.
- Folyamatos tapasztalatszerzés biztosítása és változatos tartalmú saját élmények nyújtása
- A megszerzett tapasztalatok beépítése játék, gyakorlás és rendszerezés segítségével
- A gyermekek problémamegoldó képességének serkentése
- A gyermekek készítése kérdések (és válaszok) megfogalmazására
- A gyermekek eredeti, kreatív ötleteinek felkarolása, egyéni ötleteik megerősítése

Gyermeki tevékenységek

- utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás
- spontán játékos tapasztalatszerzés
- gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés,
- gyakorlati probléma- és feladatmegoldás,
- az óvodapedagógus által kezdeményezett foglalkoztatásokon megvalósuló tanulás
- gyermekcsoportokban történő tevékenykedtetés
- projektek változatos tevékenységeiben való részvétel
- szülőkkel együtt szervezett játékos tevékenységek

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről

Anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció

Célunk:

- *fejlődjenek a gyermekek anyanyelvi kompetenciái*
- *koruknak megfelelően ismerjék a magyar nyelvet*
- *tiszteljék és becsüljék meg nyelvünket*
- *a gyerekek beszédképességének gondozása, fejlesztése,*
- *oldott, derűs beszédkör megteremtése, amelyben a gyerek természetes közlési vágya, kapcsolatteremtő beszédképessége fejlődik.*

- *alakuljanak ki és fejlődjenek a gyermekek állampolgári kompetenciái a magyar nyelv szeretetére, tiszteletére, megbecsülésére való neveléssel.*

Feladataink

- Az óvodai nevelés minden tevékenysége és teljes időtartama alatt a gyermekek anyanyelvi kultúrájának fejlesztése
- A gyermekek beszédkedvének kialakítása, fenntartása
- Gyakori beszédhelyzetet teremtése, melyben a gyerekek elmondhatják észrevételeiket, megfogalmazhatják kérdéseiket, élményeiket.
- A gyermekek beszédének meghallgatása
- A közös élményekkel, azok felelevenítésével ösztönözzük őket, hogy a manipulációval kísért tevékenységek során szóban is kifejezzék magukat
- A gyermeki kérdések feltevésére való ösztönzés, a válaszok megadása és elvárása
- A metakommunikáció formáinak megismertetése és játékos gyakoroltatása
- A magyar nyelv elsajátításának segítése
- Példaadás a magyar nyelv helyes használatára: a mi beszédünk mindig feleljen meg az adott szituációnak, mindig önmagunkat adjuk, érzelmeinket - szomorúság, öröm - kimutassuk, követendő minták legyünk.
- Szülői értekezleteken és egyéni beszélgetéseknél tudatosítjuk a szülőknél a gyermekek meghallgatásának és a közös beszélgetések fontosságát
- Beszédhiba esetén logopédus segítségét kérjük és követjük, ha szükséges elősegítjük a gyermek otthoni gyakorlását

Gyermeki tevékenységek

- tervezett alkalma a beszélgetésre: reggeli érkezés, beszélgető kör, élménybeszámoló stb.
- spontán helyzetek kihasználása a beszédre, beszélgetésre
- üdvözlések, köszönések gyakorlása, alkalmazása
- udvariassági formák tanítása és alkalmazása: bemutatkozás stb
- a gyermek önálló beszéde a felnőttel
- a gyermek önálló beszéde a csoportban
- a gyermek(ek) beszéde a felnőttek előtt
- anyanyelvi játékok
- hangképzést fejlesztő és mélyítő játékok
- dramatizálás

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Értelmes, folyamatos beszéddel kifejezik gondolataikat.
- Vizuális segítség nélkül is megértik a történeteket.
- A megértett történeteket képesek visszamondani.
- Párbeszédés helyzetben együttműködnek a partnerrel.
- Beszédük jól érthető és megfelelően gazdag szókincssel rendelkeznek.
- Kialakult a beszédfevelmük.
- Megfelelően használják a névmásokat, a névutókat és az igemódokat.
- Ismerik a tegezés és magázás szabályait
- Ismerik és használják az alapvető udvariassági kifejezéseket

- Jól alkalmazzák az alapvető anyanyelvi szabályokat.
- Tisztán ejtik a hangokat.
- Értik és szeretik a humort, alkalmazzák a saját beszédükben

A gyermekek beszédének és anyanyelv használatának fejlődése a „KUKUCCS” Verbális képességek fejezetében kerülnek értékelésre.

8. AZ ÓVODAI ÉLET FŐ TEVÉKENYSÉGFORMÁI

8.1.Játék

Céljaink:

- *A játék semmivel nem helyettesíthető fejlesztő szerepének érvényre juttatása,*
- *spontán, a gyermek által választott, minden külső kényszertől mentes, nyugodt és kiegyensúlyozott szabad játéktevékenység biztosítása,*
- *a szükséges külső és belső feltételek megteremtése,*
- *a játék figyelemmel követése és, - lehetőleg indirekt - segítségével.*

Általános feladataink

- Biztonságos kereteket alakítunk ki a csoportszobai és udvari játékhöz
- Támogatjuk az önállóságra törekvésüket a játéktémák és játszótársak megválasztásában
- A gyermek tapasztalatainak gazdagításával, a játékedv fokozásával, az együttjátszás igényének felébresztésével serkentjük a közös játék kibontakozását, fejlődését.
- A játékba csak akkor avatkozunk be, ha a játék tartalma nem kívánatos viselkedést vált ki, vagy az adott játékszituáció megkívánja
- A bátortalan gyermekek esetében törekszünk az együttjátszásra
- Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a gyerekek egy-egy játékot elhozhassanak otthonról.
- Szükség szerint kialakítunk állandó és ideiglenes játszóhelyeket, melyeket a gyermekek igényeihez igazodva változtatunk.
- A játékeszközök megválasztásával arra törekszünk, hogy esztétikusak, könnyen tisztíthatók, variálhatók, különböző méretűek, alakúak legyenek, és a gyermekek életkorához igazodjanak.
- Új játékeszközök bevezetését mindig együttjátszással végezzük
- Gondoskodunk különböző játszásra alkalmas anyagokról, félkész és szimbolikus eszközökről.
- A szabadban is megteremtjük a játék lehetőségeit
- Ügyelünk a játékeszközök biztonságosságára, a balesetek megelőzésére
- Ügyelünk arra, hogy a szabad játék aránya magasabb legyen a fejlesztő és egyéb játékokénál
- Az óvoda játékkészletét a folyamatosan megújuló kínálat és anyagi lehetőségeink függvényében bővítjük.
- A szabadban is kezdeményezünk mozgásos játékokat, dalos játékokat és – a csoportszobai játékhöz hasonlóan - támogatjuk a gyermekek ötleteit és szükség esetén segítünk a feltételek megteremtésében.

Szabad játék

„ A játékban a gyermek a külvilágról és a saját belső világából nyert benyomásait vetíti ki és tagolja, mindig újra... A szabadon játszó gyermek derűs – ami az agyi közvetítő

folyamatok zavartalanságát jelzi. Márpedig ezek a folyamatok és a nyomukban kiépülő kapcsolatok adják a további fejlődés alapját.” (Vekardi Tamás)

Feladataink a szabad játék megteremtéséhez

- Folyamatosan követjük a gyermeki igényeket és beszerezzük a gyermekek változó tartalmú játékához a szükséges eszközöket
- Megteremtjük a nyugodt légkört a gyermekek zavartalan játékához
- Ösztönözzük őket saját ötleteik megvalósítására
- Az óvodapedagógus tudatos, biztosságot sugárzó jelenlétével irányítja a gyermekek játékát
- A folyamatosan szervezett tevékenységbe a gyermekek a szabad játékukat szüneteltetve bármikor bekapcsolódhatnak

Gyakorló vagy funkciójáték

A gyakorlójáték kiindulópontja a véletlen mozgásból, cselekvésből fakadó siker, amely újra és újra ismétlésre készíti a gyermeket. Lényege valamilyen újszerű cselekvés ismételtetése, mely örömet okoz.

Feladataink

- Együtt játszás
- A gyakorlójáték alapvetően a 3-4 éves korosztály tevékenysége, de 5-7 éves korban is megjelenhet a konstrukciós és szerepjáték elemeiként. Ebben a korban is támogatjuk a gyakorlójátékot, ha azonban azt tapasztaljuk, hogy egyes gyerekek kizárólag ezen a szinten maradnak, megkeressük az okokat, s igyekszünk ezen a fejlődési fokon átsegíteni őket.

Építő, konstrukciós játék

A konstrukciós játék lényege maga a tevékenység folyamata. A gyermekek kockából és más játékszerekből, különböző alkatrészekből, anyagokból építményeket, játékszereket, díszeket hoznak létre.

Feladataink

- Arra törekszünk, hogy minden gyermek megtalálja a neki legmegfelelőbb építő-, és konstrukciós elemeket, képes legyen ezekkel elmélyülten játszani.
- Megmutatjuk a konstrukciós eszközök használatát, az anyagok kezelését.
- Ösztönzés az új, a megszokottól eltérő megoldásokra

Barkácsolás

A barkácsolás az óvodában egyszerűbb játékeszközök, ajándéktárgyak, vagy dekorációk készítését jelenti. Az óvodások szeretnek fűzni, faragni, alkotni, kezdetben magáért a tevékenységért, később a műért, s végül valamilyen szükséglet igényeinek kielégítésére.

Feladataink

- Lehetővé tesszük, hogy a barkácsolás a játék igényéből induljon ki, tehát kötetlen legyen.
- Az óvodai játékok javításába bevonjuk a gyermekeket.
- Fokozottan ügyelünk a balesetveszély elkerülésére.

Szerepjáték

A szerepjáték lényeges sajátossága az utánzás. A gyermekek egy mintát követnek, vagy különböző minták mozzanatainak vonásait egyesítik. A szerepjátékban a gyerek olyan

személyek közti viszonyokat él át, amelyeket gyermeki mivoltában még nem élhet át igaziból.

A gyermek többnyire a felnőttek életének valamilyen tevékenységét reprodukálja, ez által életük kellemes mozzanatait újra átélhetik, kielégítetlen vágyaik beteljesülnek, félelmeik, szorongásaik, sérelmeik oldódhatnak, agressziójuk, haragjuk szocializált formát nyerhet.

Feladataink

- Eszközökkel, kellékek biztosításával segítjük a tartalmas játék kialakulását.
- Megakadás esetén a szükséges beavatkozással segítjük a játék folytatását.
- Hagyjuk, hogy az aktuális élményeket megélhessék a gyermekek saját társaik körében is pl. esküvő, orvos...stb.
- Arra törekszünk, hogy minden gyermek szerepjátéka saját egyéni képességeinek legfejlettebb szintjén bontakozhasson ki.

Szabályjáték

Jellemzője, hogy pontos, meghatározott előírások szerint zajlik. Spontaneitása a szabály önkéntes vállalásában érvényesül.

Feladataink

- A szabályjátékok kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermekek kívánságait, fejlettségét, a csoport létszámát, helyi adottságokat, a játék előzményeit.
- Arra törekszünk, hogy a játékszabály könnyen érthető és teljesíthető legyen minden gyermek számára.
- Szem előtt tartjuk a változatos szereposztást és a játék igazságosságát.
- Nagyobb gyermekek esetében törekszünk arra, hogy a szabályokat felnőtt jelenléte nélkül is betartsák

Játék a szabadban

Az udvar lehetőségei kedveznek a nyugodt, tartalmas szabad levegőn történő játékhöz, mely magában foglalja a szaladgálást, mozgásos játékokat, homokozást, beszélgetést és megfelelő időjárás esetén az ábrázoló és irodalmi tevékenységeket egyaránt.

A balástyai új óvodaépület teraszain jó időben a gyermekek a nap nagy részét a szabad levegőn tölthetik.

Feladataink

- Arra törekszünk, hogy a gyermekek minél több időt töltsenek játékkal a szabadban.
- Ügyelünk a homokozó, a homok állandó tisztántartására, locsolására.
- Folyamatosan bővítjük az udvari játékkészletet
- A teraszon játszó gyermekeknek játékát folyamatosan követjük, gondoskodunk a terasz szabályok megismeréséről és betartásáról

Gyermeki tevékenységek

- babaszobai és babakonyhai játék
- konstrukciós játék az asztaloknál vagy a Lego asztalnál
- építés, autózás a szőnyegen
- mesélés, verselés, könyvnézegetés a babaszobában
- társas, kirakójáték vagy egyéb asztali játék az asztaloknál
- bábozás, dramatizálás a paravánnál vagy a szőnyegen
- szabadon választott ábrázolótevékenység az asztaloknál a csoportban vagy az udvaron, járdán
- homokozás, építés a homokozóban

- formázás, főzés a homokozóban vagy a homokozó asztaloknál
- rollerezés, kerékpározás a járdán
- babaszobai játék a babaházaknál
- labdajáték, focizás az udvaron

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Képesek akár több napon keresztül azonos játéktevékenységben együttesen részt venni.
- Képesek önállóan kezdeményezni, szívesen játszanak a szerep – és szabályjátékokat, törekszenek a normák és a szabályok betartására
- Egyszerű, kiegészítő játékeszközöket elkészítenek, melyeket felhasználnak játékaikban
- Játékuk elmélyült, tartalma, általuk folyamatosan továbbfejlesztett
- Alkalmazkodnak játszótársaikhoz
- Együttműködnek társaikkal a játéktevékenység során
- Bonyolult építményeket képesek létrehozni.
- Az ismert meséket többször dramatizálják, bábokkal eljátsszák
- Képesek a szabályok megtanulására és betartására

A gyermekek játékanak fejlődése az óvodai csoportnaplóban kerülnek értékelésre.

8.2.Verselés, mesélés

Céljaink:

- *a gyermekek anyanyelvi kommunikációs és kulturális tudatosságához kapcsolódó kompetenciáinak fejlesztése,*
- *az óvodáskorú gyermekek harmonikus személyiségfejlesztése az irodalom eszközeivel,*
- *a magyar és az egyetemes irodalom értékes alkotásainak megismertetése*
- *az irodalmi érdeklődés felkeltése*
- *a mindennapos közös verselés és mondókázás örömeinek átélése.*

Általános feladataink

- Felkeltjük a gyermekek érdeklődését az irodalom iránt (élményszerű meséléssel, gyakori meséléssel, mesekönyvekkel).
- Az irodalmi nevelés eszközeivel erősítjük a gyermekek mese és vers iránti szeretetét.
- A mesével, a verssel - az anyanyelvi közegen át - emberi kapcsolatokra tanítunk, mélyítjük az önismeretet, segítjük a világ megismerését
- Gyakori képek könyv nézegetéssel megszerettjük a gyerekekkel a könyveket.
- Mindennapos meséléssel fejlesztjük megfelelő erkölcsi, érzelmi ítéletalkotásukat, magatartásukat.
- Minőségi anyagválasztással arra törekszünk, hogy fejlődjön esztétikai érzékük, fogékonyságuk.
- Az irodalmi művekben rejlő érzelmek kiemelésével gazdagítjuk érzelmvilágukat.
- Dramatizálással növeljük beszédbeli és értelmi képességeiket.
- A mesehangulat külső jellegének kialakításával megszerettjük a mesét, verset.
- A korosztály sajátosságainak megfelelő irodalmi anyag kiválasztásával segítjük a mesetudat kialakulását.
- Multi és interkulturális nevelés

- Bátorítjuk a gyermekeket az önálló mese és versmondásra

Mesemondás

- Minden nap (legalább) egy délelőtti és egy délutáni mesemondásra kerüljön sor minden gyermekcsoportban
- A mesemondás alkalmait a mesehallgatásra utaló ismétlődő szokásokkal teremtjük meg (pl. mesepárnán, mesegyertya körül ülve hallgatnak mesét a gyermekek). Éreztetjük, hogy a mesemondás a nap egyik kiemelkedő eseménye. Minden nap a napszak megközelítően azonos időpontjában mesélünk az egész csoportnak.
- Szövegszerűen, lehetőleg eszközök nélkül mesélünk, hogy a televízióhoz szokott gyermekek, akik a képet passzívan kénytelenek befogadni, képesek legyenek belső képalkotásra.
- Hangsúlyt fektetünk az elalvás előtti mesemondásra is.
- A nap folyamán többször is megteremtjük annak a lehetőségét, hogy bármikor hallgathassanak mesét, ha arra a gyermekeknek igényük van és megfelelő feltételeket tudunk hozzá teremteni

Verselés, mondókázás

- Minden nap kezdeményezünk verselést, mondókázást
- A verseket emlékezetből mondjuk, ritkábban könyvből olvassuk, arcunk és hangunk játékaival keltjük életre és mutatjuk a hozzájuk tartozó mozdulatokat, játékokat.
- Verselés közben arra törekszünk, hogy a gyermek teljes érzelmi biztonságban érezhesse magát.
- Figyelünk arra, hogy személyiségünk tükröződjék az irodalmi művek előadásmódjában, érvényesüljenek a beszéd zenei elemei.
- Előnyben részesítjük a gyermekek által (érzékeltetően) kedvelt verseket.

A tartalom kiválasztásának elvei, feladatai

- Arra törekszünk, hogy nyelvileg minél tisztább, értékesebb meséket, verseket válasszunk a gyermekek számára.
- Figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait. A kicsiknek először tárgyképes könyveket, majd leporellókat, kis mesés történeteket mutatunk be, innen tovább haladva jutunk el a tündérmesékig.
- A mese kezdetben rövid, egy szálon futó, szóljon kis állatokról, gyerekekről, a környezetünkről. Ne keltsen félelmet a gyermekekben, legyen pozitív kicsengése.
- A kicsiknek szóló versekben fontos a rím, a ritmus, a versszakok rövidege, a hűség, a hálózsa. Törekszünk arra, hogy a ritmus és mozgás együttesen esztétikai érzelmeket keltsen e korosztályban.
- A versnél ügyelünk a zenei hatásra, a tartalomra és a különböző hangulatokra. A nagyok már ezekre a hangulatokra is képesek ráérezni, megérteni. Bátran választhatunk akár több versszakos, hosszabb verset is számukra.
- Egyes csoportokban a hosszú, bonyolult meséket főleg a délutáni pihenés előtt mondjuk, így lehetősége van a kisebbeknek, hogy ha elfáradnak, el is alhatnak
- Megismertetjük a gyermekek más nemzetek meséivel és kultúrájával (évente 3 mese, 2 vers)
- Folyamatosan bemutatjuk kortárs írók, költők alkotásait (évente min. 2 mese, 3 vers)
- Fontosnak tartjuk, hogy az anyagkiválasztásban tükröződjön a pedagógus egyénisége is.

Az irodalmi élmény nyújtása és a fejlesztés formái, módszerei

Feladataink

- A kicsiknél a beszoktatás időszakában az irodalmi nevelést mozgással kísért szöveg gyakori ismételtetésével kezdjük.
- Figyelembe vesszük, hogy minél kisebb a gyermek, annál több legyen a dal, a mondókajáték, ezt kövesse az állathangutánzó, a felelgetős mesemondókák, halmozó és láncmesék, versek, verses mesék, majd az egyre hosszabb, bonyolultabb prózai mesék.
- A már régen hallott, tanult mondókákat, verseket, meséket rendszeresen felelevenítjük.
- Nem célunk, hogy a gyermekek sok verset és mesét ismerjenek meg, fontosabbnak tartjuk, hogy a jól kiválasztottakat, a kedvelteket újra hallhassák.
- Nem gyakoroltatjuk unalomig az irodalmi műveket, hatékonyabbak lehetünk, ha naponta többször játékos formában tesszük mindezt.
- A hetente választott új irodalmi mű, a mindennapos mesét egész héten át meséljük, mindig azonos időben.
- Az általunk kiválasztott irodalmi műveket, melyek a gyermekek érdeklődését nem keltették fel, más művekkel helyettesítjük
- Rendszeresen bábozunk a gyermekeknek és bátorítjuk őket az önálló bábozásra
- A meséket, verseket komplexen - hangulatban, témakörben - kapcsoljuk más foglalkozási ágakhoz.
- Lehetőség szerint – alapos szelektálással – lehetőséget teremtünk arra, hogy a gyermekek otthonról hozott irodalmi élményeiket és azok forrásait – könyvek, füzetek – megoszthassák társaikkal.
- A nevelőtestület folyamatosan és tudatosan fejleszti könyveinek állományát, hogy minél több és tartalmasabb élményanyaghoz juttassák a gyermekeket.
- A felnőttek könyvei mellett a gyermekeknek szánt lapozgatnivaló kiadványok is szerepelnek a csoport polcain. Ezen könyvek állagára közösen felügyelnek.
- Ünnepek előtt, szülői értekezleten tanácsot adunk a szülőknek a gyermekeknek szánt könyvek kiválasztásához.
- Eszközökkel, jelmezekkel segítjük a gyermeki kezdeményezésre épített dramatizálást

Gyermeki tevékenységek

- könyvnézegetés
- beszélgetés képekről
- mondókázás, verselés szabadidőben pl. ábrázolótevékenység közben, séta alatt
- napi rendszerű mesehallgatás: mesepárnán ülve, mesegyertya meggyújtásával
- heti egy mese-vers nap, minden tevékenységet átszó az irodalom
- dramatizálás
- bábozás
- közös versmondás
- nagyok meséje a kisebbeknek

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Igénylik és várják a verselést, a mesélést és a vershallgatást
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak.
- Tudják, hogy a könyvek hasznos, érdekes olvasmányok forrásai.
- Játékaikban megjelennek a meseelemek.
- Tudnak meséket, történeteket kitalálni, mozgással megjeleníteni, kifejezni.
- Szeretnek önállóan és csoportban verseket, mondókákat mondani

- Gondosan, megbecsüléssel kezelik a könyveket

A gyermekek verselési, mesélési attitűdjének fejlődése a „KUKUCCS” Verbális képességek Nyelvi kifejezőkészség részében kerülnek értékelésre.

8.3.Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Céljaink:

- *a gyermekek kulturális tudatosságához kapcsolódó kompetenciáinak fejlesztése,*
- *a gyermekek zenei élményhez juttatása,*
- *a gyermekek zenei érdeklődésének felkeltése,*
- *a gyermekek zenei ízlésének formálása,*
- *a gyermekek esztétikai fogékonyságának kialakítása,*
- *a szép, tiszta éneklés átélése,*
- *hallás és ritmusérzék fejlesztés,*
- *mozgásfejlesztés,*
- *a szülőföld népi zenei értékeinek (zene, tánc, hagyomány) megismertetése, átörökítése.*

Az óvodai ének-zenei nevelés Forrai Katalin módszertani elvei alapján történik.

Feladataink:

- Minden nap énekelünk, mondókázunk a gyermekeknek
- Fejlesztjük a gyermekek zenei hallását, ritmusérzéküket, zenei emlékezetüket, játékos zenei alkotókedvüket.
- A gyermekdalok ritmusából fakadó harmonikus mozgással elősegítjük mozgáskultúrájuk fejlődését.
- A zenei neveléssel elsősorban érzelmeikre hatunk, de egyidejűleg értelmükre is.
- A feladatok sikeres megoldásával elősegítjük a zenei anyanyelv megalapozását, a gyermekek biztonságérzetének növelését, gátlásaik feloldását.
- A mindennapok során arra törekszünk, hogy a gyermekek a nap folyamán bármikor szerezhessenek zenei élményt. A mesét követheti az ének, ami egy másfajta játék lehet a gyermekek számára.
- A komolyzene megismertetése, megszerettetése és beépítése a mindennapi életbe
- A komolyzene sokoldalú alkalmazása az óvodai életbe (mozgás, festés stb)

A tartalom kiválasztásának feladatai

- Kezdetben a játékok elsősorban páros - felnőtt és gyermek - jellegűek, ill. egyszerű, utánzó mozgással kísért megszemélyesítő dalos játékokat kezdeményezünk
- Figyelembe vesszük a dalok hangkészlet szerinti megoszlását..
- Megismertetjük a gyermekeket a dalokhoz tartozó játékok változatos formáival, új térformákkal, sor és ügyességi játékokkal, esztétikus mozgást igénylő pársjátékokkal, majd bonyolultabb mozgást, szervezést igénylő játékokkal.
- Naponta annyi időt szánunk az éneklésre, amennyit a gyermek érdeklődése lehetővé tesz.
- Különböző zenei képességek fejlesztésével kapcsolatos feladatokat fokozatosan egymásra építjük.
- A dalok, mondókák kiválasztásánál figyelembe vesszük, hogy milyen zenei feladatok megoldását tűztük célul. Zenei repertoárunkban számos olyan gyermekdal található,

melynek témájából, előadásmódjából, játékából spontán adódik egy-egy zenei feladat megvalósítása.

- Óvodánkban elsősorban a pedagógus hangjára és zenei szeretetére építünk és csak másodsorban az objektív feltételekre.
- Évente 4 új komolyzenei művet ismertetünk meg változatos formában a gyermekekkel

Ritmuserzők fejlesztése

az egyenletes lüktetés iránti érzék fejlesztése – mozgással, tapssal, ütemhangszerekkel
a dalok, mondókák ritmusának kifejezése - tapssal, ütemhangszerekkel
az egyenletes lüktetés és a ritmus összekapcsolása- tapssal, ütemhangszerekkel
a tempóérzők fejlesztése - mozgással
mozgáskultúra az óvodában, tánc, szabad mozgás zenére
zenekar alakítás ritmushangszerekkel

Hallásfejlesztés

a hangmagasság iránti érzék fejlesztése
a hangszínérzők fejlesztése – magas-mély hangok
a dinamikai érzék fejlesztése – gyors-lassú
zenehallgatásra nevelés – szabályok, a tetszés kimutatásának szokásai

Gyermektánc

lüktető, egyszerű mozgáselemek bemutatása, érzékeltetése
tánc és táncos játékok megismertetése
néptánc elemek gyakorlása a gyermekek érdeklődésének és fejlettségének
figyelembevételével szakember irányításával, közreműködésével
néptánc bemutatók látogatása
Táncház szervezése az óvodában szakember közreműködésével

Gyermeki tevékenységek

- szabad éneklés gyermek kezdeményezésére játék közben
- szabad éneklés felnőtt kezdeményezésére játék közben
- irányított éneklés szabadidőben
- irányított éneklés
- dalos játékok játszása
- játékos ritmuserzők fejlesztés: egyenletes lüktetés és ritmus érzékeltetése, visszaadása
- játékos hallásfejlesztés: dallambújtatás, dallamfelismerés, magas-mély, halk-hangos megkülönböztetése
- játékos mozgásfejlesztés, mozgás ütemre
- tánc
- zenehallgatás (ülve, fekve)
- festés, mozgás komolyzenére
- hangszerek használata

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Tudnak természetes tempóban járni, segítség nélkül tempót tartani.
- Énekelik, dúdolják az ismert dallamokat.
- Felelgetős dalt énekelnek a társával, vagy a csoporttal
- Visszaénekelik dallamot.

- Megkülönböztetik és reprodukálják a halk – hangos, magas – mély, gyors – lassú fogalompárokat dallamban, ritmusban.
- A dalritmust és az egyenletes lüktetést mozgással kifejezik
- Egyszerű táncos mozgásokat végeznek helyes testtartással.
- Törekcsenek a tiszta éneklésre.
- Figyelemmel hallgatják a bemutatott zenét.
- Felismerik dallammotívum alapján hallott dalt.
- A dallamhoz mozgást, játékot találnak ki.
- Szívesen hallgatják a komolyzenei darabokat

A gyermekek zenei hallásának fejlődése a „KUKUCCS” Értelmi képességek Hallásérzékelés részében kerülnek értékelésre.

8.4.Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Céljaink:

- *a gyermekek kulturális tudatosságához kapcsolódói kompetenciáinak fejlesztése,*
- *esztétikai érzékük fejlesztése, fogékonyságuk alakítása*
- *nem(csak) maga a tevékenység során létrejövő alkotás, hanem a vizuális észlelés, képzelet, emlékezet, a vizuális gondolkodás pontosabbá, könnyebbé tétele, az intellektuális látás kialakítása.*
- *finom motorikus mozgásfejlesztés.*

Elveink és feladataink:

- Biztosítjuk a vizuális tevékenységek végzésének folyamatos lehetőségét: eszközök kikészítése, karbantartása, állandó hely
- Megtanítjuk az ábrázoló tevékenységhez kapcsolódó higiéniai szokásokat: ruhaujj feltűrés, ruhavédelem, asztaltakarítás
- Megismertetjük a gyermekeket az ábrázolás egyszerű munkafogásaival, technikáival, anyagok és eszközök használatával, gondozásával, új eszközökkel, módszerekkel.
- A tevékenység során bemutatjuk a különböző ábrázolási módokat, de törekszünk az önálló kifejezőképesség kialakulására is.
- Elősegítjük az öntevékeny, kezdeményező, aktív, kitaláló, kreatív gyermeki magatartást.
- Megkezdjük az esztétikum iránti érzékenység és értékelő-képesség alapozását, együttesen gyönyörködtetve és megláttatva a szépet.
- Közös cselekvések keretében gyakoroljuk a rendezett, ízléses, esztétikus környezet észrevételét, óvását, alakítását.
- Változatos – minél több természetes - anyagokat használunk fel
- Önértékelésre nevelünk, és mások munkájának megbecsülésére.
- Lényeges a jó hangulat kialakítása, az oldott légkör megteremtése.
- Sok ötlettel, buzdítva, dicsérve tesszük számukra vonzóvá az ábrázolást.
- A szervezési formák időnkénti változtatásával új szint, érdekességet igyekszünk elérni, pl. ábrázolhatunk néha az udvaron, vagy készíthetünk nagyméretű kollektív képet.
- Bemutatjuk a környezetünkben elérhető művészeti alkotásokat

A képességfejlesztés tartalma

Plasztikai munkák:

Ez a tevékenységi forma igen sokrétű. Nem csak a mintázás tartozik ide, hanem egyéb tárgykészítés is, pl. papírtépés, nyírás, hajtogatás, ragasztás, kötözés, fonás, textilmunkák, agyag, kartonpapír megmunkálás stb.

Feladataink

- Mindennapos lehetőséget teremtünk a csoportszobában a mintázáshoz.
- Tapasztalatokhoz juttatjuk a gyermekeket az anyagok tulajdonságait illetően: képlékeny, puha, kemény, ragadós, alakíthatóak, megmunkálhatóak.
- Bemutatjuk az egyes formázó tevékenységeket és újak megtalálására ösztönözzük őket.
- Ötletek adásával segítjük a gyermeki munka továbbfejlesztését.
- Segítünk a megakadó gyermeknek.
- Kiemeljük az egyedi megoldásokat.
- Változatos anyagfelhasználásra törekszünk.
- Kirándulások, séták alkalmával gyűjtött „kincseket” felhasználjuk munkáink során.
- Elsősorban természetes anyagot alkalmazunk, pl. levelek, faágak, termések, kavicsok, tollak..stb.
- A tevékenység során igyekszünk minél több tapasztalathoz, megfigyelési lehetőséghez juttatni a gyermekeket a formára, anyagismeretre vonatkozóan, pl. formák tagoltsága, az anyag formálhatósága...stb.
- Ügyelünk az eszközök helyes és balesetmentes használatára.

Képalakítás:

Magába foglalja a rajzolást különféle eszközökkel, pl. ceruza, kréta, stb, karcolást az anyagba képalakítás céljából, a festést temperával, vízfestékkel, valamint a színes papírból, textíliából készített képet.

Feladataink

- Az óvodai nevelés időszaka alatt sokféle képalakítása technikával, módszerrel ismertetjük meg a gyermekeket
- Könnyen használható és tisztítható, jó minőségű eszközöket biztosítunk az ábrázoló munkához
- Életkoruknak megfelelően készítjük a gyermekeket a tevékenység befejezése utáni rendrakásra, eszköztisztításra,
- A képalakítás folyamán sokféle tapasztalathoz juttatjuk a gyermekeket a színre, formára, kompozícióra vonatkozóan.
- Megtapasztalhatják, hogy színkeveréssel új színek hozhatók létre.
- A formák, színek ismétlődésével ritmikus alakzatok képezhetők.
- A képalakítás során fejlesztjük a gyermek téri tájékozódását is, gyakoroljuk a fent -lent, szélén- közepén..stb fogalmakat.
- Megfigyeljük az egyes felhasznált anyagok viselkedését, oldhatósága, nyomhagyás, karcolhatóság ..stb szempontjából.
- Az ábrázoló tevékenységhez szorosan kapcsolódik a gyűjtőmunka, mely történhet séták, kirándulások során, vagy otthon a családban. Sokféle anyagot gyűjthetünk: terméseket, kavicsokat, leveleket, dobozokat, fonalakat..stb. Minden csoportban rendszeresítünk „kincsesládát” ahová a gyűjtött anyagot elhelyezzük és ez mindig hozzáférhető helyen van a gyermekek számára is.

A környezetalakítás

Ide tartozik a gyűjtött anyagok rendezése, elhelyezése, melynek fontos szempontja az áttekinthetőség, színbeli, formai rend, a környezetdíszítés.

Feladataink

- Minden év elején az óvodapedagógusok kialakítják a csoportjuknak megfelelő szobaberendezést, melyet szükség szerint év közben megváltoztatnak. A munkába, a dekoráció elkészítésébe bevonják a gyermekeket is, a csoportszobákba folyamatosan kiállításra kerülnek az év során készült munkák
- Ünnepek előtt közös felnőtt és gyermekmunkával minden csoportszobába az ünnep jellegéhez illeszkedő külső dekorációt készítünk.
- Minden csoportszoba elé szülőket tájékoztató faliújság készül.
- A csoportszobában, vagy előtte a gyermekek ábrázoló munkáit tartalmazó, folyamatosan aktualizált faliújság található.
- Bevonjuk a gyermekeket a termék rendezésének ötletgyűjtésébe.
- A környezet esztétikus kialakítására nem csak a csoportszobában, hanem kint a szabadban, az udvaron is törekszünk.

A feltételek biztosítása

- A vizuális nevelés során nagy hangsúlyt fektetünk a megfelelő feltételek biztosítására. Ilyenek a megfelelő méretű asztalok, székek, a jó minőségű festő - rajzoló eszközök, anyagok, az udvar jellege és minősége, a tiszta, puha homok, a rajzoló és festő felületek kialakítása a kihasználatlan helyeken.
- Fontos az ábrázoláshoz kapcsolódó szokások kialakítása: az eszközök helye, az asztal leterítése stb.

Gyermeki tevékenységek

- Formázás, mintázás
- Tépés, vágás
- Rajzolás, színezés
- Festés
- Mozaik, montázs, kollázs készítés
- Ragasztás
- Hajtogatás
- Konstruálás
- Díszítés
- Termékek, növények virágok gyűjtése
- Vegyes technikák alkalmazása

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Helyesen fogják a ceruzát, helyesen kezelik az ecsetet.
- Mintázásuk során alakjuk felismerhető, jellegzetes formát ölt
- Kéz és szemmozgásuk megfelelően koordinált.
- Kialakul önálló, saját kifejezőmódjuk, stílusuk.
- Képesek megnevezni az alapszíneket, a sötét és világos színárnyalatokat.
- Rajzaikban, festményeikben jelezni tudják a térviszonyokat.
- Emberábrázolásuk felismerhető, tagolttá válik, s egyre több részletet tartalmaz.
- Megjelennek a mozgásábrázolás jelzései.
- Egyre nagyobb önállósággal alkalmazzák a megismert technikákat.

- Saját elképzeléseik alapján díszítenek tárgyakat, készítenek ajándékokat, kiegészítő játékokat.
- Megbecsülik saját és egymás alkotásait
- Kinyilvánítják véleményüket a saját és társaik alkotásaival kapcsolatban.
- Képesek közös alkotásra, együttműködésre.
- Tudnak formát mintázni megfigyelés és elképzelés alapján.
- Képesek figyelmüket összpontosítani, él bennük a befejezés a kész munka igénye

A gyermekek vizuális képességeinek és ábrázoló tevékenységének fejlődése a „KUKUCCS” testi képességek Finommozgások részében kerülnek értékelésre.

8.5.Mozgás

Céljaink:

- *a gyermekek testi kompetenciáinak fejlesztése,*
- *természetes mozgáskedvének megőrzése,*
- *a mozgás megszerettetése,*
- *a rendszeres mozgással egészséges életmód kialakítása,*
- *a mozgástapasztalatok bővítése sok gyakorlással,*
- *a mozgáskészség és mozgáskoordináció alakítása,*
- *a testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése (kondicionálás),*
- *az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése,*
- *pozitív személyiség tulajdonságok erősítése.*

Feladataink:

- Az óvodai testnevelés döntő feladatának a gyermeki szervezet sokoldalú, arányos fejlesztését, a vázizomzat erősítését, a helyes testtartás kialakítását és a serkentettség túlsúlyából adódó nagy mozgásigény sok játékkal és egyéb természetes mozgással történő kielégítését tekintjük.
- Biztosítjuk a mozgáshoz szükséges feltételeket - megfelelő hely, idő - és eszközöket. A tornaszereket a nap folyamán bármikor elérhető helyre tesszük, hogy mindig használható legyen (labda, ugráló kötél, karika, babzsák ..stb).
- Törekszünk arra, hogy a foglalkozásokon minél több eszközt használjunk változatosan (pad, mászóka, tornaszőnyeg).
- Megteremtjük a lehetőséget, hogy a gyermekek naponta több órát szabad levegőn mozogjanak, elősegítve a mozgástapasztalatok rendszeres bővítését.
- Az óvodai testnevelés legértékesebb anyagai a játékok, melyek alkalmat adnak a mozgások kombinációira és tapasztalatok szerzésére. Megismertetjük őket a játékok szabályaival és törekszünk azok pontos betartatására. Igyekszünk egy - egy játék többféle változatával megismertetni őket.
- A mozgáskultúra fejlesztése mellett segítjük a térben és időben való tájékozódást, helyzetfelismerést.
- A testnevelés hatására a gyermekben fontos személyiségtulajdonságokat fejlesztünk ki és erősítünk meg (bátorság, kitartás, fegyelmezettség, önfegyelem) .
- A közösségi élet alakulásához is fontos tulajdonságokat fejlesztünk (együttműködés, egymás segítése).

A mozgás formái óvodai életünkben.

Feladataink a szabad mozgás biztosítása során

- Megfelelő idő és tér biztosítása a gyermekeknek a szabad mozgáshoz
- Biztonságos mozgáseszközök rendelkezésre állásának megteremtése
- A nehezen vagy félve mozgó gyermekek bátorítása.

Feladataink a mindennapos mozgás során

- A napirendben szereplő tevékenységre (7 - 10 perc) minden korcsoportban sor kerül, lehetőség szerint a folyamatos tízórai előtt, esetenként az egész csoportra kiterjedő közös tevékenység előtt szervezhető (pl. séta, kirándulás, udvari játék stb.)
- Fontos, hogy a gyermekek aktívan és örömmel vegyenek részt benne.
- Tervezésnél mindig figyelünk az évszakokra, időjárásra.
- Ügyelünk arra, hogy a gyermekek öltözete lehetővé tegye akár a csoportban, akár a szabad levegőn való tornázást.
- Törekszünk a balesetek megelőzésére, azok elhárítására.
- Lehetőleg az udvaron, szabad levegőn szervezzük
- A gyakorlat egy részét zenére is végezhetjük

Feladataink a kötött testnevelési foglalkozás során

- Lehetőleg a szabad levegőn történjen.
- Időtartama kezdetben 8 - 10 perc, s ez fokozatosan 25 - 35 percre növekedhet óvodáskor végére.
- A 3 - 6 évesek tevékenységei azonosak, a fejlődés a gyakorlatok nehézségi fokában és a végrehajtás minőségében van.
- Minden feladatot bemutatás után végzünk el
- Ösztönözzük a gyermekeket szebb, pontosabb feladat végrehajtásra
- A foglalkozásokon a játékon, játékosságon legyen a hangsúly.
- A feladatok megoldása során érvényesüljenek a gyermekek saját elgondolásai, ötletei.
- A gyakorlatokat a változatosság jellemezze.
- A hibákat a helyesen végzett gyakorlatok kiemelésével javítjuk.
- Változatos, jó minőségű eszközök bevonásával tesszük színesebbé a foglalkozások tartalmát.
- Ügyelünk arra, hogy a kézi szereket mindig rendeltetésszerűen használják.
- Megismertetjük a gyermekekkel az alapvető vezényszavakat és tudatosítjuk bennük a helyes használatot.
- Versenyeknél ügyelünk arra, hogy a kisebb teherbírású gyermekek önbizalma ne csökkenjen, ezért biztatjuk és dicsérik őket egy - egy jól sikerült feladat után. A nagyobb teherbírású gyermekeket pedig arra szoktatjuk, hogy fölényüket társaikkal ne éreztessék, inkább ötleteikkel segítsék társaik fejlődését.

Sport délelőtt a nagyoknak

Minden nevelési év elején, az éves munkaterv összeállításakor meghatározzuk a nagycsoportos korú gyermekeknek külön szervezett sport délelőttök gyakoriságát és időpontjait.

A rendezvény célja a külön csoportokban nevelkedő gyermekek számára egymás és a többi csoport óvodapedagógusának megismerése, a közös mozgás öröme mellett olyan mozgásos játékok kipróbálása, mely a vegyes csoportok keretei között a kicsik miatt nem biztosítható. Lebonyolításra kerülnek sorversenyek és különböző eszközök felhasználásával csapatversenyek.

A gyermeki mozgástevékenység

járás: - természetes módon: egyesével, párokban kézfogással, párokban kézfogás nélkül, irányvátoztatással hullám és csigavonalban, különböző kartartásokkal, körben és szétszórtan váltakozó lépéshosszal, speciális járás sarkon, lábujjhegyen talp külső élén, guggolásban, feladatokkal, ütemérzékét fejlesztő: tapssal, dobbantással, számolásra, hangszerre, zenére.

futás: természetes módon kötetlenül, járásnál megismert alakzatokban, tárgyak és személyek ki ill. megkerülésével, többféle testhelyzetből történő indulással, különböző iramban, (gyors, közepes, fokozó)

ugrás : helyből : távol, magas, mély, célba, nekifutásból: távol és magas

támasz, függés: mászás: irányvátoztatással, hely és helyzetvátoztatással, párokban, akadályok leküzdésével

bújás : különböző magasságú szerek alatt : egyenként, kézfogással, társsal

gurulás: test hossz tengelye körül: magas tartásban, emelt karral, párokban kézfogással, egymással szemben, gurulóátfordulások

kézállás előgyakorlatának végzése: „csikórugdalózás „

egyensúlyozás: talajon, vonalban (különböző kartartásokkal,) vízszintes és rézsútos szereken, társ ill. szer kerülésével.

dobás: különböző dobóeszközök megfogása, elengedése, elkapása. távolba, különböző kiinduló és testhelyzetből, célba: egykezes felső (vízszintes, függőleges céltárgyakat), egykezes alsó

játékok: tetszőleges elhelyezkedéssel, sor és váltóversenyek

Megalapozzuk az életkornak megfelelő testi képességeket:

- erő (maximális, állóképességi, gyorsasági)
- gyorsaság (mozgás, mozdulat, reagálás)
- állóképesség (alap, erő, gyorsaság)

Az óvodában Delecató mozgásfejlesztő óvodapedagógus dolgozik és egy óvodapedagógus gyógytornát elsajátító szakvizsgás képzésen vett részt.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak.
- Kialakult a gyermekek nagymozgása, finommozgása, egyensúlyészlelése.
- Tudnak térben tájékozódni
- Mozgásuk összerendezettebbé, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá vált
- Tudnak kerékpározni
- Teljesítő és ellenálló képességük koruknak megfelelő
- Követik mozgásukkal a felnőtt verbális utasításait
- Kialakulóban van bennük az egészséges versenyszellem

A gyermekek nagy és finommozgásának fejlődése a „KUKUCCS” testi képességek Nagymozgások részében kerülnek értékelésre.

8.6.A külső világ tevékeny megismerése

Céljaink:

- *a gyermekek természettudományos kompetenciáinak fejlesztése,*

- *valóság felfedeztetése során a gyermekekben a rácsodálkozás élményén keresztül pozitív érzelmi viszonyt kialakítása a szűkebb és a tágabb természeti, társadalmi környezethez.*
- *a gyermek kíváncsiságukból fakadó „mindent felfedezni, megismerni” sajátosságra alapozva olyan tapasztalatok birtokába juttatni, melyek a környezetben, való életkoruknak megfelelő biztonságos eligazodáshoz szükségesek.*

Feladataink:

- Lehetővé tesszük, hogy a gyermek ismerje meg a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi népszokások, a tárgyi kultúra értékeit; erősítjük ezek szeretetét, védelmét.
- Lehetővé tesszük, hogy minél több ismeretet a természetes környezetben szerezzenek (tapasztaljanak meg) a gyermekek, így aktív részesei is az élményszerzésnek.
- Minél több alkalmat, időt, helyet és eszközt biztosítunk a spontán és szervezett ismeretszerzésre.
- A megszerzett élményeket minden nap, tervezett formában a mese előtt megosztjuk a csoport minden tagjával.

Társadalmi környezet

Óvoda - család

- Megismerjük a család fogalmát, tagjait, egyszerű személyi adataikat.
- Beszélgetünk a szülők munkájáról.
- Bővítjük a családról alkotott képzetek alakulását, ismeretük elmélyülését, az összetartozást (apa - anya - gyermek), a felnőttek klasszikus szerepeit tágítjuk
- Megerősítjük a család jelentőségét az ember, a gyermek életében
- Lehetőséget teremtünk arra, hogy a gyermekek megfigyeljék a felnőttek munkáját és beszélgetünk az egyes foglalkozásokról (látogatás boltba, postára stb. lehetőségek szerint).

Környezetünk

- Megismerjük településünket, bejárjuk több utcáját és meglátogatjuk fontosabb intézményeit.
- Megnézzük a közelben lakó gyermekek házáat, lakóhelyét
- Látogatást teszünk az üzletekben.
- Busszal megismerjük kicsit tágabb környezetünket, a közeli városok nevezetes helyeit.
- Térképet nézünk kirándulás előtt és közben
- El és megismerjük környezetünk és lakóinak természeti, tárgyi és szellemi értékeit

Testünk

- Arra törekszünk, hogy a gyermekek megismerkedjenek testükkel, nevezzék és mutassák meg másokon és magukon a testrészeket.
- Ismerkedjenek meg a végtagok és az érzékszervek funkcióival, ezek ápolásával.
- Tudatosítjuk bennük testük ápolásának szükségességét, az orvos gyógyító munkájának fontosságát.

Közlekedés

- Biztosítjuk, hogy séták alkalmával gyakorolják a helyes gyalogos közlekedést, figyeljék meg az utcán közlekedő járműveket.

- Megismerkednek a mezőgazdaságban használt járművekkel: traktor, kombájn, pótkocsi...stb.
- Lehetőséget biztosítunk arra, hogy kirándulások alkalmával ismerjék meg a városi és falusi közlekedés közötti különbségeket: járművek, utasok száma, jelzőlámpák, közlekedési eszközök fajtái.
- Felhívjuk a figyelmet a szárazföldi, vízi, légi közlekedésre ill. szállítóeszközök közötti különbségekre.
- Összehasonlítunk személy és teherszállító járműveket. Lehetőség szerint utazunk is ezeken a közlekedési eszközökön, és gyakoroljuk a helyes közlekedés és viselkedés szabályait.
- Szem előtt tartjuk azt a tényt, hogy az óvodánkba járó gyermekek a helyi sajátosságból adódóan jobban ismerik a mezőgazdasági gépeket, mint a nagyvárosban közlekedő járműveket: autóbusz, villamos, trolibusz.

Ünnepek

Lsd. Külön fejezetben

Kirándulások

- Évente több alkalommal kirándulásokat szervezünk, melyeknek célja szűkebb és tágabb környezetünk minél jobb megismerése, élményszerzés.
- A Madarak és fák napját minden évben ősszel és tavasszal kirándulással ünnepeljük a természetbe.

Természeti környezet

Évszakok

- Megfigyeljük az egyes évszakok jellemzőit, a természet folyamatos átalakulását, megéljük mindennapos örömeit (ősszel futkosás az avarban, télen szánkózás, tavasszal napfürdőzés, nyáron pancsolás), elvégezzük az ezekből adódó munkákat az óvoda udvarán (ősszel levélgereblyezés, télen hó eltakarítás, tavasszal ágyástelepítés, nyáron locsolás).
- Magunkon tapasztaljuk az időjárás változását, mely megjelenik öltözködésünkben is.

Növények

- Megismertetjük a gyermekekkel a környezetünkben termesztett gyümölcsöket, zöldségeket, és tudatosítjuk, hogy ezeken kívül vannak más fajták is.
- Az otthonról hozott és a boltban vásárolt terméseket sokoldalúan dolgozzuk fel (bab, lencse, kukorica díszítésre; gyümölcsök, zöldségek salátának, befőzni, magokat rágcsálni...stb).
- Észre vesszük a nyíló virágok szépségét, illatát, színét, formáját, örömmel leljük bennük. Közös gondozzuk az óvoda összes virágát, bent és kint az udvaron is.
- Beszélgetünk arról, hogy nemcsak haszon, hanem dísznövények is találhatóak környezetünkben, megkeressük azokat.
- Folyamatosan hangsúlyozzuk az egészséges táplálkozás alapelveit.

Állatok

- Bővítjük az állatokról meglévő ismereteiket: erdők és mezők madarai, hazai erdők, vizeink állatai, állatkertben élő állatok.
- Minél többféle állatot természetes környezetben is meglátogatunk.
- Kirándulásokat szervezünk Vadasparkokba.

- Képeskönyv nézegetéssel bővítjük az állatokról alkotott gyermeki képet.
- Plakátokat, montázst, faliújságokat készítünk
- DVD filmeket nézünk és beszélünk meg távol élő állatok megismerésére

Természetvédelem

- Legfontosabb a természethez fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása.
- A természetet óvjuk, mert életünk része, de tönkre is tehetjük, ha nem vigyázunk rá. „A miénk ez a Föld.” ezért: a szemetet a szemetesbe tesszük; óvjuk, gondozzuk a virágokat, növényeket; megfigyeljük és védjük a bogarakat, állatokat és mindenkit erre buzdítunk.
- Környezetvédelmi akciókat szervezünk pl. flakon és papírgyűjtés

Színek

- Az alapszínektől eljutunk a különböző árnyalatokig változatos tevékenységek közben: felismerés, megnevezés, összehasonlítás, játék, rajzolás, festés, ..stb.

Gyermeki tevékenységek

- séták során szabad nézelődés, egyéni megfigyelések pl. színek a természetben
- séta meghatározott megfigyelési céllal pl. tavaszi virágok, piac
- kirándulás
- könyv, kép és újságnézegetés
- beszélgetés adott témáról
- kertgondozás
- élősarok gondozás
- madárvédelem
- plakátkészítés: képválasztás, vágás, ragasztás, kiegészítés, színezés, festés
- film, prezentációnézés
- látogatások: üzletben, postán, könyvtárban, művelődési házban
- személyi igazolványkészítés
- ételkészítés
- környezetvédelmi tevékenységek
- játékok az ismeretek gyakorlására

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére::

A gyermekek ismerik

- településük nevét, fő épületeit,
- nevét, lakcímüket, szüleik foglalkozását,
- a család funkcióját, családtagjaik megnevezését,
- az elemi közlekedési szabályokat, a vízi, a légi és a szárazföldi közlekedési eszközöket,
- a környezetükben lévő néhány intézmény rendeltetését,
- környezetük színeinek sötét és világos változatát,
- a testrészeket, testápolási teendőiket,
- az orvos és a védő szerepét az egészség megőrzésében,
- a napszakokat, a hét napjait, a hónapok nevét,
- a növény szót, annak tágabb jelentését, fejlődését, a velük kapcsolatos munkákat,
- az állatokat, különös tekintettel a Magyarországon őshonos állatok néhány fajtájára
- és elvégzik a természet védelmének legfontosabb teendőit.

A gyermekek külső világunkról szerzett ismereteinek fejlődése a „KUKUCCS” Értelmi képességek fejezetben kerülnek értékelésre.

Matematikai ismeretek

Céljaink:

- *a gyermekek matematikai kompetenciáinak fejlesztése,*
- *megteremteni annak lehetőségét, hogy tevékenykedések, cselekvések során fejlődjenek a gyermekek matematikai tárgyú tapasztalatai, ezáltal képességei,*
- *alakuljon ki bennük pozitív viszony a későbbi matematikához*
- *éljék meg, érezzék át a felfedezés, a rátalálás, felismerés, a tudás örömét,*
- *ismerjék a környező valóság törvényszerűségeit.*

Feladataink:

- Szem előtt tartjuk, hogy a spontán matematikai megismerés egyik fontos színtere a játék.
- Megteremtjük annak lehetőségét, hogy a gyermekek sok tapasztalatot szerezzenek az élet különböző helyzeteiben, eközben felfedezzük a matematikai törvényszerűségeket
- A spontán helyzeteken kívül rendszeresen matematikai játékokat szervezünk, ahol lehetőség nyílik: a hatékony képességfejlesztésre, a tapasztalt tények közötti kapcsolatok felfedeztetésére, a tapasztalatok szükség szerinti magyarázatára, a tapasztalatok, ismeretek rendszerének kialakítására, (Olyan új ismeretekhez juthat a gyermek a felnőtt által szervezett, irányított tevékenység során, amelyre spontán helyzetben nincs mód.)
- Az óvodapedagógus szerepe nem a tanítás, hanem a fejlődés optimális feltételeinek biztosítása, mely értelmében meg kell választani a helyes módszert, alkalmanként problémaszituációt teremteni, figyelembe venni a gyermekek egyéni különbségeit, pontosan fogalmazni.
- Vegyes csoportokban az életkori sajátosságoknak és az ismereteknek megfelelően több szintű játékokat mutatunk be.
- A matematikai képességek fejlődéséhez, gyakorlásához feladatlapokat használunk. Alkalmazásának kezdetét a gyermekek egyéni fejlettségéhez, érdeklődéséhez igazítjuk.

Gyermeki tevékenységek a környezet tárgyairól, azok tulajdonságairól.

- Tárgyakat, személyeket, halmazokat összehasonlítunk egy-egy kiemelt, megnevezett ill. felismert tulajdonság szerint.
- Szétválogatunk, osztályozunk saját szempont, megnevezett, ismert tulajdonság szerint, elrontott válogatást javítunk.
- Mások válogatását folytatjuk felismert szempont alapján, mely lehet: szín, alak, és egyéb, a gyermeki ismeret bővülésének megfelelően felismert tulajdonság.
- Sorba rendezünk mennyiségi tulajdonság alapján.
- Elrendezett elemek sorrendjében felismertjük a szabályosságokat.
- Sorba rendezünk szubjektív rendezési szempontok alapján.
- Összehasonlítunk szóban, egyszerű megállapításokat megfogalmazunk, azok igazságát eldöntjük.
- Változásokat felismertetünk, megmutattatunk, megneveztetünk.
- Tapasztaltatunk téri viszonyokat, testsémát, térbeli mozgásokat, irányokat. Ezeket összegyűjtjük, összehasonlítjuk, felismertetjük ill., megneveztetjük és összemérjük.
- Arra törekszünk, hogy a gyermekek az összehasonlításhoz a megfelelő mellékneveket fokozott alakban használják

Gyermeki tevékenységek a számfogalom, és halmazok témakörökben

- Megszámoljuk a környezetünkben levő tárgyakat,, halmazokat összemérünk.
- A több-kevesebb és az ugyanannyi fogalmát megismertetjük, mélyítjük, párosítás segítségével.
- A több - kevesebb és ugyanannyi kapcsolatot függetlenítjük a halmaz elemeinek különféle tulajdonságaitól, elrendezésüktől.
- Ugyanannyit előállítunk, ugyanannyivá teszünk.
- Számlálunk a gyermekek fejlettségének, egyéni képességeiknek megfelelő számkörben.
- Párosítunk közvetítéssel, ahol a közvetítő elemek lehetnek egyforma tárgyak, rajzelemek stb.
- Sorba rendezett elemek helyét megkeressük a sorban - sorszámok - úgy, hogy az első elemet kijelöljük, és az irányt megadjuk.
- Méréseket végzünk különböző egységekkel.
- Megtapasztaltjuk, hogy nagyobb mennyiséget több egység teszi ki, kisebbet pedig kevesebb
- Ugyanolyan mennyiséget, nagyságot mérünk kisebb és nagyobb egységgel.
- Tapasztalatokhoz juttatjuk óvodásainkat a darabszámok változásairól, ezzel előkészítjük a matematikai műveleteket.

A gyermekek tevékenységei a geometria tárgykörében

- Építünk különféle elemekből, építményeket lemásolunk ugyanolyan elemekből, ugyanolyan helyzetben, esetleg elfordítva.
- Építőelemeket, építményeket szétválogatunk különféle geometriai tulajdonságok alapján - gyermek vagy pedagógus által mondott szempont szerint.
- Síkbeli alkotásokat végzünk: puzzle - kirakás, melyben megtapasztaltatjuk a rész - egész összefüggését.
- Irányokat megkülönböztetünk, azonosítunk, megneveztetünk a gyermekek fejlettségi szintjének megfelelően esetleg segítséggel.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Képesek halmazokat képezni a megadott szempontok alapján.
- Kialakult a biztos számfogalmuk és térszemléletük.
- Ismerik több sík és térbeli kifejezés elnevezését
- Tudnak egyszerű ritmikus sort alkotni
- Szívesen játszanak matematikai játékokat.
- Szívesen oldanak meg matematikai feladatokat
- Megszerették a matematikai problémamegoldást.

A gyermekek matematikai ismereteinek fejlődése a „KUKUCCS” Értelmi képességek fejezetben kerülnek értékelésre.

8.7.Munka jellegű tevékenységek

Céljaink:

- *a gyermekek kezdeményezőképességének és vállalkozói kompetenciáinak fejlesztése,*

- *alakuljon ki önállóságuk, önértékelésük, önbizalmuk*
- *fejlődjön kitartásuk, feladattudatuk és feladattartásuk*
- *az óvodás gyermekeknek - életkorukhoz megfelelő - munka jellegű tevékenységek során a (jól végzett) munka iránt érzett öröm megélésének segítése*

Feladataink:

- Minden óvodapedagógus folyamatosan lehetőséget teremt a gyermekeknek a munkavégzésre és követi a gyermekek tevékenységét
- Az otthoni és az óvodai tapasztalatokkal felfedeztetjük a munka hasznosságát, szükségességét. Munkavégzés során arra törekszünk, hogy tudatosodjon a gyermekekben, mikor „játsszák”, a munkát és mikor végeznek eredményt létrehozó tevékenységet.
- Az óvodában végzett és a pedagógus vezette munka során óvodásainknak lehetőséget teremtünk arra, hogy megtanulják a munka menetét, az eszközök helyes használatát.
- Megértetjük, hogy a munka akkor eredményes, ha pontosan, alaposan a szabályoknak megfelelően végezzük.
- Nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy tiszteljük a munkát végző, dolgozó embert, és elvégzett munkáját becsüljük.
- Megerősítjük a fegyelmezett, kitartó munkavégzést, az egymáshoz való alkalmazkodást.
- Betartjuk, és a gyermekekkel betartatjuk a higiéniai és balesetvédelmi szabályokat.
- Megtapasztaltatjuk az „én csináltam”, mi csináltuk”, sikerélményét, pozitív viszonyt alakítunk ki a munkához.
- A különböző munkák végzésében személyes példát adunk, melybe a gyerekek saját döntésük szerint bekapcsolódhatnak. Azzal, hogy mi kezdjük és végezzük el a munkát, mintát és lehetőséget adunk a gyermekeknek arra, hogy a cselekvés során a példával azonosuljon.
- A gyermekek életkori sajátosságaiból következően fokozatosan juttatjuk el oda őket, hogy maguktól is ismerjék fel adott szituációban a munka elvégzésének szükségességét.
- Ösztönözzük a szülőket, hogy otthon is teremtsék meg annak lehetőségét, hogy a gyerekek elvégezhessék a saját személyükkel kapcsolatos teendőket, a család egészségét érintő munkákban pedig erejüknek megfelelően részt vehessenek.
- Az óvodában végzett gyermeki munkához megfelelő méretű, biztonságos eszközöket, szerszámokat (kés, ásó, kapa... stb.) biztosítunk.

Gyermeki munka-tevékenységek

Mindennapos munkák:

- Ágyazásban való részvétel a gyermekek életkorának megfelelően
- Az asztalok megterítése, abban való segédkezés
- Étkezésekhez használt eszközök leszedése – naposság, asztalfelelősség
- Terítők összehajtása
- Játékok, rendbe, helyretétele
- Teremrendezés

Alkalomszerű munkák:

- Szükség szerint segítenek a csoportszoba eseti átrendezésében, ebben ötleteket adnak
- Részt vesznek a csoportszoba takarításának egyszerű műveleteiben: pl. asztaltörlés, elrakodás ábrázolás után
- Bekapcsolódnak a játékok egyszerűbb javításába

- Ünnepek előtt segítenek a terem feldíszítésében, ajándékot készítenek
- Segítik egymást az öltözésben, vetkőzésben
- Esetenkénti megbízásokat teljesítenek
- Részt vesznek a játékszerek tisztításában
- Hó eltakarítás télen, levélgereblyezés ősszel

Növénygondozás

- Minden csoport heti egy alkalommal kert munkát végez: kapálás, gyomtalanítás, ültetés, gereblyezés
- Különbféle magvak gyűjtése, csíráztatása, hajtatása
- Virágoskert gyomlálása, kapálása
- Élősarok növényeinek locsolása

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A naposi munkát önállóan, igényesen végzik.
- Az állandóan használt eszközöket és felszerelési tárgyakat önállóan előveszik, kiosztják, helyrerakják.
- Részt vesznek a csoportszoba díszítésében, rendezésében, vigyáznak a terem rendjére.
- Egyéneként és közösen különböző terméseket, kavicsokat gyűjtenek, gondozzák az élősarokban található növényeket, állatokat.
- Az udvart és a kertet évszaknak megfelelő gondozzák, művelik.
- Szívesen vállalkoznak egyéni megbízások elvégzésére.
- Szeretnek közösen dolgozni.
- Önállóan elvégzik személyükkel kapcsolatos teendőket

A gyermekek munkavégzési attitűdjének fejlődése a „KUKUCCS” Szociális képességek fejezetben kerülnek értékelésre.

8.8. A tevékenységben megvalósuló tanulás

Céljaink:

- *A gyermeki kíváncsiság kielégítése,*
- *a tanulási motiváció kialakítása,*
- *az óvodai tanuláshoz szükséges feltételek megteremtése, kialakítása és folyamatos biztosítása,*
- *a gyermekek hatékony, önálló tanuláshoz kapcsolódói kompetenciáinak fejlesztése.*

Alapelvünk, hogy az óvodai tanulás során

- „felhasználjuk ” a gyermekek aktivitását,
- értékeljük a kreatív megoldásokat,
- megteremtjük a játékba integrált, cselekvéses gondolkodási formák lehetőségeit,
- egyénhez mérten értékelünk,
- örömteliséget biztosítunk,
- felhasználjuk a gyermekek meglévő ismereteit,
- egyforma jelentőséget biztosítunk a különböző képességek, készségek és a meglévő tudás gyarapításának,

- folyamatosan és fokozatosan várja el az együttműködést, a feladattartást, az irányíthatóságot

A tanulás megszervezése formái

Óvodánkban a szervezett tanulás kötött és kötetlen formában valósul meg.

Kötött: minden gyermek egyidejű részvételével

- a testi nevelés - edzés, mozgás - a kiscsoportban a gyermekek fejlettsége alapján rugalmas keretek között
- irodalmi nevelés: mesélés
- projektek és külön programok a nagycsoportosoknak pl. projektek, kooperatív csoportok foglalkoztatásai

Kötetlen: érdeklődés alapján történő bekapcsolódás után kiscsoportos és egyéni foglalkoztatás

- vizuális tevékenységek (festés, rajzolás, formázás, mintázás, barkácsolás..stb.)
- éneklés, mondókázás, zenehallgatás
- külső világunk megismerése
- napközbeni mesélés, mondókázás, versmondás

Célcsoportok

Minden korosztály szervezett foglalkoztatások, programok

- a gyermekcsoportokban minden nap egy téma, egy képesség (komplex) fejlesztésére kezdeményezünk tevékenykedtetést – ez esetenként több napra is elhúzódhat -, a fejlesztés tartalma a három korcsoport életkori sajátosságainak figyelembevételével különböző szinteken kerül meghatározásra
- a gyermekek egyéni fejlesztésére szervezett programok az egész nap során az alkalomnak megfelelő időpontokban kerülnek lebonyolításra

Kiscsoportosok programjai

A kiscsoportos korú gyermekek óvodai nevelésének fő célja az óvodai élet és a szokásrendszerek – kiemelten a játék - megismerése, beilleszkedésük a közösségekbe és – a nagyobb gyermekek példája alapján – a közös tevékenységekben való bekapcsolódás kezdete. Későbbi fejlődésük érdekében fontos, hogy ez megfelelő mértékben teljesüljön, ezért számukra kevés külön programot szervezünk. Ezek lehetnek mozgásos játékok, mondókák, versek és dalok.

Középső csoportosok programjai

A középsősöket már közösséggé szervezzük, külön tevékenykedtetést kezdeményezünk irodalom, ének, vizuális, környező világunk megismeréséhez kapcsolódó nevelés egyes témaköreiből és bevonjuk őket – egyéni fejlettségük alapján – a nagyok mozgásos és értelmi képességeket fejlesztő (pl. kooperatív) játékaiba.

A nagycsoportosok programjai

A nagycsoportosok általában igénylik a hosszabb ideig tartó problémamegoldást igénylő tevékenykedtetést, számukra ezt minden nevelési területen biztosítjuk.

Első osztályban a három csoport nagycsoportosai egy közösséget fognak alkotni, ezért az éves munkatervben meghatározott keretek között a három egyes életkorú csoportban nevelkedő nagycsoportosok közös programokban vesznek részt együtt, melynek célja

- a különböző csoportokban nevelkedő gyermekek megismerjék egymást és – csoporttársak mellett másokkal is - tudjanak együtt dolgozni

- olyan foglalkoztatásban vegyenek részt, mely a kisebbek életkori sajátosságai miatt nem valósíthatók meg csoportjaikban (csapatverseny, drámajáték, hosszabb kirándulás, előadások, bemutatók,)
- változatos, újszerű tevékenységekben vegyenek részt,
- ismerjék és alkalmazzák kooperatív csoportszervezés módszerét,
- próbálják ki az IKT eszközöket.

A tanulás szervezésének feladatai

- Az óvodai tanulás érdekében kezdeményezett tevékenységekbe a gyermekek az egész napos a szabad játékból érdeklődésüknek és igényeiknek megfelelően bármikor bekapcsolódhatnak
- Változatos napi programokat és életkor csoportoknak megfelelő tartalmú tevékenykedtetéseket szervezünk minden gyermekcsoportban
- A gyerekek elhelyezésében, a térszervezésben legfőbb szempontunk a célszerűség, a foglalkozás nyugodt lebonyolításához szükséges körülmények megteremtése

A gyermeki tevékenységek

- Egyéni tevékenységek: mely során a gyermekek egyénileg, lehetőleg saját elképzelésük szerint, külön eszközökkel, önállóan oldják meg a feladatokat
- Csoportban végzett tevékenységek: kisebb – életkor, érdeklődési terület vagy fejlesztési cél szerint összeállított - csoportokban végzett tevékenykedtetés, mely során a tanulás mellett megtanítjuk a gyermekeket, hogy társaikkal együttműködve, egymást segítve vegyenek részt a különböző tevékenységekben
- Frontális, az egész csoport által egyszerre végzett tevékenységek: e munkaforma feltétele, hogy ránk és társaikra figyelve a csoport egyszerre, együtt oldja meg a feladatokat és közösen beszélgetünk tapasztalatainkról.

A tanulás formái óvodáskorban

- az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása),
- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Szívesen bekapcsolódnak a tanulás különböző formáiba
- Élvezik a tanulás egyéni lehetőségeit
- Hibáikat gyakran felismerik, kialakult az igényük a javításra

A gyermekek tanulási képességeinek fejlődése a „KUKUCCS” Értelmi képességek fejezetben kerülnek értékelésre.

9. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK FELADATAI

9.1.Személyi feltételek biztosítása

Óvodavezető

Az óvoda vezetője felelős az óvoda működési feltételeinek, a szakmai munka tartalmának és színvonalának biztosításáért, a törvényi előírásoknak való megfelelésért és az óvoda partnerkapcsolatainak működéséért.

„Mai felfogás szerint a vezető a szervezet problémáinak orvosa: ő ismeri fel a problémákat, ő határozza meg a tennivalókat, ő dönt a probléma megoldásáról, és ő oldja meg azt a szervezet erőforrásainak bevonásával” (dr. Benedek István: Szervezetfejlesztés a közoktatásban Óvodavezetési ismeretek 2003. RAABE))

Vezetőkép: Milyen a jó vezető?

- Kellő befolyásoló benyomást tesz másokra: elnyeri mások bizalmát.
- Megfelelő vezetői végzettséggel rendelkezik és folyamatosan képi magát
- Természetes vezetői képességekkel rendelkezik: természetesen módon tervez, irányít, ellenőriz és értékkel.
- Motivációs képességek birtokosa: érvelő, meggyőző.
- Megfelelő érzelmi beállítódással bír: empátia, megértés, segítő magatartás, pozitív gondolkodás.
- Támogató magatartást tanúsít a beosztottakkal szemben.
- Bizalommal épít a dolgozók képességeire.
- Biztosítja a dolgozók magas szintű képzését.
- Segíti azokat a kollégákat, akiknek a teljesítménye az elvárt szint alatt marad.
- Szervezi és támogatja a csoportmunkát.
- Magas szintű elvárásokat fogalmaz meg, kapcsolatot teremt a szervezet különböző szintű csoportjai és a külső környezet színterei között.
- Igényli és figyelembe veszi a dolgozók véleményét, törekszik a közösségi megállapodásra, szükség esetén azonban vállalja az egyéni döntést.
- Egyértelműen közli elvárásait a feladatok kiadásakor, tiszteletben tartva az egyéni pedagógusi szabadságot.
- Elsajátítja az új helyzetnek megfelelő ismereteket, hogy segíteni tudja a munkatársak fejlődésre irányuló erőfeszítéseit.
- Döntéseit adatokra alapozva hozza meg és nem arra, amit gondol.
- Személyesen is részt vesz a feladatok végrehajtásában: csoportélet, szülői és egyéb partnerkapcsolatok, rendezvények lebonyolítása.
- Érthetően és célratorően kommunikál.
- Megszerzi a jó munkához szükséges információkat és azt megosztja munkatársaival, keresve az információ áramoltatás ideális formáit.

Óvodapedagógus

Az óvodapedagógus a gyermek napközbeni felügyelője, tanítója, nevelője, az első idegen, családon kívüli felnőtt a gyermek életében. Döntő a szerepe abban, hogy milyen pedagóguskép alakul ki a gyermekben a későbbikre. Személye, szerepe, képzettsége nagyon fontos.

Minden óvodapedagógus rendelkezzen felsőfokú végzettséggel és folyamatosan bővítse szakmai ismereteit. A Pedagógus Életpálya Modell alapján szerezzék meg az általa elérhető legmagasabb nevelői szintet.

Óvodapedagógus kép: Milyen a jó óvónő, óvodapedagógus?

„ A jó óvodapedagógus pénteken délután is nyugodt, kiegyensúlyozott, mosolygós és rendelkezik humorérzéssel” (Kovácsné Czékus Zsuzsa óvodapedagógus)

Vagyis:

- Mély emberszeretettel rendelkezik
- Gyermekkel, munkatársakkal, szülőkkel elfogadó, türelmes és megértő.
- Szakmailag jól képzett és folyamatosan képezi magát a következő területeken: gyermeklélektan, módszertani ismeretek, pedagógia, önismeret, személyiségfejlesztés, konfliktuskezelés, differenciált nevelés, fejlesztő pedagógia.
- Folyamatosan tájékozódik változó világunkról.
- Ismereteit át tudja ültetni a gyakorlatba.
- Empatikusan kezeli a hozzá forduló problémáit.
- Munkáját tudatosság, szervezethezesség, rendszeresség és következetesség jellemzi.
- Nevelőmunkáját folyamatosan és tudatosan fejleszti.
- Tevékenységeit értékeli elemzi, hibáit felismeri és javítja.
- Reflexív szemlélettel rendelkezik.
- Elhivatottsága minden tevékenységében érvényesül.
- Optimista életszemléletű, pozitív világgéppel rendelkezik és közelíti meg az eseményeket.
- Törekszik a testi és lelki harmóniára.
- Határozott elképzelésekkel rendelkezik, de kompromisszumképes is és elfogadja majd betartja a közösen kialakított elveket és gyakorlatot.
- A közös döntésekben véleményével őszintén és aktívan részt vállal.
- A rendelkezésre álló lehetőségek függvényében önállóan hoz döntéseket és valósítja meg azokat.

Nevelőtestület

Tagja az óvoda minden pedagógusa, feladataikat és hatáskörüket az Oktatási törvény és a helyi SZMSZ szabályozza.

Az óvodapedagógusok közösségének működési elvei

- Szakmailag egységes közösséget alkossanak.
- Folyamatos munkakapcsolatot működtessenek.
- Az óvoda működését befolyásoló, minden csoportot érintő kérdésekben konszenzuson alapuló döntéseket hoznak.
- Tagjai minél több esetben nyilvánítsanak véleményt.
- A közösen hozott véleményt egységesen képviseljék a külvilág felé.
- Az egyéni pedagógusi tudás váljon közös tudássá, mindenki támogassa erősségeivel az óvoda közös céljait.
- Nem egy-két kiemelkedően eredményes csoport, hanem három hasonlóan magas színvonalon működő gyermekközösség alkossa az óvoda egészét.

- A 2010-ben elkezdett disszeminációs tevékenységünk (Jó gyakorlatok) ne csak a hozzánk látogatók pedagógiai munkáját támogassa, hanem járuljon hozzá az óvoda további szakmai fejlődéséhez is.

Szakmai munkaközösség, állandó vagy adott feladatra létrehozott munkacsoport, team

A nevelőtestület szakmai célú közössége, mely egy, vagy több, közösen kiválasztott óvodapedagógiai módszertani terület fejlesztése vagy konkrét feladat végrehajtása érdekében jön létre. Tagjai önkéntes jelentkezés vagy kijelölés alapján vesznek részt a csoport tevékenységében. Munkáját vezetőjük irányítja, akit az óvoda vezetőjének egyetértésével a közösség jelöl ki.

Pedagógiai munkát segítő óvodai dolgozók

Pedagógiai asszisztens

Az óvodapedagógus munkáját közvetlenül segítő szakember. Munkáját a pedagógus irányításával látja el. Tevélegesen közreműködik az óvoda nevelőmunkájának munkájában, kész a pedagógusokkal való együttműködésre a gyermekek gondozása és foglalkoztatása során. Rendelkezik pedagógiai, didaktikai ismeretekkel a sajátos nevelést igénylő gyermekekkel való foglalkozáshoz. Munkáját felelősségtudat és segítőkészség jellemzi.

Pedagógiai asszisztens alkalmazása 2013. szeptembertől kezdődik óvodánkban, így a „Pedagógiai asszisztens kép” összeállítása a gyakorlati munka alapján történik majd meg.

Dajka

A dajka egyike a gyermeket nevelő felnőtteknek, aki éppen úgy, mint az óvodapedagógus, magtartásával, teljes lényével, beszédstílusával, öltözködésével hatást gyakorol az óvodásokra.

Rendelkezzen dajkai végzettséggel.

Mivel közvetlenül és tevékenyen részt vesznek a nevelés folyamatában, ezért folyamatos tájékoztatást kapnak nevelési elképzeléseinkről, módszereinkről, valamint arról, hogy milyen célok érdekében, hogyan kívánjuk a gyermekcsoport ill. egy-egy gyermek fejlesztését megvalósítani.

Nagyon fontos a dajka és az óvodapedagógus hatékony munkakapcsolatot alakítson ki.

A dajkák folyamatos képzéséről az óvoda vezetője gondoskodik.

Dajkakép: Milyen a jó dajka?

- Energiával teli a nap minden órájában.
- Jókedvű, játékos a gyermekekkel közös tevékenységekben.
- Türelmes a gyermekekkel, szülőkkel, munkatársakkal.
- Közvetlen a gyermekekkel, szülőkkel, munkatársakkal.
- Toleráns a különbözőségekkel szemben.
- Következetes a gyermekekkel.
- Következetes saját magával szemben.
- Ápolt külsővel rendelkezik.
- Rugalmas a kialakult helyzetekben.
- Saját hatáskörében képes önálló döntéshozatalra és az ennek megfelelő gyakorlat kialakítására.
- Betartja az előírásokat: ÁNTSZ, Tűz és munkavédelem, pedagógiai elvek.
- Együttműködik munkatársaival: dajkatársak, óvodapedagógusok.

- Tud segítséget nyújtani másoknak.
- Munkamoráljával beilleszkedik az óvodai élet gyakorlatába.

Pedagógiai munkát segítő dolgozók (dajkák) közössége

- munkájukat folyamatosan egyeztessék egymás között,
- tagjai minél több esetben nyilvánítsanak véleményt a munkájukat érintő kérdésekben.

Teljes munkatársi kör (az óvoda minden dolgozója)

- folyamatos információkkal rendelkezzen az oktatás helyzetéről, törvényi változásokról, a szakma fejlődéséről,
- nyitottan fogadja feladatait,
- törekedjen egymással minél tartalmasabb kapcsolatra,
- az értekezleteken aktívan vegyen részt,
- kezdeményezzek és véleményezzék, javítsák a közösségi rendezvényeket
- új munkatársaikat fogadja szeretettel, segítse beilleszkedését,
- a munkahelyi légkör kialakításánál alkalmazza a megértés, a tolerancia, az egymásra figyelés, az optimális munkamegosztás, az igazság és igazságosság, az egyenesség és az udvariasság elveit,
- belső közösségi rendezvényeikkel segítse a munkahelyi légkör melegebbé tételét és az összetartozás élményét,

9.2.Tárgyi feltételek biztosítása

Az új óvodaépület megfelelő infrastrukturális feltételeket biztosít a nevelőmunka tartalmas megszervezéséhez.

A csoportszobák tágasak, világosak és saját terrasszal egészülnek ki, a gyermekek gondozásához és tisztálkodásához biztosított hely megfelelő, az egyéni és kiscsoportos foglalkoztatáshoz fejlesztőszoba áll rendelkezésre, az óvoda nagyméretű előcsarnoka tornateremként is funkcionál. A szülőkkel való nyugodt beszélgetést szülői tárgyaló teszi lehetővé. A tálalókonyha mérete és felszerelése megfelel az előírásoknak. A foglalkoztatáshoz szükséges kellékek elhelyezése megoldott. A dolgozók kiszolgálóhelyiségei kulturált munkakörülményeket biztosítanak.

A csoportszobák berendezése az utóbbi évek pályázatainak és a szülői támogatásnak köszönhetően választékos és esztétikus, alkalmas a kompetencia alapú nevelés megvalósítására, továbbfejlesztése folyamatosan történik. A törvényi előírásnak megfelelő kötelező eszközök rendelkezésre állnak.

Az óvoda játék és eszközkészlete a lehetőségeknek és igényeknek megfelelően rendszeresen bővül.

Az óvoda berendezésének és felszerelésének feladatai

Csoportszoba

A csoportszobák belső felosztása

Minden csoportszobát – a rendelkezésre álló hely függvényében – a következő tevékenységi területekre osztunk:

- Vizuális terület: ábrázolás, manuális munka, feladatlap
- Konstruktív/manipulációs terület: asztali építő játék, barkácsolás
- Családi játékok színtere: babaszoba, konyha

- Építőjáték központ: szőnyeg, építőelemek
- Művészetek: báb, dramatizálás, ének, mese
- Külső világ központ: élősarok, térkép, homok-víz
- Mozgás sarok: kis helyigényű tornaeszközökkel

Felhasználásra kerülő dekorációs anyagok

- Csak természetes anyagokat használunk fel: fa, parafa, textil, gyékény, nád, fonott tartók, termények és termések, szárított és élő virágok, kerámia edények, üvegek, ezek kiegészítésére minimális papír és egyéb anyagok.
- Legszebb dekorációk a gyermekek által egyénileg készített vizuális munkák, közös alkotások, plakátok, projekttáblák.

Csoportszínek, alkalmazási területeik

- Minden csoport saját színnel rendelkezik: kék, citrom és narancssárga.
- A csoportszín határozza meg a csoport belső színvilágát, a függönyök, mosdók, öltözők jeleinek alapszínét, az ünnepi dekorációkat, a készített ajándékok külső jellegét és meghatározóak minden olyan esetben, amikor alkalmazásuk lehetséges.

Az egységes külső megjelenítés területei

Egységes formájú a megjelenítése az óvoda minden csoportjában

- Az óvodai bútorok, felszerelések, legfontosabb kiegészítők (térkép, földgömb, homok-víz asztal, élősarok állvány, terepasztal stb)
- A gyermekek jeleinek formája, nagysága (öltöző, fürdőszoba, poharak)
- A függönyök, terítők, szőnyegek anyaga, formája
- Tárolóedények többsége
- A gyermekeknek Mikulásra és Madarak, fák napjára készített ajándékok
- A gyermekek által Anyák napjára készített ajándékok
- A Ballagáskor a gyermekeknek készített kiegészítők

Eszközök

A gyermekek között szervezett tevékenységekhez szükséges eszközök

A beszerzés elvei

- Lehetőleg több érdeklődő gyermeknek tudjunk egyidejűleg biztosítani eszközt a tevékenységekhez
- Törekszünk jó minőségű, biztonságos eszközök beszerzésére.

Ének-zene:

- ritmushangszerek felnőtteknek, gyermekeknek
- felnőtt hangszerek: furulya, xilofon,
- magnó és CD lejátszó, hangkazetták, CD lemezek
- képességfejlesztéshez, zenehallgatáshoz bábok,
- a foglalkoztatáshoz: fejdíszek (karton, ragasztó), kiegészítők: kalap, kosár, bot..stb.

Ábrázolás

Rajzolás

- színes ceruzák: vastag, vékony, háromszög oldalú
- zsírkréta, filctoll, táblakréta,
- hegyező, törlőgumi, vonalzó, sablonok

- papírlapok: írólap, rajzlap, szabadidős rajzpapír, színes lapok, különböző struktúrájú lapok,
- gyermek és felnőtt ollók,
- rajztartó minden gyermeknek
- felnőtteknek körző.
- rajz, festőállvány.

Festés

- több színű (min. 6) tempera vagy egyéb krémfesték, gombfesték, tégelyes festék
- egyéb különleges festékek pl. olajfesték
- fogkrém, tapétaragasztó
- vékony, közepes és vastag ecsetek,
- törlő ruhák,
- vizes edények,
- a csoportok egyéni szokásainak megfelelően festő kötény.

Ragasztás, hajtogatás

- origami papírok, színes fénymásoló papír, krepp papír, gyűrt és egyéb dekor papírok,
- stift és kenhető ragasztók

Mintázás

- Só, liszt,
- formák a kiszúráshoz,
- fogvájó, hurkapálca,
- nyújtófa,
- pasztik gyurma,
- gyurmatábla, gyurmakés,
- változatos természetes anyagok a díszítéshez.

Egyéb

- műszaki, dekor, rotmil és fotókarton
- ragasztók: Marvin, cellux, stift
- ragasztópisztoly,
- kőrcimke.
- tűzőgép, gémkapocs, gombostű
- gyűjtemények: kavics, fonal, kagyló stb

Irodalom

- szöveggyűjtemények a mese, vers és mondókaanyaghoz,
- mesegyertya,
- mesekönyvek a gyermekeknek,
- bábok: kesztyű, sík, marionett, árny, fakanál és bábparaván,
- fejdíszek,
- kiegészítők a dramatizáláshoz: ruhák, kalap, kendő stb,
- diavetítő, diafilm, CDés DVD lejátszó, monitor, CD-k, DVD filmek
- mágneses tábla és kockák.

Testnevelés

- babzsákok, kendők, léglabdák, bolyák, padok, székek, asztalok, szalagok, botok, karikák,
- jeladó eszközök: dob, kereplő, csörgődob,
- rézsút kialakításához eszközök,

- bordásfal,
- kötél, ugráló kötél,
- futball kapu és labda, kosárlabda palánk
- érmek,
- fejdísz, báb, magnó, CD lejátszó.

Matematika

- Minimatt kacska, nyúl, hal, tyúk, autók, házak, térformák,
- sík mágneses formák és táblák,
- munka és feladatlapok az aktuális témákhoz,
- foglalkoztató füzetek: Ubavity Radován: Játékos matematika 1, 2, 3,
- kézitükör,
- színes rúd készletek,
- színes ceruza készletek,
- dobókocka,
- színes korongok
- saját készítésű munkalapok

Ismerkedés környező világunkkal

- élősarok: állvány (kocsi) növényekkel,
- magvak, gyűjtemények
- érzékfejlesztő eszközök,
- társasjátékok, dobókockák,
- könyvek, színes képek: állatokról, növényekről, természetről, foglalkozásokról, az emberi testről, évszakokról, közlekedésről,
- nagyító,
- térképek, földgömb,
- tálak, kosarak, kések,
- vetőmagvak, cserepek,
- munkalapok, feladatlapok, színes ceruzák
- Televízió, videó lejátszó, DVD filmek

Gondozás

- fogmosó felszerelés,
- váltócipő,
- eldobható műanyag pohár.

Munka

- Ásó, kapa, hólapát, talicska, seprő, gereblye, locsolókanna felnőtteknek és a gyermekeknek.

Játék

A beszerzés elvei

- Kevés funkcionális játék, több anyag és eszköz, mely a gyermeki fantázia alapján színesen felhasználható
- A klasszikus értékek határozzák meg a játékok kiválasztását: természetes anyagok, eredeti meséket tartalmazó könyvek
- A napi „divatos” játékokból csak jelentős szelekció után választunk.

- Törekszünk minél több saját elkészítésére

Játékeszközök

- Építőjátékok: kocka több színben és méretben, autók, állatfigurák, vasúti készlet
- Asztali játékok: társas, memória, kártyák, gyöngy, Pötyi, Puzzle, Montessori játékok, dominó, fűzők, mesekocka,
- Konstruktív játékok
- Szerepjáték kellékek: ruhák, kiegészítők, fodrász, orvos, bolt
- Babakonyha és babaszoba felszerelése
- Bábparaván, bábok gyermek és felnőtt méretben
- Homok-víz asztal, terepasztal
- Gyűjtemények: kavics, kagyló, gomb, termények, magvak, anyagdarabok, színes papír, kép, újság stb.

és a Csoportszoba berendezése fejezetben felsorolt szobarészek a csoport ízlésének és érdeklődésének megfelelő felszerelése.

Udvar

Az udvarra a következő játékok beszerzése történt meg

- Homokozó játékokkal: formák, lapát, sziták, vödörök, autók, gépek, edények,
- homokozó asztalok,
- asztalok, padok, székek,
- babaház,
- libikóka,
- mászóakák, csúszdák, változatos mozgáslehetőséget biztosító játékok
- pancsolók,
- ugráló kötél,
- udvari futball és kapu,
- udvari léglabdák.

A balástyai óvoda udvarának kialakítása 2010. évtől elkezdődik. A rendelkezésre álló terület felosztása és beszerzésre kerülő eszközök tervezése, egyeztetése a költségeket finanszírozó pályázati forrás elnyerése után válik véglegessé.

.

9.3. Az óvodai élet megszervezése

Céljaink:

- *a gyermekek életkorához, életmódjához, szükségleteihez és a helyi sajátosságokhoz igazodó óvodai befogadás biztosítása,*
- *rendszerességet biztosító, rugalmasan kezelt napi, heti és éves rend összeállítása*
- *stabil szervezeti és működési keretek működtetése*
- *változatos módszerek alkalmazása*
- *a fokozatos iskolai átmenet kialakítása.*

9.3.1. Beszoktatás, új gyermekek fogadása az óvodában

Céljaink:

- *a családból, a bölcsődéből vagy más intézményből érkező gyermekek óvodai befogadásának és beilleszkedésének kiegyensúlyozott keretek között történő lebonyolítása,*
- *a szülőktől történő elválás fokozatos elősegítése,*
- *a gyermek megismerése*
- *későbbi óvodai életük kedvező érzelmi megalapozása.*

Elveink

- Fontos, hogy a gyermeket kedvező benyomások ériék óvodába érkezésükkor
- A gyermekek óvodai életbe történő beszokásának formája és időtartama jelentős különbségeket mutat
- Olyan mértékben adunk segítséget a gyermeknek, hogy ne gátoljuk önálló ismeretszerzését
- Viselkedésünk, körülményeink biztonságot sugározzanak a család felé, érzékeltessek, hogy a szülők helyet megfelelően fogunk gondoskodni a gyermekről
- Nem tudjuk minden esetben teljes mértékben kiküszöbölni az elválás nehézségeit, fontos ezért a megértés, a szülő bátorítása (is)
- A gyermekek óvodába érkezésének első tapasztalatai későbbi közösségi életük alakulásának egész folyamatára kihat.
- Óvodánkban a gyermekek többsége közvetlenül családból jön, első közösségi – és egyben idegen - tér számára az óvoda, ezért különösen sok körültekintést, türelmet és gyöngédséget igényel tőlünk e folyamat megszervezése.

Feladataink

- Minden gyermeket óvodába lépése előtt meglátogatunk otthonában, igyekszünk velük megbarátkozni, megismerjük szociális és családi körülményeiket és bizalmat ébresztünk családban az óvodai nevelés iránt
- A nevelési év kezdetétől fokozatosan szoktatjuk be a gyermekeket, a gyermekek érkezési időpontját a csoport helyzete, a szülői igények és a gyermek sajátosságai együttesen határozzák meg
- Már az előzetes családlátogatáson kérjük a szülőktől jelenlétüket a gyermek első óvodai időszakában, melynek időtartamát rugalmasan a gyermek közérzetéhez igazítjuk
- Az első néhány napon, ha erre szükség van - és a szülő teheti - csak néhány órát töltenek el az óvodában az „új” gyermekek. Fokozatosan bővítjük ezt az időt, először délig, majd ebéd utánig, végül a délutánt is velünk töltik. Eközben rugalmasan igazodunk a gyermek és a család igényeihez.
- A gyermek érkezésekor a család, a szülők beszoktatását is elősegítjük
- Biztosítjuk annak lehetőségét, hogy amelyik gyermek igényli, magával hozhassa kedvenc játékát, személyes holmiját.
- Alkalmazzuk az élménypedagógia módszerét, hogy minél több kedvező benyomás érje a gyermeket az óvodában
- A beszoktatás időszakában a csoport mindkét óvodapedagógusa együtt foglalkozik a gyermekekkel, így a későbbi személycsere - műszakváltás - nem éri őket váratlanul. A gondozási feladatokat ebben az időszakban igyekszünk nagyrészt magunk ellátni, és közben segítjük a dajka néniel kialakítani a gyermekek kapcsolatát.

- A gyermekek fogadásába bevonjuk a csoport dajkáját is, felkészítjük őt - a családlátogatás tapasztalatai alapján – az adott gyermek érkezésére
- A csoportba már régebben járó gyermekeket előkészítjük az újak fogadására, igyekszünk megértetni velük, hogy most velük átmenetileg egy kicsit kevesebbet foglalkozunk. és segítségüket szívesen fogadjuk.
- Különös gyengédséggel fordulunk az új gyermekekhez a délutáni lefekvésnél. Akinél szükséges, igyekszünk félelmeit eloszlatni, ha igényli, mellé ülünk, míg elalszik, biztosítjuk annak lehetőségét, hogy a megszokott kedvencével (baba, kendő, játék) alhasson, pihenhessen.
- A beszoktatási időszakban különösen ügyelünk arra, hogy ne erőltessünk semmiféle teendőt a gyermekekre Egyszerű, érthető szavakkal, minél gyengédebben igyekszünk őket bevezetni az óvodai életbe.
- A beszoktatás végén „Kukucscs” mérési rendszerünk szempontjai alapján rögzítjük a gyermekről szerzett tapasztalatainkat és meghatározzuk nevelésének feladatait a nevelési év végéig

Bölcsődéből vagy családi napköziből érkező gyermek esetében az előbbiek releváns tartalmait mellett

Elveink

- Számukra megszokott a családtól való elválás, előfordulhat azonban, megszokott környezetüktől és gondozónőjüktől való elválás hiányérzetet okoz bennük
- Esetükben kiemelten fontos a szeretetteljes légkör érzékeltetése
- Lehetőleg (minél többen) egy csoportba kerüljenek

Feladataink

- A gyermekek meglátogatása a bölcsődében, a családi napköziben
- A gyermekek meghívása óvodai látogatásra
- A két intézmény munkájának egymással történő megismertetése, kölcsönös tájékoztatás, együttműködés

A beszoktatás adott éves menetét **Beszoktatási tervben** rögzítjük, melynek tartalmát egyeztetünk a csoport dajkájával is.,

A terv tartalmazza a gyermek nevét, érkezésének tervezett időpontját, a szülő kéréseit és a családlátogatás során tudomásunkra jutott egyéb körülményeket.

9.3.2. Napirend

Az óvodai élet keretét a napirend adja, melynek alapfeltétele a gyermekek helyes életritmusának, az egészséges testi és szellemi fejlődés és nem utolsósorban biztonságérzetük záloga.

Óvodánk csoportjai folyamatos napirend szerint szervezik életüket.

A folyamatos napirend rugalmasságával célunk:

hogy egyéni tempó, teljesítőképesség, egyéni igény szerint végezzék a gyermekek a tevékenységeket,

a lehető legkevesebbet kelljen várakozniuk és ne kelljen sietniük,

egy adott időegységben belül maguk dönthessék el, hogy mikor kezdenek el vagy fejeznek be egy tevékenységet,

ne szakadjanak meg az elkezdett munkafolyamatok,

elegendő idő álljon az óvodapedagógus rendelkezésére ahhoz, hogy a kisebb csoportokban tevékenykedő gyermekek fejlődését és tevékenységét figyelemmel kísérje és segítse

a napi aktuálisan adódó eseményeket beépíthessük a csoport életébe

- *A napot nagyobb időegységekre bontjuk, melyben csak az első tevékenység kezdetét és az utolsó végét határozzuk meg, az egyes tevékenységek nem adott időkeretben, hanem folyamatosan, az előző befejezése után követik egymást.*

06.30 - 12.45 Reggeli gyülekezés, gyermekek fogadása

Folyamatos szabad játék, a gyermekek által választott játéktémában
Folyamatosan biztosított manuális tevékenység, éneklés, verselés,
mondókázás

A napi (vagy előző nap elkezdett) képességfejlesztő tevékenykedtetés kezdeményezése 5-35 percben (A hét egy napján a kötött testnevelésen való részvétel)

Irányított mindennapos mozgás

Testápolás teendők

Tízórai

Szükség szerinti testápolási teendők

Mese, beszélgetőkör vagy kötetlen beszélgetés

Udvari játék, séta, levegőzés

Ebéd

12.45 -15.30 Előkészületek a pihenéshez - ágyazás

Mesélés, pihenés, alvás

Ébredés, ágyazás

Irányított mozgás

Öltözködés, testápolási teendők

15.30 - 18.00 Uzsonna

Levegőzés, folyamatos szabad játék, tetszőleges játéktémában

Folyamatos hazabocsátás

9.3.3. Heti rend

A heti rendet a csoportvezető óvodapedagógus állítja össze az év elején.

A heti rend összeállításának elvei, feladatai

- A hét minden napján 1 -1 képességfejlesztéshez tervezzük témákat, így minden héten egy alkalommal kerül sor az ének-zenei nevelésre, a vizuális nevelésre, a külső világ tevékeny megismerésére, a matematikai képességek fejlesztésére és a kötelező testnevelés foglalkozás megtartására.
- Mesélést, verselést, mondókázást és éneklést minden nap szervezünk.
- A tervezett tevékenységek az aktuális események függvényében felcserélhetők.
- Az első napon be nem fejezett tevékenységet a következő napon - ill. amíg be nem fejeződött az iránta támasztott igény - folytatjuk.
- Projektek, több napos programok esetén a hét rendjét a projekt tervei határozzák meg

9.3.4. A gyermekek komplex fejlesztésének éves terve

2016. szeptember 1-től minden csoport éves ütemterve és anyagkiválasztása az I. sz. Mellékletben található terv és anyaglista alapján kerül összeállításra.

9.3.5. A csoportok szervezése

Ezekből következően csoportszervezésünk kétféle:

- heterogén, osztatlan: kicsitől a nagycsoportos korig minden korosztályú gyermek megtalálható a csoportban,
- homogén, osztott: egy korosztályú gyermekek közössége.

A csoportok kialakítása és óvodapedagógusaik kijelölése - az óvoda egészének érdekeit figyelembe véve - a vezető óvodapedagógus feladata.

A csoportok összetételének kialakítási elvei, feladatai

- az óvoda csoportjainak gyermeklétszáma megközelítően azonos legyen,
- a szülői igények, kérések lehetőség szerinti figyelembevétele,
- a csoportokon belül legyen kiegyenlített a HH, HHH és SNI gyermekek aránya
- fiú-leány arány közelítsen egymáshoz az óvoda minden csoportjában,
- az előzetes ismereteink alapján – kistelepülési lehetőség - a gyermekek képességei és a szülők helyzete alapján minden csoport megközelítően azonos összetételű legyen,
- a csoportok gyermek létszáma álljon egyenes arányban a csoportszoba befogadó képességével,
- az év közben érkező gyermek csoportjának kijelölésénél szempont a működő csoport létszáma és addigi összetétele.

Az osztatlan csoportok bevezetése során szerzett tapasztalatok alapján döntésünket következő tapasztalataink indokolják

- Biztosítani tudjuk, hogy testvérék, barátok, ismerős családok gyermekei egy csoportban kerüljenek elhelyezésre.
- Ha a gyermek nem kerül 6 évesen iskolába, nem kerül sor csoport és pedagógusváltásra.
- Az első osztályosokat ismerős társaik várják majd az iskolában.
- Minden évben csak 6-8 új gyermeket kell fogadni és ugyanennyit elengedni az iskolába teljes felelősséggel a régi 25-el szemben.
- A közösségi nevelés lehetőségei megnőnek.
- A mindennapi élet sok lehetőséget kínál a tolerancia, a másság és az egyéni fejlődési szint és ütem megismerésére és elfogadtatására.
- A csendes, visszahúzódóbb idősebb gyermekek is megerősítést kapnak, mert mindig vannak kisebbek, „ügyetlenebbek” náluk, így ő is átélheti a „nagy” klasszikus szerepét.
- A kiscsoportosok sokkal több ismerettel és tapasztalattal rendelkeznek osztott csoportos társaiknál.
- Az évente ismétlődő anyag azonnali korrekciót tesz lehetővé a következő évben, így, ha valami kimarad, vagy az év folyamán kiderül, hogy nem volt sikeres, pótolható a 3 éves ciklus alatt.
- Nagyobb teret kap az utánzás, az egymástól való tanulás, mint a gyermekek egyik fő ismeret és tapasztalatszerzési forrása.
- Minden kisebb gyermek élő példát lát maga előtt, hogy milyenné válik majd ő is nagyobb korában.

- A beszoktatás sokkal mindennapibb, életszerűbb folyamattá válik, kevésbé élik meg traumának a kicsik.
- A gyermekek megszokják hogy segítenek nekik és természetessé válik, hogy ők is hasonlóan viselkednek a kisebbekkel.
- Minden gyermek átéli az elfogadás, de az adás örömét is.
- Első időszakban megnő a pedagógus tudatos felkészülési tevékenysége, de az eredmények kárpótolják a többletmunkát
- Az osztatlan csoportban nevelt kisebb gyermekek életkori sajátossága nem teszi lehetővé a hosszabb, nagyobb fizikai megterhelést vagy odafigyelést igénylő programok szervezését. Ezért folyamatosan törekszünk arra, hogy a nagyobbaknak külön foglalkoztatásokat szervezzünk pl. kirándulás. Sport délelőtt, projektek, vetélkedők stb.

9.3.6. Iskolára alkalmassá tétel, az óvoda-iskola átmenet feladatai

Céljaink:

- *a nagycsoportos gyermekek zökkenőmentes iskolai átmenetének és iskolakezdésének biztosítása,*
- *a sikeres iskolai tanulás megalapozása.*

Elveink

- A gyermekek iskolára alkalmassá tétele nem a nagycsoportosokat érintő külön cél, hanem a teljes óvodai nevelésen átívelő komplex feladat, része a kompetenciák fejlesztése fő célunknak, mely a gyermek óvodába lépésekor már elkezdődik és a szisztematikusan épül fel a következő évek alatt.
- A gyermekek az iskolakezdéshez szükséges fejlettségi szintet, az iskolára való alkalmasságot egymástól eltérő életkorban érik el

Feladataink

- A gyermek fejlődésének félévenkénti mérése, az eredmények alapján a fejlesztés feladatainak meghatározása.
- A gyermekek optimális iskolakezdési időpontjának meghatározása, kérdéses esetben szakszolgálat segítségének igénybevétele a szülőkkel közösen kialakított helyes döntéshez
- A gyermekek iskolára alkalmassá tétele képességeik és készségeik fejlesztésével
- A nagycsoportos gyermekek pszichés felkészítése az iskola életre
- A külön csoportban nevelkedő gyermekek összeszokásának segítése közös programok szervezésével
- Az iskola élet megismertetése érdekében átmenet programok működtetése:
 - közös ünnepek szervezése (Karácsony, Gyermeknap, Szülői bál, koncert, egyéb eseti rendezvények)
 - a nagycsoportos gyermekek látogatása az első osztályokban
 - a nagycsoportos gyermekek látogatása az iskola ebédlőjében
 - a tanítók látogatása leendő első osztályosaiknál az óvodában
 - az elsősök élménybeszámoló látogatása volt csoportjaikban
- Közös dal és irodalom anyag összeállítása, melyet minden csoportban megismernek a gyermekek
- Az iskola kérése alapján a nagycsoportos gyermekek osztályokba osztása
- A gyermekek óvodai fejlődését bemutató dokumentáció átadása az első osztályos tanítónőnek
- A családok és az iskola kapcsolatfelvételének elősegítése közös szülői értekezlettel

9.3.7. Az óvodai nevelőmunka során alkalmazott módszerek

Differenciálás

Minden gyermek a személyiség saját útját bejárva képes fejlődni, ezért a fejlesztés nem azt jelenti, hogy felzárkóztatjuk a gyerekeket egy átlagszintre, hanem megadjuk annak a lehetőségét, hogy mindenki **a maga módján, a maga ütemében, a maga képességei szerint** a lehető leginkább tudjon kibontakozni, fejlődni.

Óvodánkban minden gyermeket differenciáltan, fenti elvek figyelembevételével nevelünk.

Kooperatív technikák – leírása 3. Melléklet Korszerű óvodapedagógiai módszerek

Minden csoportban kooperatív játékok kerülnek rendszeresen szervezésre és a nagycsoportosokat megismertetjük a kooperatív csoportokban történő ismeret szerzéssel ill. gyakorlással.

Projekt módszer, projektpedagógia

Fogalma: több napon keresztül zajló tervezett és spontán kialakuló tevékenységsorozat, mely során a gyermekek érdeklődésére és aktív bevonására építve egy témakör (minél) több szempont alapján történő, változatos módszereket és eszközöket alkalmazó komplex feldolgozása történik, (lehetőleg) külső partnerek, segítők bevonásával és egy vagy több (maradandó) produktum létrehozásával zárul.

Az óvodapedagógus speciális, a hagyományostól eltérő feladatai a projekt lebonyolítása során

- Csökken az ismeretközli szerep, inkább közvetítő
- Kevésbé irányít – helyette koordinál
- Átengedi a gyermeknek a kezdeményezést, lebonyolítást, sőt az értékelést is
- A gyermekek mellett más partnerek bevonásáért is felelős
- Sikerélményhez juttatja a gyermekeket
- Ösztönzi az egyéni problémamegoldást
- Minél több indirekt módszert alkalmaz

Lépései

- Témaválasztás
- Tervezés
- Előkészítés
- Nyitás
- Tevékenységek sorozata
- Produktum
- Zárás
- Értékelés, korrekció
- Új terv – aktualizálva, korrekciók beépítésével

Minden csoport évi 2 saját projektet szervez, a nagycsoportosok külön projektjeinek száma és tartalma valamint az IPR munkához kötődő projektek tervei minden év elején, a Munkatervben kerülnek meghatározásra.

Drámapedagógia – játékok minden korosztály számára Beszélgető kör

Lehetőleg naponta szervezett, kiscsoportos vagy minden gyermeket érintő tevékenység, mely során a gyermekek beszámolnak az őket ért élményeikről, megosztják társaikkal és pedagógusukkal véleményüket közösen vagy egyénileg felvetett témában. Szervezése kapcsolódhat a mindennapos meséhez, a kiscsoportos foglalkoztatáshoz vagy lebonyolítható a játéktevékenységgel párhuzamosan is.

IKT eszközök és módszerek

Helyzetkép

Óvodánk a program készítésének időpontjában 5 db (csoportonként 1-1, fejlesztőpedagógus, vezető) a felnőttek által használt lappal és egy projektorral rendelkezik, az óvoda teljes területén elérhető WIFI rendszerben az internetkapcsolat. IKT munkát segítő eszközeink: digitális fényképezőgép, scanner. Minden óvodapedagógus rendelkezik minimum 30 órás számítógép kezelői ismerettel, melynek gyakorlati alkalmazása az utóbbi év során felerősödött.

Terveink

A közeljövőben pályázati támogatásból tervezünk beszerezni további 2 db laptopot (így minden óvodapedagógus saját géppel fog rendelkezni), videokamerát, minden gyermekcsoportba 1-1 db televíziót és video lejátszót.

Céljaink

Óvodapedagógusok

- *Az IKT ismeretek folyamatos bővítése (honlap szerkesztés, laptop program)*
- *Az IKT eszközök alkalmazási területeinek bővítése*
- *Az informatikai lehetőségek fejlődésének és az alkalmazási lehetőségek követése*
- *Az óvodai IKT eszközállomány fejlesztése*

A gyermekek felé

- *Minden csoportban megteremteni a video és DVD filmnézés lehetőségét, ezáltal érzékeltetni a gyermekekkel, hogy TV-ből és egyéb elektronikus anyagból sok ismeretre tehetünk szert, valamint a szelektáció jelentőségét*
- *Bemutatni az internet játékokon kívüli jelentőségét*
- *Lehetőség szerint minden csoportban gyermekek által is használt munkaállomás létrehozása*

Feladataink

- IKT képzéseken való részvétel
- A gyermekcsoportok életéhez kötődő dokumentáció elektronikus formában történő elkészítése
- Óvodai honlap saját karbantartása
- Rendszeres internetes tájékozódás, elektronikus levelezés
- Évi min. egy prezentáció készítése a szülői értekezletre
- Évi min. egy prezentáció készítése a gyermekeknek
- Óvodai prezentáció gyűjtemény összeállítása közös használatra: szülőknek nevelési témában, gyermekeknek
- Óvodai DVD gyűjtemény összeállítása természet és egyéb filmekből

10. ÜNNEPEK, HAGYOMÁNYOK, JELES NAPOK

Céljaink:

- *A közösségi, érzelmi nevelés tartalmának gazdagítása,*
- *közös élmény átélésének öröme az ünnepre való felkészüléssel és a jeles nap megtartásával,*
- *ismeretbővítés, hagyományörzés,*
- *nevelőpartnerek bevonása az óvodai életbe.*

Feladataink:

- Fontos az ünnepvárás mozzanata. A délelőttök folyamán különböző vizuális, zenei, irodalmi és egyéb tevékenységekkel valósítjuk meg az érzelmi elmélyülést, ráhangolódást. A várakozás élménye nagyban hozzájárul ezen értékek befogadásához.
- Az ünnephez kötődő nép hagyományok bemutatása.
- Az ünnep fényét emeli, hogy a gyermekekkel közösen díszítjük, dekoráljuk a termet az általuk készített munkákkal, az óvodapedagógus segítségével.
- A gyermekcsoport ünnepvárásával párhuzamosan mi, óvodapedagógusok, külön vagy a gyermekekkel együtt programokkal, ajándékokkal is készülünk az eseményre. Az ajándékkészítés munkálatait már jóval előbb elkezdjük.
- Az ünnep maga is a hagyományokra épül és a napirend tükrében változást jelent az átlagos napokhoz képest. Az ünnepek hangulati lezárását, az érzelmi feszültség levezetését zenei, irodalmi, vizuális tevékenységekkel segítjük elő.
- Az ünnepek pontos időpontjait az Éves Munkaterv tartalmazza.

Egyes ünnepélyekre – a szülők igényei alapján - műsorral is készülünk a gyermekekkel, melyeknek összeállításánál figyelembe vesszük, hogy:

- a gyermekek közül mindenki szerepeljen (aki nem zárkózik el tőle),
- ne legyen túl hosszú,
- ne „produkció„ legyen, hanem a gyermekek irodalmi és zenei művekben megtalált örömét tükrözze.

Mikulás

Célunk: *A Mikulás misztikus, mesebeli lényével való találkozás különleges élményének átélése, a vendégvárási és fogadási szokások kialakítása.*

A nevelőtestület minden év október - novemberében közösen dönt arról, hogy milyen ajándéktárgyat készítünk - saját kezűleg -, melyet a Mikulás ad át a gyermekeknek. Igyekszünk kerülni a hagyományosan megvásárolható ajándékokat, helyette egyéni ötleteinket valósítjuk meg. (Mikulás bögre festése, Mikulás sál;- zsák;- papucs varrása) A kis csomagok összeállításánál szem előtt tartjuk a gyermekek egészséges táplálkozási szokásainak formálását. Így általában kevesebb csokoládét, édességet rakunk bele, a fő hangsúlyt a gyümölcsökre, egészségesebb élelmiszerekre helyezzük.

A várakozás csúcspontja maga az ünnep, amit - lehetőség szerint december 6.-án, délelőtt tartunk. E napon minden csoportba ellátogat a Mikulás. A csoportvezető pedagógus a gyermekek fejlettségétől és érzelmi beállítódásától függően szervezi meg az ajándékatadás körülményeit. A nagyobbak néhány verssel, dallal köszönik meg az ajándékot.

Karácsony

Célunk: *A szeretet, az ajándékozás, a lélek belső csendjének átélése.*

A gyermekek pedagógusaikkal díszítik fel fenyőfájukat a korábban elkészített gyermekmunkákat felhasználva, majd együtt örülnek a csoport játék-ajándékainak.

Évek óta hagyomány – és igényként is jelentkezik a szülők részéről – egy közös ünneplés, melyre a gyermekek egész családja meghívást kap. Az édesanyák egész nap szorgoskodnak a vendéglátás közös összeállításával. A gyermekek bemutatják az első félévben megismert irodalmi és ének-zenei anyagot majd megajándékozzák szüleiket saját kezűleg készített ajándékaikkal. A délután kellemes beszélgetéssel, közös játékkal zárul.

Óvodánkban ügyelünk arra, s tiszteletben tartjuk, hogy az év talán legszebb, legbensőségesebb ünnepe a családoké.

Farsang

***Célunk:** ismeretátadás a Farsang eredetéről, mely a téltemetést, tavaszvárást jelképezi, az egész világ nagy mulatsággal, karnevállal ünnepli, ezért a csoportok vidám, jelmezes játékaiknak színtere lesz az óvoda.*

Óvodánkban mindhárom csoportjában külön és közös programokkal is egy napon ünnepeljük. A gyermekek a szülők által készített jelmezekbe öltöznek, bemutatják jelmezeiket társaiknak és tréfás vetélkedőket rendezünk a csoport tagjainak igényétől függően. Egy - két vidám, ideillő verssel, dallal, a nagyobbaknál esetleg tánccal tesszük színeesebbé a mulatságot.

Az ünnepséget megszervezhetjük a szülőkkel közösen is, akik segítenek a jelmezek elkészítésében, felöltözésben.. Nagy hangsúlyt fektetünk a vidám, tréfás hangulat megteremtésére, hisz ez a Farsang lényege. A terem dekorációja ekkor különösen fontos, legyen színes, érdekes, tükrözze az ünnep alaphangulatát.

Húsvét

***Célunk:** a Húsvét ünnepének és az ehhez kapcsolódó népszokások, valamint az ünnep külső jellegzetességeinek megismertetése.*

A Húsvét, mint ünnep, jó lehetőség a népszokások felelevenítésére, a gyermekekben már meglévő ismeretek rendszerezésére, bővítésére. Törekszünk arra, hogy minél több foglalkozási ág témája kapcsolódjon az ünnephez, de ügyelünk arra, hogy a gyermekekben felmerülő aktuális problémák, témák se maradjanak kihasználatlanul, megválaszolatlanul. Alkalmat teremtünk arra is, hogy beszéljünk a Húsvét szimbólumairól.

Anyák napja

***Célunk :**a családi érzés erősítése, a szülők tiszteletére, megbecsülésére való nevelés, örömszerzés az Édesanyáknak ajándékkészítéssel, közös köszöntővel.*

Az ünnepet megelőző időszakban alkalmaz teremtünk a család, a szülői szeretet és tisztelet érzékeltetésére.

Óvodánkban az Anyák napját évek óta, hagyományként május első vasárnapján, közösen, a szülők nyilvánossága előtt tartjuk a szülők nagy várakozására és örömére.

Az Anyák napi ünnepélyen a gyermekek csoportjaikban rövid műsort adnak elő az adott tanévben megismert versekből, mondókákból, dalokból, valamint az alkalomhoz illő versekkel, dalokkal köszöntik az édesanyákat, nagymamákat.

Március 15.

***Célunk:** erkölcsi, érzelmi nevelés, a nemzeti öntudat erősítése, az ünnepel kapcsolatos fogalmak pl. huszár, kard, csákó, kokárda, az ünnep eseményeinek rövid bemutatása.*

Az ünnepet megelőző napokban beszélgetünk nemzetünkről, élmények képek, videó segítségével a gyermekek életkorának megfelelő formában és tartalommal bemutatjuk a

szabadságharc eseményeit és jelentőségét. Vers és zenehallgatással igyekszünk hangulatát érzékeltetni. Egy - egy verset, dalt meg is tanítunk a gyermekeknek. Nemzeti színű zászlókat, pártákat, huszársapkákat készítünk , valamint kokárdát tűzünk a ruhánkra.

Születésnap

Célunk: a gyermekek öntudatának erősítése, egymás tiszteletére, megbecsülésére való nevelés, egyéni örömeinek megosztása a társakkal, a közös ünneppel a közösségi érzés erősítése.

Óvodai életünk egyik sajátos eseménye a gyermekek születésnapjának megünneplése. Általában minden gyermek születésnapját megtartjuk a szülők igénye és kérése alapján, az általuk kiválasztott napon.

A délelőtti folyamán általa választott verssel, dallal köszöntjük fel az ünnepeket, gyertyák meggyújtásával emelve az ünnepi hangulatot. A születésnapot saját készítésű ajándékkal lepjük meg, ami évente és csoportonként változó. Törekszünk arra, hogy a szülők erre az alkalomra olyan enni és innivalót hozzanak, amelyek hozzájárulnak az óvodások egészséges táplálkozásához (gyümölcsök, magvak, rostos üdítők). A köszöntést tánccal, körjátékokkal zárjuk le.

Ballagás, évszárás

Célunk: Az óvodai év csoportonként külön szervezett életének befejezése, a ballagók gyermekek számára óvodáskor méltó, ünnepélyes lezárása, az iskolai átmenet előkészítése, érzelmi, közösségi nevelés.

A ballagást minden évben május végén, a Rendezvényházban tartjuk. (Hagyomány, hogy emlékként a nagycsoportot vezető pedagógusok saját készítésű ajándékkal lepik meg óvodásaikat.)

Az ünnep keretében a gyermekek korcsoportonkénti összeállításban önálló vidám dalos, táncos műsorral búcsúzik az óvodai évtől, a nagycsoportosok elköszönnek óvodájuktól, pedagógusaiktól, dajkáiktól, és kisebb társaiktól, a középsősök elbúcsúztatják és megajándékozzák őket.

Az ünnepen a nagyok az óvodapedagógusok által készített, erre az alkalomra tervezett kalapban jelennek meg és jelképesen átvonulnak az óvodából az iskolába, miközben megkapják a középső csoportosoktól a ballagás jelképét: a tarisznyát. Ezután rövid ízelítőt adnak az év anyagából, majd a középső csoport jelen levő tagjai elbúcsúztatják a nagyokat, akik ünnepélyesen elköszönnek az óvodától. A rövid műsorokat közös mozgás követi a "Legyetek jók, ha tudtok" című dalra a ballagók és az óvodapedagógusok előadásában. A rendezvény a szülők által biztosított süteményekből álló uzsonnával zárul, melyre minden jelenlevő vendég meghívást kap.

Madarak és fák napja Ősz és Tavasz

Célunk: a gyermekek környezeti nevelése, a természet megismerése és védelme, ismeretnyújtás környező világunkról, közösségi nevelés.

Az év folyamán két óvodai nap kiemelt témája a természet, a növények és az állatok saját környezetükben történő megismerése, védelme, szeretetének megerősítése. E napokon - óvodakirándulás keretében - minden gyermekcsoport természetes környezetében figyel meg környező világunk élőlényeit. Az ott töltött időt a csoportvezető pedagógusok irányítják és osztják be úgy, hogy csoportjuk igényei és életkori sajátosságai érvényesüljenek a programok szervezése és összeállítása során. A kirándulásra busszal utazunk magunkkal visszük az uzsonnát, amit a szabad levegőn fogyasztunk el, a természetben. A kirándulás délig tart, a csoportok együtt érkeznek és távoznak a kirándulóhelyről. A nap reggelén a

gyermek a természethez kapcsolódó ajándékot kapnak, melyet az óvodapedagógusok és dajkák kézi munkával készítenek erre a napra.

11. KAPCSOLATOK

11,1, Óvoda – család

Célunk:

- *együtműködés kialakítása a szülői házzal a gyermekek jó közérzete és fejlődése érdekében,*
- *egyenrangú nevelési viszony, tartalmaz partnerkapcsolat megvalósítása, mely alapja a kölcsönös nyitottság, elfogadás, érdeklődés, segítségnyújtás és a bizalom.*

Elveink:

- A gyermek fejlődésének elsődleges színtere a család, az óvoda segítséget nyújt ebben
- Az óvodás gyermekek személyisége a családi és az óvodai nevelés együttes hatására fejlődik, mindkét tényező felelős az eredményért, kölcsönösen hatnak egymásra. Az általunk végzett céltudatos nevelés csak akkor vezethet eredményre, ha sikerül összhangba hozni a családi neveléssel.
- A szülő találjon bennünk támaszt és segítőtársat gyermeke fejlesztéséhez. A gyermekét elhanyagoló, vagy nem megfelelő módszerekkel nevelő szülővel is éreztetjük, hogy mi vele együtt, az ő egyetértésével kívánunk neki és gyermekének segíteni. Az egyenrangú nevelési viszonyt kölcsönös alkalmazkodással valósítjuk meg.
- A családi és az óvodai élet közötti folyamatosságot biztosítjuk (pl. a szülő jelenlétével a beszoktatásnál, a gyermek játékot hozhat magával otthonról az óvodába, közös rendezvényeket szervezünk ..stb).
- Az együtműködést az intervenciós gyakorlat jellemzi, a segítségnyújtást a családhoz igazítjuk.
- Minden családdal külön kialakítjuk az együtműködés módját.

Feladataink:

- Megteremtjük a kereteit a szülői tájékoztatás különböző formájának, azokat folyamatosan fejlesztjük, bővítjük.
- Minél gyakrabban, lehetőség szerint naponta beszámolunk a szülőknek, hogy mi történik az óvodában gyermekükkel.
- Megismerjük a családok életmódját, a gyermekek helyét a családban.
- A szülők nevelési szemléletét tapintatosan, közvetve befolyásoljuk.
- Az együtműködésben vállaljuk a megértőbb, türelmesebb, az érzelmileg elfogadóbb partner szerepét.
- Megteremtjük a kereteit a szülői vélemények megismerésének.
- A szülők kérését, javaslatát figyelembe vesszük, az esetleges bírálatokat megfontoljuk.
- A gyermekekkel kapcsolatos egyéni igényeiket, szokásaikat szem előtt tartjuk.
- A családokhoz minden esetben előítéletektől mentesen közelítünk.
- Óvodánkra jellemző, hogy a szülők nagy érdeklődéssel fordulnak felénk, ezt kihasználva, ill. megragadva igyekszünk ténylegesen nevelő partnerré tenni a családokat.

- Adott esetben kérésre, vagy nagyon indokolt esetben anélkül is (pl. egészséges táplálkozás, egészséges életritmus, betegségek stb.) tanácsokat adunk.

Kapcsolattartás formái:

- Személyes találkozás
- Telefonos, írásos tájékoztatás
- Faliújság
- Szülői értekezlet
- Oviújság

Együttműködés formái

- Családlátogatás
- Egyéni beszélgetések
- Fogadóóra
- Nyílt napok
- Közösen végzett munkák az óvodáért, gyermekekért
- Közös kirándulás a szülőkkel
- Óvodabál
- Közös ünnepek, ünnepélyek
- Ovis Szülők Klubja

Napi beszélgetések

- Rövid, tájékoztató jellegű beszélgetés a gyermek érkezéskor és távozásakor. Tartalma a gyermekkel kapcsolatos aktuális információk megosztása. Az óvodai nevelőmunka sajátosságai miatt főleg délután kerül rá sor.

Telefonos, írásos tájékoztatás

- Tartalma megegyezik a Napi beszélgetéseknél leírtakkal, a kapcsolattartás e formáját busszal érkező és távozó gyermekek családja esetében alkalmazzuk

Faliújság

- Minden csoportszoba öltözőjében tájékoztató faliújságot hozunk létre, melyen aktuálisan elhelyezésre kerülnek a csoport életével kapcsolatos információk, események adatai.

Szülői értekezlet

- Az újonnan beíratott gyermekek szüleinek augusztus hónapban összevont szülői értekezletet tartunk, ahol megismerkednek az óvoda dolgozóival, épületével, a házirenddel, nevelési elveinkkel, hagyományainkkal, szokásainkkal. Ezután kerül sor a szülő és gyermeke óvodapedagógusának első találkozására, ahol megbeszéljük a családlátogatás körülményeit, együtt megnézzük a gyermekek leendő csoportszobáját és bejárják az óvodát. Az óvodapedagógusok átadják a gyermek életének előtörténetét megismerő Anamnézis lapokat és felkérjük a szülőket azok kitöltésére, melyet majd a családlátogatáson közösen áttekintenek és értelmeznek.
- Egy óvodai évben csoportonként 4-4 szülői értekezletet tartunk, ahol mindenkit érdeklő nevelési vagy egészségügyi kérdések, egy-egy nevelési módszer, ill. az óvodai élet problémái és aktuális szervezési feladatok kerülnek megvitatásra. Lehetőleg minden alkalommal kerüljön sor egy-egy szülőket érintő pedagógiai téma rövid pedagógusi kifejtésére, melyet legalább évi egy alkalommal prezentáció is szemléltet.

- Minden év májusában a nagycsoportos gyermekek szüleinek megszervezzük a leendő 1. osztályt tanító pedagógusokkal való ismerkedést, találkozást.

Oviújság

- Az újonnan óvodába érkező gyermekek szüleinek óvodánkat az ún. Oviújságban mutatjuk be.
- A színes lapokra nyomtatott tartalomból megismernek minden lényeges információt óvodánk működéséről: bemutatásra kerül történetünk, felszereltségünk, programunk jellemzői, a beszoktatás folyamata, az iskolaérettség, az egyes korcsoportok jellemzői, a minőségbiztosító munka, terveink több időtávra, valamint tájékoztatást adunk az adott év esemény és időponttervéről.
- Minden család egyszer, óvodába lépéskor kapja kézhez a teljes anyagot, melyet minden év elején kiegészítünk az év aktuális információival.

Családlátogatások

- Minden gyermeket meglátogatunk otthonában óvodába lépése előtt. Megismerkedünk a családdal, szociális körülményeikkel, beszélgetünk gyermeknevelési szokásaikról. Megszokott körülményei között találkozunk először a kisgyermekkel, mert könnyebben alakul(hat) ki ismerős környezetében az óvodában őt fogadó óvodapedagógusokkal, így már ismerősként találkozik velünk a későbbiekben a számára még ismeretlen óvodai környezetben.
- A családlátogatás során jobban megismerjük a gyermekeket, benyomásokat szerzünk a hatásrendszeréről is, amely otthonukban éri őket. Ezek a látogatások jól szolgálják a szülőkkel való kapcsolat kialakulását is. A gyermekkel és szülővel is éreztetjük, hogy a látogatás mindkettőjüknek szól.
- Lehetőséget teremt a szülőket foglalkoztató kérdések megbeszélésére nyugodt, négy szemközt folytatott keretek között.
- Törekszünk a család sokoldalú megismerésére, de nem kérjük az őt kellemetlenül érintő kérdések feltétlen tisztázását.
- Szükség esetén egy családhoz a gyermek óvodai éve során többször is ellátogatunk.

Egyéni beszélgetések, fogadóórák

- Az óvoda egy nyugodt termében szervezett négy szemközti találkozó, ahol bizalmasan és zavartalanul beszélhetjük meg a gyermek fejlődésének információit, egyeztetjük a felmerülő problémákat. Beszélgetések során olyan kérdések is szóba kerülhetnek, amelyek nem közvetlenül a gyermekre vonatkoznak, viszont hatással vannak rá is. (családi problémák, mindennapi gondok. stb)Ha ezekről is beszél a szülő, mindenképpen a bizalom jelének tekintjük és diszkréten kezeljük. Igyekszünk ennek kapcsán éppen úgy, mint a nevelési kérdésekben, együttérzéssel és tapintatosan viselkedni. Különösen vigyázunk a beavatkozás mértékére. Fogadóórát az óvodapedagógus és a szülő is kezdeményezhet.
- A gyermek fejlődéséről szóló tájékoztató és DIFER eredményeket ismertető beszélgetések: a gyermek középső csoportos mérése után és nagycsoportos kora végén, előre egyeztetett időpontban zajlanak. Ekkor bemutatjuk a szülő(k)nek gyermekük mérési eredményeit, közösen értelmezzük az ott található adatokat és egyeztetjük terveinket a gyermek fejlesztéséről. A megbeszélések időpontját egyénileg egyeztetjük le a szülőkkel.

Nyílt napok

- E napokon lehetőséget teremtünk arra, hogy a szülők közvetlen tapasztalatokat szerezzenek gyermekük óvodai életéről, napi tevékenységeiről, kapcsolatairól. Fontos, hogy napi program a mindennapok tevékenységét tükrözze, ne kirakat jellegű legyen. Munkatervben határozzuk meg az előző évek tapasztalatai alapján az adott év programját, időpontjait.
- Minden csoport azonos meghívóval jelzi a szülők felé a Nyílt nap időpontját és tartalmát.
- A Nyílt napon a szülők, a kollegák és a vezető írásban oszthatja meg a csoport óvodapedagógusaival véleményét a látottakról.

Projektek

- A projektek kezdetekor tájékoztatjuk a szülőket a projekt tervezett tevékenységeiről.
- A programot lehetőleg úgy alakítjuk ki, hogy a zárás – vagy több más tevékenység is – a szülők bevonásával, részvételével történjen.

Közösen végzett munkák az óvodáért, gyermekekért

- Évente egy-két alkalommal közösen végezzük el az udvar nagytakarítását, az udvari játékok állagmegóvása érdekében a festést és a ballagás előkészítő munkáit.
- A szülők segítségére, munkájára támaszkodva bálát rendezünk minden januárban.

Közös kirándulás a szülőkkel

- Évente egy-két alkalommal kirándulásokat szervezünk, ahová családjukkal együtt jönnek a gyermekek. E kirándulások szülői igény alapján csoportonként szerveződnek és jól szolgálják a közösség összekovácsolódását, az emberi kapcsolatok erősítését.

Az együttműködés továbbfejlesztésének lehetőségei

- munkadélutánok szervezése
- a szülők bevonása a projektek lebonyolításába
- a mérések során aktuálisan felmerült igények kielégítése

11.2. Óvoda – iskola

Céljaink: *a nagycsoportos gyermekek zavartalan iskolai átmenetének biztosítása érdekében folyamatosan továbbfejlesztett pedagógiai munkakapcsolat kiépítése a tanítókkal, a gyermekek utóéletének megismerése, nyomon követése.*

Feladataink:

- Az átmenetet közösen könnyítjük meg a gyermekek számára.
- A kapcsolattartást az iskolával nevelőmunkánk szerves részének tekintjük. Megteszünk mindent azért, hogy megismerjük egymás nevelési céljait, elképzeléseit. Az esetleges véleménykülönbségeket természetesnek tartjuk, hiszen minden oktatási szintnek (életkornak) megvannak a speciális szükségletei, előírásai, melyeknek meg kell hogy felelniük az intézményeknek.
- Megteszünk mindent azért, hogy a tanítók minél teljesebb képet kapjanak az óvoda mindennapi életéről, iskolára előkészítő munkájáról. A leendő első osztály tanítóit megismertetjük az óvodai nevelőmunka folyamatával, eredményeivel. Tájékoztatást adunk a gyermekek egyéni fejlődésének üteméről, az egyéni bánásmód alkalmazásának tapasztalatairól, és az esetleges alkalmazkodási nehézségekről.

- Folyamatosan tájékozódunk az iskola feladatairól, alkalmazott módszereikről, eszközeikről.
- Figyelemmel kísérjük a gyermekek iskolai beilleszkedését és eredményeit, felhasználjuk az e téren szerzett tapasztalatainkat saját későbbi nevelőmunkánkban.
- A 6-8 éves gyermekekkel ellátogatunk az iskolába, ha mód van rá, megismertetjük őket a leendő tanítóikkal, akiket a nagycsoportosok utolsó szülői értekezletére meghívunk.

A kapcsolattartás formái

- közös nevelőtestületi értekezletek
- team-munka
- egyéni találkozók, beszélgetések
- szabadidős rendezvények
- közös pályázatok, projektek
- közös képzések

Az együttműködés formái:

- szükség szerint segítségnyújtás, támogatás
- felnőttek látogatása, tapasztalatgyűjtés (órákról, óvodai munkáról)
- eszmecserék, szakmai tapasztalatok megbeszélése
- a tanítók meghívása az utolsó óvodai szülői értekezletre
- az óvodapedagógusok látogatása az első osztályokban, volt nagycsoportosaiknál
- szülői értekezleteken való részvétel
- gyermekek beilleszkedésének folyamatos, közös követése és segítése
- közös pedagógiai jellegű programok kidolgozása, tervezések

Az együttműködés továbbfejlesztésének lehetőségei

- egymás tevékenységének alaposabb megismerése pl. programtájékoztatók, kompetencia alapú programcsomagok
- újabb kapcsolattartási formák kialakítása
- IPR óvoda-iskola átmenet munkacsoport működtetése
- a kompetencia alapú programcsomagok alkalmazásának egymásra építése

11.3. Óvoda - bölcsőde

A bölcsőde óvodai bemenetként működik 2009. évtől. Ennek érdekében az óvoda nevelőtestülete a bölcsődével egyeztetve meghatározta az együttműködés területeit.

Céljaink:

- *a bölcsődéből óvodába érkező gyermekek számára az átmenet megkönnyítése,*
- *a két intézmény nevelőmunkájának egymásra építése,*
- *tartalmas, meleg munkakapcsolat kiépítése.*

A kapcsolattartás formái

- team-munka
- tervezett látogatások
- egyéni találkozók, beszélgetések
- szabadidős rendezvények

- közös pályázatok, projektek

Az együttműködés formái

- A bölcsődébe járó gyermekek megismerése a spontán találkozások pl. közös udvari játék alkalmával
- Közös rendezvények szervezése pl. Gyermeknap, projekt
- Közös ünnepre készülés, az ajándékok egyeztetése a családi napközi munkatársaival
- Egymás meghívása rendezvényekre, bemutatókra
- Az ősszel óvodába érkező gyermekek meghívása, látogatása az óvodai csoportokba
- Az óvodapedagógusok látogatása – rövid foglalkoztatással egybekötve – a bölcsődében

Az együttműködés továbbfejlesztésének területei

- Egymás munkájának folyamatos megismerése
- További közös területek egyeztetése
- Az összeállításra kerülő bölcsődei program összehangolása az óvoda nevelési programjával

11.4.Óvoda –Könyvtár

Céljaink:

A gyermekek életkorának megfelelő tartalommal bemutatjuk az intézményt, megtapasztaltatjuk jelentőségét, lehetőségeit a gyermekek későbbi olvasóvá nevelése érdekében.

A kapcsolattartás formái

- egyéni kapcsolatfelvétel a két intézmény vezetői és a munkatársai között
- projektek, közös rendezvények

Az együttműködés formái

- könyvtárlátogatás
- vetélkedő, rendezvény a gyermekeknek

Az együttműködés továbbfejlesztésének lehetőségei

- Egymás munkájának folyamatos megismerése
- További közös területek egyeztetése
- Közös pályázatok, projektek

11.5.Rendezvényház, Művelődési ház

Célunk: a gyermekeket megismertetjük a település életéhez tartozó intézmények funkciójával.

A kapcsolattartás formái

- egyéni kapcsolatfelvétel a két intézmény vezetői és a munkatársai között
- eseti kapcsolat

Az együttműködés formái

- óvodai rendezvények (ballagás) tartása a rendezvényházban
- színházi és/vagy mozielőadás a művelődési házban.

Az együttműködés továbbfejlesztésének lehetőségei

- Egymás munkájának folyamatos megismerése
- További közös területek egyeztetése
- Közös pályázatok, projektek

11.6.Óvoda – szakmai szolgáltatók

Cél:

- *Az óvodapedagógusok munkájának szakszolgáltatói támogatása, kiegészítése érdekében kapcsolat kiépítése a szakszolgálat (nevelési tanácsadó, képességvizsgáló bizottság) munkatársaival,*
- *A gyermekek szűrő és egyéb vizsgálatának elvégzése olyan esetekben, melyekhez az óvodapedagógusok nem rendelkeznek megfelelő kompetenciákkal.*
- *Munkakapcsolat működtetése az SNI gyermekek fejlesztését végző szakemberekkel a gyermekek fejlődése és az egymást erősítő feladatok elvégzése érdekében.*

A kapcsolattartás formái

- vezetői kapcsolat a szolgáltatókkal: Nevelési Tanácsadó, Szakértői Bizottság
- vizsgálat kérése és lebonyolítása
- fejlesztőmunka

Az együttműködés formái

- napi együttműködés a logopédussal, gyógypedagógussal
- egyeztetés vizsgálatok előtt és közben
- kölcsönös adatszolgáltatás
- az óvoda fejlesztőpedagógusának részvétele a térségi munkaközösség munkájában

Az együttműködés továbbfejlesztésének lehetőségei

- közös pályázatok, projektek
- a pszichológiai tanácsadás területeinek bővítése
- az Éves IPR program aktuális feladatai alapján

11.7.Óvoda – egészségügyi intézmények

Cél. *A gyermekek egészséges testi fejlődésének biztosítása érdekében kölcsönös munkakapcsolat működtetése a település egészségügyi dolgozóival.*

A kapcsolattartás formái

- védőnői látogatás
- orvosi látogatás
- egyéni megbeszélések

Az együttműködés formái

- munkaterv egyeztetés a védőnőkkel
- fejtetű ellenőrzés az óvodában
- az iskolaérettségi vizsgálat eredményeinek egyeztetése az orvossal

- tájékoztató előadások szervezése az óvodában
- Egészségét programok az óvodában
- egészségügyi vetélkedők a védődők szervezésében az óvodában
- a HHH gyermekek adatainak egyeztetése
- az óvodai beíratás adatainak egyeztetése
- együttműködések egyes gyermeki problémák kezelésére
- kölcsönös tájékoztatás, információ átadás

Az együttműködés továbbfejlesztésének lehetőségei

- közös pályázatok, projektek
- az Éves IPR program aktuális feladatai alapján

12. ALAPELLÁTÁSON KÍVÜLI SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK

A szülők igényei és a településeken adódó lehetőségek alapján az óvoda közvetítő szerepet vállal a szülők igényei alapján térítésmentes és térítéses szolgáltatások igénybe vételében.

- Hitoktatás az egyház által kirendelt pedagógusok részvételével - díjmentes
- Bűvész előadás
- Zeneelőadás
- Bábszínház a Művelődési házban
- Színházi előadások a Művelődési házban
- Ovifoci a Rendezvényházban
- Úszásoktatás a Kisteleki Fürdőben
- Fényképezés megszervezése az óvodában
- Írószer, játék és egyéb vásárlás lehetőségének megteremtése

A szolgáltatások minden nevelési évben a feltételek függvényében, aktuálisan kerülnek megszervezésre.

13. GYERMEKVÉDELEM

Célunk: *a gyermek személyiségfejlődését veszélyeztető tényezők felismerése, elhárítása, a szükséges intézkedések kezdeményezése vagy megtétele.*

Fogalmak

Gyermekvédelem: A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerült gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A hátrányos helyzet(ű az a gyermek): aki családja csökkenő jövedelme, a munkanélküliség, a kedvezőtlen lakáskörülmények és az egészségügyi problémák miatt támogatásra szorulnak, de megfelelően működő prevenció, illetve beavatkozás esetén a családjukban hosszú távon megtarthatók és rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülnek.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermek: akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vagy tartós nevelésbe vett, illetve akiknek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította és akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen.

A veszélyeztetettség: a családi élet tartós működési zavarai adódóan - a gyermekvédelem ellátórendszerének működtetése nélkül - a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődésük nem biztosított.

A veszélyeztetettség, hátrányos helyzet kialakulásának okai

- Egészségügyi ok: terhességi sérülés, fejlődési problémák szülési, születési komplikációk
- Anyagi ok: a család szegénysége, munkanélküliség
- Környezeti ok: családi konfliktusok, válás, a család életmódja, a család nevelési szokásai, alkoholizmus, kábítószer

A veszélyeztetettség, hátrányos helyzet tünetei

- késői óvodakezdés
- nehéz beilleszkedés az óvodába
- túlzott kötődés a szülőhöz
- túl gyors kötődés az óvodához
- gyakori hiányzás az óvodából
- visszafogott magatartás
- változó hangulatok
- zavart viselkedés
- agresszivitás
- kialvatlanság
- túlzó étvágy
- hiányos ruházat, felszerelés
- a testi higiénia hiánya

Intézményi feladatok, tevékenységek

Minden óvodapedagógus

- Elősegíti a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek befogadását csoportjába és kiemelt figyelemmel kíséri rendszeres óvodába járásukat.
- Biztosítja a gyermekeket megillető jogok érvényesülését az óvodán belül, a gyermekcsoportban, a gyermekek között is, szükség esetén javaslatot tesz védő-óvó intézkedésekre.
- A gyermekeket és a családokat a lehetőségeikhez képest minél jobban megismeri.
- A problémákat, a hátrányos helyzet okozta tüneteket, az okokat felismeri és ha szükséges, ehhez szakember segítségét kéri.
- A feltáró munka után az indulási hátrányok kompenzálására tervet készít és végrehajtja.
- Az óvodán belüli szociális szolgáltatások megszervezésében közreműködik.
- Az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában részt vesz, a szűrést szükség esetén soron kívül javasolja.

- Az integrált nevelést elősegíti a gyermekek problémái szerinti súlyossági foknak megfelelő formában.
- A családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően a különböző támogatásokhoz való hozzájutást javaslatával segíti.
- Minden rendelkezésre álló eszközzel segíti a gyermekek családban történő nevelését.
- A szülőkkel együttműködő kapcsolatot alakít ki, elősegíti a szülői szerep eredményesebb betöltését.
- Jó kapcsolat épít ki a helyi társadalom gyermekvédelmi rendszerében érintett szervekkel, személyekkel.
- Kérésre jellemzést készít a gyerekekről, családjáról és az óvodából észlelt körülményeiről.

Az óvodai gyermekvédelmi felelős feladatai *(megbízása csak az éves költségvetés előirányzata alapján történik)*

- A nevelési év elején megtervezi a gyermekvédelmi munkaprogramot az adott évre.
- A nevelési év elején írásban (faliújságok) tájékoztatja a szülőket gyermekvédelmi tevékenységéről, fogadóórájáról és arról, hogy probléma esetén milyen óvodán kívüli gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézményeket kereshetnek fel.
- Közreműködik a HOP gyermekvédelmi fejezetének kidolgozásában, mint a vezető óvónő szakembere.
- Évente legalább egyszer egyeztet a gyermekek nyilvántartásáról a jegyzővel vagy az önkormányzat illetékes előadójával és a gyermekjóléti szolgálattal.
- Munkájáról beszámol a nevelőtestületnek.
- Folyamatos kapcsolatot tart fenn általában és konkrét esetekben a nevelési tanácsadóval, a gyámhatósággal, a pártfogókkal, nevelőszülői felügyelőkkel, rendőrséggel valamint a családokkal foglalkozó szakemberekkel és segítőikkel.
- Rendszeresen figyeli a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok változását, a helyi önkormányzat kapcsolódó rendeleteit, és ezt az óvodavezető és kollégái tudomására hozza.
- Segíti és szorgalmazza a veszélyeztetettség, a hátrányos helyzet kritériumainak intézményi szintű megállapítását.
- Ha a gyermek veszélyeztetettségének megakadályozása érdekében tett óvodai intézkedési lehetőségei kimerültek, felveszi a kapcsolatot az illetékes szervekkel és intézkedést kér a gyermek problémáinak megoldásában.
- Összehangolja a gyermekvédelmi tevékenységet az óvodában dolgozó óvónők között.
- Nyilvántartja a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket. Feljegyzi a nyilvántartásba a gyermekekkel, illetve a családdal kapcsolatos intézkedéseket, és azok eredményességét. Ezt a feladatot a csoportvezető óvónővel közösen végzik.
- Folyamatosan ellenőrzi a nyilvántartásba vétel, illetve a megszüntetés okait.
- Elősegíti a csoportvezető óvónők felderítő tevékenységét. Szükséges esetekben családlátogatást végez a csoport óvónőivel.
- Továbbképzéseket tart a lehetséges eljárásokról, módszerekről, egyes gyermekek érdekében teendő intézkedésekről tanácsokat ad.
- Javaslatot tesz a különböző segélyezési formákra, segít a segélykérelmek, a környezettanulmány elkészítésében, ahol szükséges.
- Részt vesz a gyermekvédelmi munka intézményi ellenőrzésében, értékelésében és minőségbiztosításában, mint a vezető egyik szakembere.

Az óvoda vezetőjének gyermekvédelmi feladatai

Az óvoda vezetőjének feladata a gyermekek érdekeinek mindenekfelett álló érvényesítése és az érvényesülés ellenőrzése.

Ezen belül

- Biztosítja az óvodai nevelőmunka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtésével a gyermekbalesetek megelőzését.
- Ellenőrzi az egészségügyi vizsgálatok megtartását, azok feltételeit megteremti, a folyamatokat figyelemmel kíséri
- Ellenőrzi az óvodában folyó étkeztetést. Állandó kapcsolatot tart az ételmezésvezetővel az ételek minőségének és mennyiségének optimális megítéléséről.
- Minden évben egyeztet a jegyzővel az 5. életévüket betöltött helyi gyermekek óvodai névsorát és jelzi az esetleges kimaradókat.
- Szükség esetén segítséget nyújt a családok szociális segélyezésének megítélésében.
- Biztosítja a gyermekekkel kapcsolatos adatok védelmét.
- Év végén beszámoltatja az óvodapedagógusokat az elvégzett gyermekvédelmi tevékenységéről

Feladatok a veszélyeztetett helyzetű gyermekek nevelése során

- A gyermek óvodai elhelyezése
- A gyermek körülményeinek és testi épségének figyelemmel kísérése
- Szükség esetén intézkedés kezdeményezése

És minden, a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek esetében felsorolt feladat.

Az óvodai gyermekvédelmi munka támogatására együttműködést alakítunk ki a következő szervezetekkel

- Önkormányzat szociális munkatársai
- Családsegítő munkatársai
- Gyámügy munkatársai
- Védődönk
- Orvos
- Rendőrség
- Polgárőrség
- Civil szervezetek

14. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

14.1. A tehetséges gyermek nevelése

Cél: az óvodába járó tehetséges gyermekek kiemelkedő egyéni képességének felismerése, fejlesztése, indokolt esetben külső, a területnek megfelelő szakember támogatásának igénybevétele.

Elveink

- Minden gyermeknek vannak erősségei.
- A tehetséges gyermekek általában külső hatás nélkül is öntevékenyek az adott területen

- A tehetséges gyermekkel való foglalkozás nem mehet a többi gyermekkel való törődés rovására
- A foglalkozás a gyermek érdeklődésére épüljön
- Nem kis tudósokat nevelünk, abban segítjük őket, hogy érdeklődési körük bővüljön tovább az adott területen igényeik kielégítésével és újabb problémák felvetésével
- A tehetséggondozás mellett fontos szerepet kap a gyermek személyiség és önismeret fejlesztése

Feladataink

- A gyermekek egyéni fejlődésének mérése során minél korábban kerüljön kiszűrésre a tehetséges gyermek, ezért gyanú esetén kiemelt figyelemmel követjük napi tevékenységét és idő előtt elvégezzük vizsgálatát.
- Fejlesztjük a gyermek erős oldalát
- Többféle lehetőséget kínálunk fel a témában
- Lehetőleg folyamatosan foglalkoztatjuk a gyermeket, ill. felügyeljük önálló foglalkozását
- Feltárjuk és erősítjük a témával összefüggő olyan gyenge területeket, melyek gátolják a tehetség felszínre jutását
- Kiemelten kezeljük a gyermek művészeti fejlesztését, mely a tehetség területétől függetlenül támogatja a gyermek fejlődését
- Ügyelünk arra, hogy a kiemelkedő terület mellett minden egyéb terület fejlődése megfelelő legyen, különös tekintettel az alapkompenciák fejlődésére.
- Olyan közeget teremtünk körülötte, mely elfogadja és elismeri tehetségét, de nem becsüli túl értékeit
- Ügyelünk a gyermek pihenési idejének megtartására
- A családdal folyamatosan egyeztetünk a gyermek fejlődéséről és tevékenységeiről
- A gyermek iskolába kerülésekor tájékoztatjuk leendő pedagógusát a gyermek kiemelkedő képességeiről
- A pedagógusok ismereteinek bővítése az óvodai tehetséggondozásról

A foglalkozás formái

- Egyéni foglalkozás
- Kiscsoportos foglalkozás
- Szakember bevonása

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- az adott képességterületen magas színvonalon tevékenykedik
- a többi területen is eléri az óvodáskor végére várt fejlettségi szintet

14.2.A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő és a sajátos nevelési igényű gyermek nevelése

Óvodánk pedagógusai figyelemmel kísérik a rájuk bízott gyermekek fejlődését és minden rendelkezésükre álló eszközzel támogatják a gyermekek egyéni testi és szellemi gyarapodását. Az egyenetlenül fejlődő, fejlődésében elmaradó gyermekek nevelésekor minden pedagógus személyes kompetenciája – a törvényi előírások betartása mellett – hogy milyen mértékben képes hozzájárulni az adott gyermek probléma specifikus fejlesztésének tartalmához. Óvodánk Alapító okiratában jelölt feladata, valamint

személyi és tárgyi feltételei alapján **A pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek integrált nevelését** és szakszerű fejlesztését tudja biztosítani. Az óvodás gyermekek szakértői vizsgálatra kerülésének, a vizsgálat lebonyolításának, a vizsgálati eredmények kezelésének és az SNI gyermekek fejlesztésére végzett tevékenységek lebonyolítási folyamatának leírását az IMIP 1. számú Mellékletének folyamatleírásai közül „A sajátos nevelési igényű gyermekek felmérése, szakvizsgálat kérése és felzárkóztató fejlesztése” tartalmazza.

Cél: az SNI gyermekek integrált nevelésének és harmonikus személyiségfejlesztésének biztosítása, eredményes nevelésük és fejlesztésük érdekében a szokásostól eltérő, nagyobb mértékű pedagógiai segítség nyújtásával, a sérült funkciók differenciált működésének tudatos fejlesztésével, a kompenzáció biztosításával.

A sajátos nevelési igény meghatározása

121.§ (1) 29. sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a gyermek, tanuló, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján

- testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd
- a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd

(Forrás: A közoktatásról szóló 1993. évi LXXVI. törvény módosításáról szóló 2007. évi LXXXVII. Törvény)

Az SNI gyermekek nevelését és fejlesztését biztosító elvek

Általános alapelv

- Minden gyermek számára esélyegyenlőséget biztosítunk
- Minden gyermek számára lehetővé tesszük, a sérült területnek megfelelő szakember közreműködésével a fejlődés, fejlesztés lehetőségét
- Minden SNI gyermeknek joga van, hogy olyan személyként fejlesszék, aki képes megfontoltan dönteni és választani, aki ésszerűen meg tudja állapítani, hogy mit szeret és mit nem, akinek adekvát kapcsolatai vannak a többi emberrel, és aki a lehető legkevesebb segítséget várja környezetétől.
- A sérült gyermek más területe(ke)n kiemelkedő tevékenységre is képes lehet.
- Programunk előző fejezeteiben megfogalmazott nevelési elvek, feladatok és tevékenységek biztosítják minden gyermek fejlődését, az akadályozott és nem akadályozott gyermekek természetes együttélését

Az óvodai nevelés és fejlesztés elvei az SNI gyermekre vonatkozóan:

- A fejlesztést csak komplex kivizsgálás után kezdődik el, melyre a probléma észlelése után minél rövidebb idő alatt kerüljön sor.
- Amennyiben a gyermek részesült korai fejlesztésben, a korai fejlesztésre kell építeni.
- A sérült funkciók miatt biztosítani kell a folyamatos stimulációt és kondicionálást, a fejlesztés folyamatosságát, rendszerességét és a kiszámíthatóságát.
- A sérült gyermekek fejlesztése a számukra megfelelő területeken valósuljon meg
- Az óvodai nevelés és fejlesztés legfontosabb feladata a diagnózisra építő sokoldalú képességfejlesztés

- Elfogadó környezet biztosítása
- A gyermekkel szemben megfogalmazott elvárások a súlyosság mértékéhez, valamint a gyermek fejlődési üteméhez igazodjanak
- Kiemelkedő szerepet kap a nevelés folyamatában az alkalmazkodó készség, akaraterő, önállóságra törekvés, együttműködő készség terén való segítségnyújtás
- A pedagógus türelmes, nyugodt, érzelmi támaszt biztosító habitusa, a kivárási képessége elengedhetetlen
- Az ismeretnyújtás fokozatai kis lépésekre bontva kerülnek tervezésre, alkalmazásra és végrehajtásra
- Minden óvodai dolgozó törekedjen a különböző technikák és terápiaalkalmazásával való segítségadásra
- Minden óvodapedagógus törekedjen a kompenzációs lehetőségek körének bővítésére a nem, vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével.
- A fejlesztés folyamata a szakemberek csoportmunkájával, a gyermekekre vonatkozó tapasztalatok rendszeres megbeszélésével válik teljessé.

Kiemelt szerepet kap az SNI gyermek fejlesztése és tevékenykedtetése során

- A cselekvésbe ágyazott gondolkodás
- Időtöbblet biztosítása az SNI gyermek neveléséhez, tevékenységeihez
- Nagy mennyiségű változatos ingerek (taktilis, mozgásos, látási, hallási) biztosítása a tapasztalati és ismeretkör bővítése érdekében
- Az alapmozgások kialakítása, fejlesztése
- A szociális készségek fejlesztése
- Az önkiszolgálás fejlesztése
- A kognitív funkciók fejlesztése
- Az adekvát játékhasználat elősegítése
- A változatosság biztosítása (ugyanazon funkció változatos módon való gyakoroltatása)
- Tudatos önállóságra nevelés
- Egyéni adottságokhoz alkalmazkodó bánásmód
- Differenciált fejlesztés
- Az eltérő terhelhetőség figyelembevétele

Az SNI gyermekek nevelésének személyi feltételei

Gyógypedagógus (a törvény által előírt esetekben bevonása kötelező) és **fejlesztőpedagógus**

Feladatai

- a szakértői bizottság által kiadott szakvélemény értelmezése az óvoda vezetőjével, ill. a gyermek óvodapedagógusaival
- az SNI gyermek Egyéni fejlesztési tervének elkészítése
- az SNI gyermek egyéni fejlesztésének elvégzése
- az óvodai fejlesztőpedagógus munkájának irányítása és felügyelete
- egyéni méréseivel a gyermek fejlődésének nyomon követése
- tanácsadás az SNI gyermek óvodapedagógusainak a gyermek napi tevékenységeinek megszervezésében és általános nevelésében

Az óvoda a Szakértői Bizottság javaslatára igénybe veheti logopédus, pszichopedagógus, pszichológus munkáját.

Az óvodapedagógus feladatai

- A befogadó csoportban minden pedagógus rendelkezzen alapismeretekkel a pszichés fejlődési zavar számos körülményéről
- legyen jártas a differenciáló pedagógiában - mely az együttnevelés egyik alappillére – és rendszeresen alkalmazza nevelőmunkája során
- alakítson ki személyes kapcsolatot a szülővel, tanúsítson tapintatos együttérzést, biztató magatartásával segítse a szülőt problémáinak feldolgozásában és kezelésében
- alakítson ki együttműködő kapcsolatot a gyermek fejlesztését végző szakemberekkel
- nevelőmunkája során vegye figyelembe a szakmai fejlesztőmunkát végző szakemberek (logopédus, gyógypedagógus, pszichológus) ajánlásait.

Az óvodában egy fő beszédfejlesztő óvodapedagógus dolgozik. Minden óvodapedagógus részt vett a differenciált nevelés megvalósításához szükséges továbbképzéseken („Kooperatív tanulási technikák alkalmazása az SNI tanulók integrált nevelésében-oktatásában”, „Tevékenységek központú pedagógiák alkalmazása az SNI tanulók integrált nevelésében-oktatásában”, „Együttnevelés (integráló) nevelés elmélete és gyakorlata”, Meixner-féle dyslexia prevenció és reedukáció módszertana, differenciálás heterogén csoportban, árnyalt értékelés a gyakorlatban, Hatékony gyermekmegismerési technikák).

A gyermekcsoport szerepe

- Az gyermek fejlődési zavarának elfogadása legyen természetes a gyermekek között
- fontos, hogy a társak lássák, milyen erőfeszítéseket tesz társuk eredményeinek eléréséért
- egyértelmű utasításokkal ismerjék meg a segítségnyújtás lehetőségét.

Az SNI gyermekek nevelésének kötelező dokumentációi

Csoportnapló, mulasztási napló

- A beírási naplóban fel kell tüntetni a szakvéleményt kiállító szakértői és rehabilitációs bizottság nevét, címét, a szakvélemény számát és kiállításának keltét, a felülvizsgálat időpontját,
- minden év június 30-ig meg kell küldeniük az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság részére azoknak a gyermekeknek a nevét – a bizottsági szakvélemény számával együtt –, akiknek felülvizsgálata a következő nevelési évben esedékes (21/2005. (VII. 25.) OM rendelet 13. §),
- az intézményváltoztatások jelzése a szakértői bizottságoknak.
- csoportnapló adott fejezete

Egyéni fejlesztési terv

Az SNI gyermekek speciális, a szakértői bizottság szakvéleményére alapozott fejlesztéséhez minden esetben Egyéni fejlesztési terv készül.

- Az egyéni fejlesztési terv mindig egy adott gyermek részére készül.
- Az egyéni fejlesztési terv készítésének kiindulópontja az adott gyermek állapota és a szakvéleményben megfogalmazott javaslatok.
- Biztosítja a fejlesztő munka fázisainak egymásra épülését,
- Meghatározza a diagnosztikus mérések helyét és idejét,

- Módot ad új fejlesztési célok megfogalmazására.
- A fejlesztés eredményeit felhasználva újabb célok kitűzésével és megvalósításával biztosítja a fejlesztés hatékonyságát

Az SNI gyermekek nevelésének tárgyi feltételei

Óvodánk rendelkezik nevelési programunk végrehajtásához szükséges eszközökkel és felszerelésekkel, amelyek a pszichés zavarral küzdő sajátos nevelési igényű gyermekek hatékony fejlesztését is elősegítik. (11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet intézkedik a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről)

- minden csoportban rendelkezésre áll az értelmi képességeket és a kreativitást fejlesztő, kellő mennyiségű (gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő) eszköz, valamint ugyanilyen arányban az egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések
- a mozgásfejlesztéshez változatos eszközöket használunk, mint például: trambulín, egyensúlyozó eszközök.
- további fejlesztő eszközök és a fejlesztőmunkát segítő szakirodalom beszerzése a lehetőségek függvényében folyamatosan történik

Óvoda-iskola átmenet az SNI gyermekek esetében

A közoktatási törvény szerint a magatartás-zavaros sajátos nevelési igényű gyermekek beiskolázásáról a szakértői bizottság dönt. Alapvető követelmény, hogy csak azok a gyerekek kerüljenek beiskolázásra, akik már alkalmasak az iskolai követelmények teljesítésére.

SNI gyermekek az óvodában: Pszichés fejlődés zavarai (magatartás zavar)

Az idegrendszer csökkent terhelhetőségének, érési meglassúbbodásának általános jelei:

- A gyermek érzékenyebben reagál meteorológiai változásokra
- Fáradékonyabb az átlagnál, nehezebben tűri a zajokat, nehezen viseli el a várakozási és egyéb feszültséget.
- Gyakran igényli a pihenést, szünetet, egyedülletet.
- Fokozottabb szüksége van a tevékenységeket meghatározó állandó keretekre, érthető és követhető szabályokra.

A magatartászavar különböző formái

- hiperkinetikus zavarok
- viselkedési zavarok
- kevert magatartási és emocionális zavarok
- jellegzetesen gyermekkorban kezdődő emocionális zavarok
- a szocializáció jellegzetesen gyermek és serdülőkorban kezdődő zavarok
- Tic-zavarok

(„A magatartászavar lehetséges formái, tünetei, kritériumai, alapsajátosságai, kialakulásának okai” részletes leírása a Venterné Balogh Angelika által írt és szerkesztett Inkluzív nevelés - Ajánlások a pszichés fejlődés zavaraival küzdő gyermekek kompetencia alapú fejlesztéséhez I. (magatartászavar esetén) Óvodai nevelés című kötet 5-10. oldalán található.)

A magatartászavaros gyermek fogadása

- Az óvodapedagógus feladata a Személyi feltételek részben ismertetett elvek alkalmazása mellett a gyermek és a család alapos megismerése és pedagógiai felkészülése a probléma kezelésére
- Lehetőség szerint a csoportban ne legyen több viselkedészavart mutató gyermek, mert felerősíthetik egymás tüneteit.
- A hiperkinetikus kisgyermek esetében elegendő mozgást kell biztosítani. Fontos a szabályok, határok nagyon pontos meghúzése, és annak következetes betartása is.
- A magatartás-zavaros gyermeknek lehetőség szerint mindig olyan helyet biztosítsunk, hogy tekintetünkkel bármikor elérhessük (ebédidőben, bábszínházban, közlekedésben, délutáni pihenés alatt).
- A gyermek fogadására fel kell készíteni a csoportot, nem túlhangsúlyozva SNI-társuk másságát, gyámolításának szükségességét.
- Kiemelten fontos, hogy a gyógypedagógussal és egyéb segítő szakemberekkel állandó kapcsolatot tartsanak az óvodapedagógusok.

Nevelési elvek, eljárások magatartászavaros gyermek nevelésekor

Feladataink a gyermek nevelése során

- Figyelemmel kell kísérni a gyermek tanulási, figyelmi és fegyelmi teherbíró képességét
- A szabályokat előre és közösen hozzuk létre; érezze a gyermek azt, hogy ő is részese volt a döntéseknek. Így a döntések betartása is könnyebb. Tisztázzuk, hogy a szabályszegésért büntetés, megvonás jár, és ezt következetesen tartjuk is be.
- Ne követeljünk erején felül, legyünk tisztában azzal, mi az, ami elvárható tőle és mi nem.
- Figyeljünk oda arra is, hogy a beilleszkedési problémás gyerekek ne csak negatív visszajelzéseket kapjanak társaiktól, biztosan van olyan terület, téma, amelyben ők a kiemelkedők.
- Erősítsük az énképüket, az önértékelésüket!
- Tudatosítani kell a gyermekben, hogy akkor is szeretjük, ha éppen helytelenül viselkedett (nem rád haragszom, hanem arra, amit tettél). Hagyjunk minden lehetséges szituációban választási lehetőséget, hogy érezze a döntések következményeit, és érezze a bizalmat is
- Minden apró sikernek, minden apró viselkedésben beállt pozitív változásnak nagyon örülünk, állandó és azonnali megerősítésre van szükség, mert ez motiválja majd a gyermeket a további változásra. Ezáltal tudja meg, hogy ahogyan viselkedett egy szituációban, az jó volt.

A csoport nem sérült tagjainak nevelése

Abban, hogy az óvodáskorú gyermekek hogyan állnak hozzá a sajátos nevelési igényű gyermekekhez, fontos szerepe van az óvodapedagógusnak. Amennyiben a pedagógus segítő, óvó (de nem túlóvó) magatartást közvetít, a gyermekek sem fognak máshogy tenni. Az óvónő minta, akit az óvodás gondolkodás nélkül követ. A pedagógusnak nagy szerepe van abban, hogy mind a kirekesztést, mind a pozitív diszkriminációt elkerülje a közösség. A túlzott segítés, az ép társak önfeláldozó magatartása mindkét fél részére

személyiségkárosító lehet. A legalapvetőbb elvárás tőlük, hogy gyermekként viselkedjenek, ugyanúgy közelítsenek integrált társukhoz, mint a többiekhez.

A magatartászavaros gyermek foglalkoztatása

A foglalkoztatás elvei:

- Elsődleges a motiváció szerepe, spontán tevékenységből kiinduló fejlesztéssel vehető rá a feladatvégzésre, tehát a pedagógusnak kell bekapcsolódnia a tevékenységbe, s abban próbálni meg változásokat kezdeményezni, arra az érdeklődési területre kell támaszkodni, amelyet a gyermek preferál
- Kiscsoportos munkák szervezésénél mindig ügyelni kell arra, hogy társaitól kellő segítséget kapjon. A csoport valamennyi tevékenységébe be kell vonni a gyermeket és mindig olyan feladattal kell ellátni, amelyet eredménnyel el tud végezni.
- A kezdeményezések alkalmával mindig szemkontaktust tartunk a gyermekkel, érezze azt, hogy figyelünk rá, hogy fontos számunkra az ő jelenléte.
- A változásokra előre felkészítjük, hiszen a váratlan dolgokra nem mindig reagálnak jól.
- Korlátokra minden gyereknek szüksége van, a magatartásproblémás gyerekekre ez hatványozottan igaz. Nem máshogy kell nevelni őket, csak sokkal határozottabban, sokkal hangsúlyosabban, több türelemmel, kitartással. Büntetéssel nem érünk el célt náluk, ha mégis ezt kell alkalmazni, akkor a figyelemmegvonás az, amit a gyerekek rosszul viselnek. A jutalmazás viszont célravezető lehet, csak akkor jutalmazunk azonban, ha valamit tett is érte a gyermek. Leggyakrabban a figyelem, a dicséret, a kedvezmények, a szeretet kinyilvánítása lehet hatékony. Érdemes lehet alkalmazni az „Egyszer mondom el” szabályt, ugyanis a gyerekek már teljesen megszokták a százszori ismételtetést. Előre tisztázni kell a szabályt: „Akkor kérek tőled valamit, ha rám nézel.”

A foglalkoztatás anyaga, tartalma

Irodalom, anyanyelv

- Az óvodás gyermeknek nagy szüksége van arra, hogy a felnőttek beszélgessenek vele. Az óvodapedagógus feladata a lehetőség megteremtése, hogy a gyermek bármikor elmondhassa problémáit, elmesélhesse élményeit. Mindig meg kell hallgatni, és mindig válaszolni kell a kérdéseire.
- A beszédben aktív gyereket megerősíteni kell, a szorongó gyermeket nem verbális módon biztatni.
- A magatartásproblémás gyermekeknél bár teljesen eltérő lehet a kommunikációs szint, mégis gyakrabban találkozunk bőbeszédű, gazdag szókincsű gyerekekkel.
- A verbális kommunikáció mellett nagy hangsúlyt szükséges fektetni a nem verbális kommunikációra. Cél, hogy a gyermekek megtanulják a felnőttek és társaik metakommunikációs jelzéseit kódolni és dekódolni egyaránt.
- A nyelvi kifejezőképesség és kommunikációs képességek fejlesztésének érdekében be kell építeni a mindennapokba a különböző anyanyelvi játékokat és a drámajátékot.

Vizuális nevelés

Szorongó, nem szívesen megnyilvánuló gyermekek esetében a rajzolás, festés, szobrászkodás terápiás eszközként is megjelenhet. A megszülető alkotások az érzések, gondolatok kifejezésének csatornájává válnak, csökkentve a verbalitáshoz kapcsolódó kommunikációs feszültséget. A hiperaktív gyermekek többségének komoly gondjai vannak a rajzolással. Nehezen élik meg a teret, azt pedig síkba áttranszformálni még

nehezebb. Sokszor türelmük sincs leülni rajzolni, és a többszöri kudarc még inkább elveszi kedvüket a vizuális tevékenységektől. Formaazonosításuk, formafelismerésük gyengébb. Javaslatok

- Álló tábla elhelyezése a csoportszobában, amelyre a gyerekek állva firkálhatnak.
- A szekrények nagy felületére csomagolópapírt ragaszthatunk, erre szintén rajzolhat akár filctollal is, amely erős színe miatt kedveltebb, és jobban siklik a papíron. A lényeg, hogy minél nagyobb felületen élhesse meg a rajzmozgást. Könnyíthetjük a dolgát vastag, háromszögletű ceruzával is, ezzel a helyes fogást segítjük elő.

Zene

A különböző zenei élmények hatására a gyermek belső kényszertől hajtva alkot, improvizál. Ezek a spontán énekes, ritmikus megnyilvánulások segítik újra átélni a pozitív és negatív élményeket, az éneklés, a mondókázás, a mozgás örömét. Az együttes játék is örömet nyújt, a testközelség, az érintés (hintáztatók, lovagoltatók) pozitív élményeket alakít ki, bensőséges, közeli kapcsolat jöhet létre gyermek és óvodapedagógus között. A gyermek játéka közben a felnőttektől megfigyelt mozdulatokat, tevékenységeket gyakorolja, legtöbbször azonosul a nemének megfelelő szereppel. Az énekes játékok alkalmat adnak a sikerélmény átélésére azoknak is, akik más játékokban alárendelt szerepet kapnak. A dalos játék nem hoz látványos eredményt, de nem idéz elő kudarcot sem, mert a szabályban vétett hibát az ének, a folyamatosság feloldja. A mindennapos éneklést a nap folyamán előhívhatják spontán játékhelyzetekben, vagy önállóan is kezdeményezhetik a gyerekek. A zene belső löktetése, a szabályosan ismétlődő mozdulatok fejlesztik a gyermekek mozgásának összerendezettségét. Az egyszerű táncos mozdulatok és térformák kényszer nélkül fejlesztik a ritmus- és térérzékelést.

Mozgásfejlesztés

Ismert tény, hogy a mozgásöröm és a szellemi fejlődés egymással szoros kapcsolatban áll. A mozgásfejlesztéshez tehát hozzátartozik ahhoz, hogy az egyéni sajátosságok figyelembevételével maximálisan biztosítsuk a szabad mozgás lehetőségét. Ajánlatos minden adódó lehetőséget kihasználni a nap folyamán a mozgásra, valamint rendkívül fontos a szabad levegőn való tartózkodás minél hosszabb idejű biztosítása.

Matematika

Az óvodában a matematikai fejlesztés folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység formájában valósul meg. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett foglalkozásokon és időkeretekben valósul meg.

Környezet

Az óvodai nevelésben az élő és élettelen környezet megismerése és védelme állandóan jelenlévő fejlesztési tartalom az egész nap folyamán. Lehetőség van arra, hogy a gyermekek érdeklődésétől, egyéni képességeitől függően újra és újra mindig más mélységben járják végig a témákat.

(Az egyes foglalkoztatási területekhez illeszkedő konkrét téma javaslatok bemutatása a Venterné Balogh Angelika által írt és szerkesztett Inkluzív nevelés - Ajánlások a pszichés fejlődés zavaraival küzdő gyermekek kompetencia alapú fejlesztéséhez I. (magatartászavar esetén) Óvodai nevelés című kötet 15-23.. oldalán található.)

SNI gyermekek az óvodában: Pszichés fejlődés zavarai (részképeesség zavar)

.A tanulási zavarok típusai

Tünetcsoportok:

- Részképeesség zavarok
- Komplex tanulási zavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia)
- A viselkedés, az önértékelés zavarai

(A részképeesség zavarok megnyilvánulási formáinak és rendszerének részletes kifejtése a dr. László Zoltánné által írt és szerkesztett Inkluzív nevelés – Ajánlások a pszichés fejlődés zavaraival küzdő gyermekek kompetencia alapú fejlesztéséhez II. (részképeesség zavar esetén) Óvodai nevelés című kötet 6-18. oldalán található.)

A részképeesség zavaros gyermek foglalkoztatása

Általános elvek

- A részképeesség zavaros gyermekekre jellemző lehet, hogy az óvodai foglalkozásokon is csak részben, illetve rövid ideig és esetleges aktivitással vesznek részt, a nem tetsző feladathelyzetekből gyorsan kiszállnak.
- Az óvodában nem erőltetett fejlesztésről, hanem a pedagógiai célokhoz igazodva a fejlesztési területek megkereséséről beszélhetünk.

A fejlesztés területei

Mozgásfejlesztés

A részképeesség zavaros gyermekek terápiájában kiemelt szerepet kap a mozgásfejlesztés.

A mozgás az egyik legfontosabb eszköz, amelynek segítségével hatni lehet az idegrendszerre. A terápia célja a hibás funkciók leépítése, helyes irányba terelése.

A mozgásfejlesztésben legalapvetőbb követelmény, hogy a gyermekek jó közérzettel, jó hangulatban (érzelmileg motiváltak) vegyenek részt.

Az óvodában a mozgásfejlesztés két területen valósul meg. A szabad játékban a gyerek spontán, természetes mozgása közben és a kötelező testnevelési foglalkozásokon.

Speciális fejlesztést (pl.: Alapozó terápia, HRG) terápiát alkalmazó szakemberek segítségével kaphatnak a gyerekek.

- Nagymozgások
- Testfogalom
- Egyensúlygyakorlatok
- Finom motorikus mozgások

Testséma fejlesztés

- Testrészek megismerése
- A test koordinációjának személyi zónájának alakítása. Lateralitás
- Az egyes testrészek fejlesztésére alkalmas mozgások

Percepciófejlesztés

- Vizuális fejlesztés
- Alaklátás és formaállandóság fejlesztés
- A tapintásos észlelés fejlesztése
- A térészlelés-térbeli viszonyok felismerésének fejlesztése
- Hallási észlelés, hangzási analízis, szintézis fejlesztése

Verbális fejlesztés

- A hallási figyelem fejlesztése, a hangforrás irányának keresése csukott szemmel
- Légző gyakorlatok, ritmusfejlesztés (fújás, szívás)
- Szókincs (passzív-aktív) bővítése, szógyűjtési gyakorlatok, szómagyarázatok, szójátékok, mesehallgatás
- Mozgáskoordináció beszédmozgással (mondókák mozgással kísérvé)
- Állatok „hangja”
- Mit hallasz először? (Milyen hanggal kezdődik a szó?)
- Robotparancsnok (Szótagolva mondunk utasítást.)

Emlékezetfejlesztés

- Vizuális emlékezet
- Auditív emlékezet
- Formaemlékezet

(A részképesség zavaros gyermekkel való foglalkozás tartalmának és anyagának részletes kifejtése a dr. László Zoltánné által írt és szerkesztett Inkluzív nevelés - Ajánlások a pszichés fejlődés zavaraival küzdő gyermekek kompetencia alapú fejlesztéséhez II. (részképesség zavar esetén) Óvodai nevelés című kötet 20-33. oldalán, Az ajánlott játékok, tevékenységek alkalmazásának adaptációs lehetőségei részben található.)

14.3.A szociálisan hátrányos helyzetű gyermek nevelése

„Az óvodai IPR legfőbb jellemzője a gyermekközpontú és családorientált szemlélet, valamint az interdiszciplináris megközelítés, mely a kora gyermekkori fejlődés kérdésében kompetens minden szakma szerepét egyenrangúan fontosnak és egymást kiegészítőnek tartja. Így ösztönzi az együttműködések kialakítását azokkal a szolgálatokkal, melyek a szülőket támogatják, számukra erőforrást jelentenek, illetve a gyermekeknek szolgáltatásokat biztosítanak.”

Óvodai Integrációs Program

Célunk: *a településen élő halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermekek 3 éves korban történő teljesskörű óvodai felvételével, egyéni fejlődésük rendszeres mérésével és speciális, egyéni igényeikre épülő fejlesztésükkel, a szülői házzal és a szociális segítő rendszerrel történő rendszeres kapcsolattartással, a szociális hátrányok kompenzációs lehetőségeinek megteremtésével, iskolakezdésük időpontjának optimális megválasztásával, az óvodai nevelőmunka tudatos megszervezésével a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása, szociális hátrányaik csökkentése, kompetenciáik kiemelt fejlesztése és élethosszig tartó tanulásuk megalapozása.*

Alapelvek

- Esélyegyenlőség,
- Differenciálás,
- Segítségnyújtás,
- kommunikáció
- bizalom
- elfogadás
- következetesség

KIEMELT TERÜLETEK

Szervezési feladatok

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása

Feladatunk:

- A beíratásért felelős óvodai dolgozó az óvoda vezetője
- Rendszeres kapcsolatot tart fenn a jegyző által megbízottként a családsegítő munkatársával és a védőnőkkel a 3 éves korú HHH gyermekek beazonosítása és felvétele érdekében és szükség esetén részt vesz az óvodai beíratást megelőző családlátogatásban

Integrációt elősegítő csoportalakítás

Feladatunk:

- Az óvoda vezetője nyilvántartást vezet a településen élő és az óvodába járó HH és HHH gyermekekről, melyet rendszeresen a jegyzővel egyeztetve folyamatosan frissít
- A gyermekcsoportok kialakításakor az óvoda vezetője – a szülők egyéni kéréseinek figyelembevétele mellett - ügyel a HHH gyermekek csoportokban történő egyenletes elosztására és a max. 25 %-os különbségi arány megtartására

Az igazolatlan hiányzások minimalizálása

Feladatunk:

- Minden csoportvezető óvodapedagógus követi a HHH gyermekek óvodai távollétét és igazolatlan mulasztás esetén egyeztet a szülővel az óvodai segítségnyújtás lehetőségéről a hiányzás csökkentésére.
- Eredménytelen egyeztetés és havi 2 nap feletti igazolatlan mulasztás után jelez az óvoda vezetője felé, aki folytatja az egyeztetést és szükség szerint a családsegítő bevonásával, nagycsoportos gyermek esetében jelzéssel él a település jegyzője felé, aki intézkedést kezdeményez a gyermek óvodába járása érdekében.

A szülők munkába állását lehetővé tévő nyitva tartás kialakítása

Feladatunk:

- Minden év elején írásban felmérést készítünk a szülők körében az óvoda nyitva tartása iránti igényükről
- Az óvoda dolgozói jelzik az óvoda vezetője felé, amennyiben tudomásukra jut olyan család, mely az óvoda nyitva tartása miatt nem tudja óvodába hordani gyermekét
- Az óvoda vezetője jelzi ezt a település polgármestere felé és kéri a probléma kivizsgálását, valós igény esetén a kéri a képviselőtestület engedélyét a nyitva tartás szükség szerinti megváltoztatásához.

Nevelőtestület együttműködése

Az IPR munkacsoportok száma, feladata és tagjai az éves feladatok ismeretében az aktuális munkatervben évente kerülnek meghatározásra

IPR menedzsment működtetése

Feladataik

Az óvoda IPR menedzsmentje két tagból áll

- Az éves IPR feladatok delegálása: IPR vezető és a dokumentáció és szervezési feladatok felelőse
- Éves IPR Programterv összeállítása az óvodai év konkrét feladatairól, a munkatervben szereplő feladatok végrehajtásának irányítása a nevelőtestületben

- Szükség szerinti időpontokban megbeszélések, egyeztetések tartása
- Beszámoló a nevelőtestületnek az elvégzett munkáról
- Az éves munkaterv értékelése
- Az IPR tevékenységek dokumentációjának összegyűjtése: IPR mappa
- Az óvoda önértékelésének összeállítása
- A törvényi változások követése
- Tájékozódás, jó gyakorlatok keresése, megismerése
- Részvétel regionális és országos IPR rendezvényeken

Óvodai Környezeti Csoport működtetése

Feladataik

- az óvoda külső kapcsolatainak működtetése
- az IPR-hez kötődő rendezvények szervezésekor a külső partnerek bevonásának tervezése, szervezése
- A nevelőtestület létszáma alapján egy-két fő (helyi lakos) megbízása indokolt

Óvoda-iskola átmenet munkacsoport

- Kapcsolattartás az iskolával
- Az óvoda-iskola átmenet tevékenységek szervezése, lebonyolítása
- Az iskolával működtetett kapcsolat továbbfejlesztési lehetőségeinek felkutatása

A teljes nevelőtestület tevékenysége

A kéthavonta tartott nevelési értekezleteken

- Az Óvodai IPR programterv megvalósulásának értékelése
- Egyeztetés kezdeményezése a felmerült problémákról – esetmegbeszélések
- Beszámoló az egyéni és munkacsoport feladatok teljesítéséről

Évnyitó és évzáró értekezleteken

- Éves IPR célok meghatározása – Programterv
- Az év végén a teljesülések értékelése – Önértékelés elfogadása

A pedagógiai munka kiemelt területei

Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés

Feladatunk:

- A gyermek egyéni fejlődését rögzítő dokumentációs rendszerünk (KUKUCCS) alapján minden óvodába kerülő gyermekről anamnézis készül.
- Az óvodapedagógusok a gyermekek fejlődésének mérésére kombinált mérési rendszert működtetnek (DIFER eredmények+ a kompetencia alapú óvodai programcsomag által javasolt szempontok+ saját szempontok)
- A gyermekek egyéni fejlesztése a mérések és megfigyelések eredményei alapján történik.

Kommunikációs nevelés

Feladatunk:

- Minden óvodapedagógus kiemelten kezeli a HHH gyermekek esetében programunk. Értelmi fejlesztés, anyanyelvi nevelés megvalósítása fejezetben az Anyanyelvi fejlesztés terület feladatait

Ezen kívül

- Beszédhiba esetén rendszeresen egyeztetjük a logopédussal a gyermek fejlődését és szükség szerint külön gyakoroljuk vele feladatait
- Esetükben külön figyelünk arra, hogy minél bátrabban beszéljenek, szóincsik bővítése érdekében egyéni foglalkoztatást kezdeményezünk

Érzelmi nevelés, szocializáció

Feladatunk

- Minden óvodapedagógus kiemelten kezeli a HHH gyermekek esetében programunk. Az érzelmi nevelés, szocializáció, közösségi nevelés területén kifejtett feladatokat

Egészséges életmódra nevelés

Feladatunk:

- Minden óvodapedagógus kiemelten kezeli a HHH gyermekek esetében **programunk**. Az egészséges életmód kialakítása fejezetben rögzített feladatokat

Ezen kívül

- A korán érkező gyermekek esetében egyeztet a szülőkkel az otthoni reggeli időpontjáról
- A korán érkező, éhes gyermekeket a csoportban először tízóraitatja.

Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése

Feladatunk:

- Minden óvodapedagógus kiemelten kezeli a HHH gyermekek esetében programunk. Az egészséges életmód kialakítása fejezetben a Lelki egészségvédelem és. Az érzelmi nevelés, szocializáció, közösségi nevelés területeken rögzített feladatokat

Ezen kívül:

- Csoportjában rendszeresen alkalmat teremt a rászorulóknak segítségére: kisebbek, problémával küzdők stb.
- A pedagógiai minden eszközét és módszerét igénybe veszi a gyermekek között esetlegesen fellépő megkülönböztetés ellen
- Lehetőség szerint minél több óvodapedagógus részt vesz drámapedagógia képzésen, melynek ismereteit csoportjában alkalmazza.

Korszerű óvodapedagógiai módszerek alkalmazása

Feladatunk:

- Minden óvodapedagógus kiemelten kezeli a HHH gyermekek esetében a programunk. Az értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása fejezetben rögzített tartalmakat.

Ezen kívül

- Lehetőségei függvényében részt vesz korszerű óvodapedagógiai módszereket ismertető képzéseken (Koopratív módszerek, tevékenységközpontú pedagógiák) és napi munkája során alkalmazza az ott tanultakat

- Hangsúlyt fektet az egyéni képességek és fejlődési ütem megismerésére, az erre épülő fejlesztések megvalósítására
- Kiemelten kezeli a gyermekek egyéni kezdeményezéseire épülő ismeretátadást
- A mese, vers és az énekek, énekes játékok kiválasztása során előnyben részesíti a multikulturális tartalmakat
- Folyamatosan alkalmazzuk az óvodába a projekt módszert, a már bevált gyakorlatnak megfelelő és új projektek kidolgozásával

Gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka

Feladatunk

- A gyermekek egyéni fejlődésének mérése és az eredmények dokumentálása az IMIP I. számú mellékletében rögzített elvek és gyakorlat alapján történik
- Rendszeres óvodai szűrővizsgálatok kezdeményezése: fejlődésmérések, iskolaérettségi, fejtetű, hallás stb.
- Egészségét keretében figyelemmel kísérni az ingyenesen igénybe vehető szűrő vizsgálatokat és felhívni rá a szülők figyelmét
- Betegség esetén követni a gyermek orvoshoz jutását és a szükséges gyógyszerek beszerzésének megvalósulását – indokolt esetben gyógyszerbeszerzés támogatásból

Gyermekorvosi, védőnői tanácsadás

Feladatunk

- Bekapcsolódás és a szülők bevonása a védőnők és az orvosok által szervezett Egészségét programjába
- Igény és szükség szerint tájékoztató rendezvények szervezése az óvodában

Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése és szervezése

Feladatunk

- Jelzéssel élünk a családsegítő munkatársai és a védőnők felé, ha óvodás gyermeknél rászorultságot észlelünk
- Részt veszünk a védőnők és a családsegítő által évek óta kezdeményezett gyűjtésekben
- Tájékoztatjuk a szülőket a gyűjtésről és az igénybevétel lehetőségéről

A szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés

Feladatunk

- A programunkban jelölt kirándulásokat, rendezvényeket megszervezzük és kiemelt figyelemmel követjük a HHH gyermekek részvételét
- Ha észleljük, hogy a HHH gyermek a szülő anyagi körülményei miatt nem vesz részt a rendezvényen, megoldást keresünk a részvételhez szükséges összeg beszerzésére – támogatás, alapítvány
- Sikeres támogatás igénylés esetén minden HHH gyermeknek igénye és szükséglete alapján eszközöket vásárolunk otthoni tevékenységéhez vagy támogatjuk a nagycsoportos gyermekek iskolaszereinek beszerzését

Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel, különösen az alábbiakkal

Gyermekjóléti, családsegítő szolgálat

Feladatunk:

- Minden óvodai év során 3-4 alkalommal az óvoda egyezteteti a HH és HHH gyermekek települési adatait a jegyző által megbízott családsegítő munkatárssal
- Minden év januárjában az óvoda vezetője egyezteteti az adott évben 3. életévét betöltő gyermekek névsorát a családsegítő munkatársával, valamint a HHH gyermekek óvodába kerülésének körülményeit
- Az óvoda vezetője vagy az általa megbízott személy részt vesz a helyi gyermekvédelem által szervezett rendezvényeken, ahol beszámol az óvoda munkájáról és problémáiról
- Jelzéssel élünk a családsegítő felé, amennyiben óvodás HHH gyermek életében változást tapasztalunk
- Probléma észleléskor közös megoldást keresünk

Védőnői hálózattal:

Feladatunk:

- Az óvoda vezetője munkatervben rögzíti a védőnővel az adott évre tervezett közös feladatokat
- A havi védőnői látogatások során egyeztetjük az óvodába még nem járó HHH gyermekek adatait és a többi gyermekről meglevő információinkat

Szakmai szolgáltatókkal

Feladatunk:

- Fejlődési zavar észlelése esetén kérjük a gyermek vizsgálatát a nevelési tanácsadótól: a vizsgálatkérő lap kitöltése a gyermekről a szülővel egyeztetve történik, majd személyesen tájékoztatjuk a szülőt a vizsgálat időpontjáról és helyszínéről
- HHH gyermekek esetében külön tájékozódunk a vizsgálat menetéről és az eredményekről
- Szükség esetén további vizsgálatot kezdeményezünk a szakértői Bizottság felé
- Szülői igény esetén segítünk a pszichológiai ellátás iránti igénylésben
- Óvodánk fejlesztő szakembere a vizsgálat eredménye, saját felmérései és az óvodapedagógusok javaslatai alapján egyéni vagy kiscsoportos fejlesztésben részesíti a rászoruló gyermekeket
- Megszervezzük az óvodában a logopédiai fejlesztést
- Az óvodapedagógusok a gyermek egyéni fejlesztésének tervezésekor figyelembe veszik a szakszolgálat és saját méréseink eredményeit

Cigány kisebbségi önkormányzat illetve civil szervezetek

Feladatunk

- Kapcsolat működtetése a helyi civil szervezetekkel: Civil kerekasztal, alapítvány stb
- Településünkön nincs CKÖ

Óvoda-iskola átmenet támogatása

Az iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka

Feladatunk

- Minden óvodapedagógus kiemelten kezeli a HHH gyermekek esetében a **programunk** szereplő Fő feladatok és Az óvodai élet fő tevékenységformái

fejezetben bemutatott tevékenységek elvégzését és „A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére” tartalmait

- A gyermek egyéni vagy kiscsoportos fejlesztése óvodapedagógusa javaslatára
- A HHH gyermekek esetében az iskolakezdés időpontjának meghatározása különös gonddal történik, figyelembe véve a gyermek korábbi fejlődési ütemét és az elvégzett fejlesztések hatékonyságát, a gyermek iskolába történő eljutásának körülményeit és a szülő támogatási attitűdjét.

Iskolaválasztás

Feladatunk:

- A településünkön élő gyermekek 96%-a a helyi általános iskolában kezdi meg általános iskolai tanulmányait
- Amennyiben a szakértői bizottság eltérő tantervű osztályt javasol és a család nem tudja megoldani gyermeke iskolába jutását, segítjük a gyermek kistéleki kollégiumba történő bekerülését.

Az érintett iskolákkal közös óvoda-iskola átmenetet segítő program kidolgozása

Feladatunk

- Minden óvodapedagógus kiemelten kezeli a HHH gyermekek esetében programunk. Kapcsolatok fejezetének Óvoda – család részében bemutatott tartalmakat.

Ezen kívül:

- Óvoda-iskola átmenet munkacsoport működtetése az óvodapedagógusok, valamint az előző és a következő évben első osztályt tanító pedagógus közreműködésével. A Munkacsoport tevékenységének célja: a meglévő kapcsolattartási formák mellett új együttműködési lehetőségek és területek kidolgozása, az átmenet tevékenységeinek egyeztetése.

A gyermekek fejlődésének után követése legalább az iskola első évében

Feladatunk

- Minden évben látogatást teszünk volt óvodásainknál az első osztályban
- A látogatás után megbeszélés keretében tájékozódunk a gyermekek beilleszkedéséről
- Mivel az óvoda és az iskola pedagógusai egy nevelőtestületet alkotnak, gyakran adódik lehetőség a gyermekek fejlődésének személyes egyeztetésére is
- Volt nagycsoportosainkat a tavasz folyamán visszahívjuk egy, a nagycsoportosoknak tartott élménybeszámolóra az óvodába
- Már az óvodai ballagáskor kérjük a gyermekeket, hogy szabad idejükben látogassanak vissza hozzánk játszani, beszélgetni, melyet ők gyakran betartanak

Kapcsolattartás a szülőkkel

Személyes kapcsolat kialakítása minden HHH gyermek családjával

Feladatunk

- Bizalmi kapcsolat kiépítése minden HHH gyermek családjával
- Minden óvodapedagógus kiemelten kezeli a HHH gyermekek esetében programunk. Kapcsolatok fejezetének 1. Óvoda-Család pontjában rögzített tartalmakat

A gyermek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása

Feladatunk

- Kiemelt figyelemmel kezeljük a HHH gyermekek óvodai beilleszkedését és a gyermek érkezésének körülményeihez kötődő szülői igényeket
- Minden óvodapedagógus kiemelten kezeli a HHH gyermekek esetében az IMIP Mellékletének I. Folyamatleírásában 1. pontjában szereplő A gyermekek felvétele az óvodába részben kifejtett tartalmakat.

Rendszeres napi vagy heti tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről

Feladataink

- A gyermekéről nem, vagy csak keveset érdeklődő szülők felé kiemelt tudatossággal nyújtunk tájékoztatást gyermeke munkáiról, fejlődéséről és mindennapi tevékenységeiről
- A busszal érkező gyermekek családjának telefonon számolunk be a gyermek tevékenységéről
- Törekszünk a HHH gyermekek családtagjainak gyermekük fejlődésében való érdekeltté tételében

Egyéni beszélgetések, gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése

Feladatunk

- A mindennapi tájékoztatás mellett fogadóórát ajánlunk fel
- Üzenő füzet használata a busszal közlekedők esetében
- Ismételt családlátogatást végzünk indokolt esetben

Szülői közösségek kialakítása, rendezvények szervezése

Feladatunk

- Minden óvodapedagógus kiemelten kezeli a HHH gyermekek esetében programunk Ünnepek, hagyományok, jeles napok fejezetben rögzített tartalmakat.
- Óvodai Szülői Munkaközösség működtetése
- Figyelemmel kísérjük a HHH gyermekek szüleinek részvételét az óvodai rendezvényeken, családoknak szervezett ünnepeken
- Szükség szerint segítünk az ünnepre a szülők által vásárolt hozzávalók beszerzésében
- Farsangkor segítünk a HHH gyermekek jelmezeinek előállításában, beszerzésében

Partnerközpontú működés, a szülői igények kiszolgálása

Feladatunk

- Minden óvodapedagógus kiemelten kezeli a HHH gyermekek esetében az IMIP Partnerközpontú működés fejezetében rögzített tartalmakat.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- A HHH gyermekek elérik a sikeres iskolakezdéshez fejlettségi szintet
- Hozzászoktak, hogy figyelem és szeretet veszi körül őket és fontosnak érzik magukat közösségükben
- Iskolai felszerelésük beszerzése biztosított
- A szülők tájékozottak gyermekük fejlettségéről, felkészültek gyermekük tanulásának segítésére és tájékozottak iskolakezdésének körülményeiről

14.4.A migráns gyermekek nevelése

Fogalom: migránsnak nevezzük azokat a személyeket, akik elhagyják hazájukat vagy szokásos tartózkodási helyüket, azért, hogy letelepedési szándékkal egy másik országba menjenek.

Helyzetelemzés:

Településünk 30 km-re fekszik déli határunktól, Románia, Szerbia és Montenegro államok szomszédságában. A helyi termelők rendszeresen alkalmaznak Romániából érkezett munkaerőt idény, vagy állandó munkára, ők gyakran magukkal hozzák kisgyerekeiket is. Szerbiából a háborús időszakban érkeztek migráns családok, egy részük a politikai és gazdasági helyzet javulásával visszaköltözött hazájába.

Cél: *A településre érkező külföldi állampolgárságú gyermekek számára nemzeti tudatuk, értékeik megőrzése és erősítése mellett befogadó szemléletű az óvodai nevelés biztosítása.*

Feladataink:

- A gyermek - szüleinek gyakran erősen kötött és szabályozott munkája miatt - minél korábbi felvétele
- A család, körülményeik megismerése – lehetőség szerint családlátogatással
- Információgyűjtés a migráns gyermek kultúrájáról, hazájáról, nyelvéről
- A gyermekcsoport felkészítése a migráns gyermek érkezésére
- A gyermek meleg, elfogadó, nagyon toleráns fogadása
- Nemzeti tudatának erősítése, értékeinek elismerése
- Multikulturális nevelés megvalósítása az adott gyermek (és családja) bevonásával
- A többi gyermek érdeklődésének felkeltése (és kielégítése) a migráns gyermek hazája, nyelve és értékei iránt.

15. DOKUMENTÁCIÓS RENDSZERÜNK

Óvodáinkban a hagyományos csoportnapló használata mellett lehetővé tettük saját összeállítású csoportnapló használatát. Az általunk összeállított napló a nevelőmunka tervezésének, tartalmának és értékelésének nagyobb részletezettséget enged, valamint több, gyermekre és óvodai eseményre vonatkozó adat szerepel benne. Lsd . NP 2. Melléklet

A gyermekek fejlődésének mérésére „KUKUCCS” elnevezésű mérési, értékelési és fejlesztési rendszerünket (IMIP V. Melléklet) használjuk. Tartalma - korábbi hagyományokra építve – a DIFER mérési rendszer 6 eleméből, a kompetencia alapú óvodai programcsomag által javasolt megfigyelési szempontrendszer elemeiből és saját megfigyelési és értékelési szempontjainkból tevődik össze. A mérési rendszer adatai minden gyermekről külön, spirálozott füzet formában kézi kitöltéssel kerül rögzítésre.

ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

A Pedagógia Program 2017. október 1-től visszavonásig ill. módosításig érvényes.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Pedagógiai Programot az óvoda nevelőtestülete számú határozatával
elfogadta.

2017. 09- 28.

Bagi Mária

Bitóné Kauczki Anikó

Czirok Tamásné

Kovács Judit

Kovácsné Czékus Zsuzsanna

Nagyné Vincze Orsolya

Palotás Csilla

**Jelen Óvodai Pedagógiai és Bölcsődei Szakmai Programot az intézmény
vezetője jóváhagyta, a program e napon határozatlan időtartamra
hatályba lép.**

Balástya, 2017.

.....

Csontos Mária intézményvezető

**BALÁSTYAI CSUDAVILÁG ÓVODA ÉS
BÖLCSŐDE**
6764 Balástya, Kóródy 31.

BÖLCSŐDEI SZAKMAI PROGRAM

1. A bölcsőde minőségpolitikája

A 0-3 éves korosztály fejlődésének törvényszerűségeire épülő, a gyermekek adottságait, természetes igényeit figyelembevevő biztonságos szakszerű gondozás-nevelés megvalósítása intézményes keretek között.

Olyan nevelési körülmények megteremtése, amely egyedülálló és elősegíti a gyermekek testi – lelki, intellektuális fejlődését.

Olyan családbarát bölcsőde működtetése, ahol az ellátás összhangban van a gyermekek szükségleteivel, megfelel a szülők igényeinek, a fenntartó is elégedett az ellátás minőségével.

2. A bölcsőde gyermekképe

„„A gyermek lelke olyan, mint a tükör, mely váltakozva fordul új és új irányba, s fényt keres, napok, holdak, csillagok vagy pislogó gyertyák fényét, mit önmagáról visszatükrözthessen. Van gyermek, kit gondosan szoktatnak, hogy merre s hova forduljon fény után. Nap felé, vagy ritka csillag felé. ...Aztán van, aki csak úgy önmagától fordul erre, arra, s keresi azt, ami éppen szépet ígér, vagy ami megnyugtat. ...őt különösen segítségetek!” (Vass Albert: Elindult egy élet)

A gyermek magában hordozza fejlődésének, kibontakozásának, önmegvalósításának minden csíráját. A gyermek a megélt élményei, érzelmei, korábbi ismeretei alkotják élete alkotó elemeit, amelyek egyedi és gazdag lényé formálják. A gyermeknek joga, hogy olyannak fogadják el amilyen.

3. Az intézmény bemutatása, szervezeti struktúrája

A bölcsőde a település egyik mellékutcájában, jól megközelíthető helyen, csendes, nyugodt környezetben működik. Az épület tágas, felosztása és felszereltsége megfelel a törvényi előírásoknak, udvara – napos és árnyékos területekkel - alkalmas a gyermekek szabadidős tevékenységeinek megszervezésére.

Balástya Község Önkormányzatának Bölcsődéje 26 férőhelyen, két bölcsődei csoportban fogadja a gyermekeket.

Bölcsődébe a gyermek húszhetes korától harmadik életévének, fogyatékos gyermek az ötödik életévének betöltéséig, illetve annak az évnek a december 31-éig vehető fel, amelyben a gyermek a harmadik életévét, a fogyatékos gyermek az ötödik életévét betölti. Ha a gyermek a harmadik életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre és óvodai jelentkezését a bölcsőde orvosa nem javasolja, bölcsődében gondozható negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig.

A bölcsőde vállalja a hat éven aluli fogyatékos gyermek korai fejlesztését, gondozását, fejlesztő felkészítését, amennyiben ennek tárgyi és személyi feltételeivel rendelkezik. A bölcsődébe történő felvételt fogyatékos gyermek esetén a gyermek rehabilitációját segítő szakember és a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. 30. §-ának (3) bekezdésében, valamint 34. §-ának *a)* pontjában szabályozott szerv (a továbbiakban: szakértői bizottság) is kezdeményezheti, ha a bölcsődében a gyermek korai fejlesztése megszervezhető.

A bölcsőde a fenntartó által meghatározott napi nyitvatartási időn belül biztosítja a gyermek ellátását. Alapfeladatként nyújtott ellátás esetén egy gyermek napi gondozási ideje a tizenkét órát nem haladhatja meg.

A gyermekek nevelését-gondozását megfelelő szakmai képzettséggel rendelkező szakemberek végzik. A gondozónők munkáját technikai személyzet segíti.

A gyermekek korának megfelelő egészséges étkezés saját konyhával és szakképzett szakács alkalmazásával biztosított.

A gyermekek egészséges fejlődését a bölcsőde orvosa figyelemmel kíséri.

Szünetek

- A bölcsőde ünnepnapokon zárva tart.
- A téli lezárásokat a szülők igényeihez igazodva a fenntartó állapítja meg.

A Házirendben kerül szabályozásra a bölcsőde belső működési rendszere, ezen belül

- A bölcsőde nyitvatartási ideje
- A gyermekek érkezésének és távozásának rendje
- Teendők a gyermek betegsége esetén
- A távolmaradás igazolásának formái
- A térítési díj befizetésének módja

- Az ünnepek szervezésének rendszere
- A család és a bölcsőde kapcsolattartásának formái

4. Küldetésnyilatkozat

4.1 Pedagógiai hitvallásunk

A korai életkorban a családi minta a legmeghatározóbb. A bölcsődei nevelés ezt kiegészítő, támogató, mintanyújtó szerepet vállal, annak érdekében, hogy a gyermekek fizikai, szociális szükségletei teljes mértékben kielégítettek legyenek. Ezért célunk, hogy a fejlődés elősegítése, az érzelmi és az értelmi intelligencia kibontakoztatása a családokkal együttműködve, a családok nevelési funkcióját pozitív irányba befolyásolva történjen. Így az intézményi és a családi nevelés egymást erősítő folyamata megfelelő alapokat biztosít a gyermekek optimális fejlődéséhez.

4.2 Gyerekkép

„Szeretni okosan kell – mindig a gyermek természetéhez és életkorához igazodva.”

Ranschburg Jenő

A gyermekek számára megteremtett szeretet teljes, biztonságos, családias légkörben, minden gyermek saját képességei szerint fejlődhet, megtapasztalhatja az önfeledt, szabad játék örömét, élmény és fantázia világa gazdagodhat, mely képessé teszi őt a későbbi kreatív gondolkodásra, továbbfejlődésre.

A gyermek fő tevékenysége a játék. A játék útján megtanul *tanulni*, érdeklődni, próbálkozni, kísérletezni.

Az alap kompetenciák kisgyermekkorban történő elsajátítása elengedhetetlen a későbbi eredményes tanuláshoz.

4.3 Kisgyermeknevelő-kép

A kisgyermeknevelő legfőbb munkaeszköze a saját személyisége. Alapvető tulajdonsága az empátia, az elfogadás és a hitelesség. Nevelői attitűdje elfogadó- engedelkeny. Képes érzelmi biztonságot nyújtó kapcsolat kialakítására minden gyermekkel. Jól ismeri a gyermekek életkori sajátosságait, egyéniségét, támogatja a személyiség kibontakozását, az aktivitást, az önállósodást. Képes a szülőkkel

együttműködve elősegíteni a szokások, a viselkedési szabályok elsajátítását. A gyermekek gondozását elhivatottsággal, professzionálisan, igényesen végzi. Képes folyamatos megújulásra, szakmai fejlődésre. Tudatában van annak, hogy személye és viselkedése mindenkor példa lehet a gyermekek és a szülők számára.

4.4 Bölcsődekép

A családot, mint rendszert, a kora gyermekkort, mint a további életesélyek, az egész életen át tartó tanulás képességének kibontakozása szempontjából meghatározó időszakot tekintjük. Bölcsődéink nyitott a kisgyermekes családok számára. Törekvésünk, hogy bölcsődéinkben egyaránt jól, otthonosan érezze magát a gyermek és a felnőtt. Fontosnak tartjuk, hogy gyermekeink nyugodt, biztonságot adó nevelői légkörben, játékon keresztül, játékba integrált tanulással gazdagodjanak értelmileg, érzelmileg, szociálisan. A játék a legfontosabb tevékenység, ez határozza meg arculatunkat. Az életkori sajátosságokat és az egyéni képességeket minden esetben figyelembe vesszük. Esztétikus, és optimálisan ingergazdag környezetet teremtünk. Szeretnénk, hogy bölcsődéink olyan kisgyermeknevelő központokká fejlődjenek, melyekben – a bölcsődés gyermekek gondos ellátása mellett – jelentős segítséget adunk a gyermeküket otthon nevelő családoknak is.

Erősségek:

- a bölcsőde jól megközelíthető, csendes környezetben van
- szakképzett kisgyermeknevelők
- minőségi ellátás
- saját konyha
- működő kapcsolatrendszer a családokkal és intézményekkel
- udvar: sok zöld terület, napos, árnyékos résszel
- egyéni bánásmód, egyéni hátrányok kompenzálása

Fejlesztése váró területek:

- a szülők elégedettség mérése
- udvar: vizes rész fejlesztése, gumiszőnyeg
- kisgyermeknevelők továbbképzése: bekapcsolódás a kisgyermeknevelő továbbképzési rendszerbe

5. A bölcsődei ellátás igénybevételének módja

Lásd: Bölcsődei Felvételi Szabályzat

6. Humánerőforrások

A gyermekek gondozását-nevelését megfelelő szakmai képzettséggel rendelkező szakemberek végzik.

A kisgyermekek nevelését-gondozását 4 kisgyermeknevelő, 1 részmunkaidős takarítónő, 1 szakács és 1 részmunkaidős ételmezésvezető végzi.

A bölcsőde minden dolgozója rendelkezik az előírt szakképesítéssel.

7. Tárgyi feltételek

Bölcsődéink tárgyi feltételeit a szakmai követelményeknek megfelelően, egységes szempontok alapján alakítottuk ki. A gyermekek életkorának, fejlettségének megfelelőbb bútorzattal, gondozási eszközökkel, korszerű játékokkal rendelkezünk. A szabad mozgást, játékot lehetővé tevő, biztonságos környezetben neveljük a gyermekeket.

7.1 Csoportszobák

A nagyobb csoportszoba mérete 52 nm, a kisebb 35 nm.

Mindkettő rendelkezik mesterséges és természetes megvilágítással, valamint közvetlen mosdó kapcsolattal, közvetlen udvari kijáráttal.

A csoportszobák berendezését korszerű Cibó-bútorok (gyermekasztalok, ülőkék, játékpalcok, kanapék) alkotják. A mindenkori berendezést a csoportlétszámhoz és a gyermekek fejlettségéhez igazítjuk és a bútorok megfelelő elhelyezésével alakítjuk ki az elkülönített, nyugodt játszóhelyeket. Elegendő helyet biztosítunk a nagymozgásos tevékenységekhez és a csendes játékokhoz egyaránt. A csecsemők, a járnai tanuló gyermekek számára biztonságos

hempergők állnak rendelkezésre. A meghitt érzelmi biztonságot nyújtó légkört játszópárnákkal, ülőpárnával, kuckóval, mesesarokkal, pihenési lehetőségekkel biztosítjuk. Minden kisgyermek saját helyén ül az asztaloknál és saját jellel ellátott

ágyneműjében és ágyában pihen altatási idő alatt. A kisgyermeknevelők ülőhelyéről jól belátható az egész szoba területe.

Csoportszobák kialakítása:

- Babakonyha
- Babaszoba (külön esetleg együtt)
- Ábrázoló, alkotó tér
- Nagymozgásos játéktér – mozgáshoz, építéshez, énekléshez, zenéléshez, tánchoz
- Olvasó sarok képeskönyv nézegetéshez
- Firkafal
- Csoport igényeitől függően: fodrászsarok, konstrukciós tér, bábozási helyszín

7.2 Fürdőszoba

A gondozáshoz használt terület biztonságosan megközelíthető. Célszerű, megfelelően elhelyezett eszközök (pelenkázó asztal, ülőkád zuhannyal, kisszék, törülköző-, és fésűtartó, tükör, szennyestartó, stb.) segítik a gondozás folyamatosságát. A gyermekvéde és a mosdó elérhetőségét szükség esetén dobogóval is biztosítjuk. A gyermekméretű eszközök lehetőséget adnak az önálló tevékenységhez, a helyes szokások elsajátításához. A szájöblítéshez, fogápoláshoz a szülők biztosítanak a gyermek fejlettségének megfelelő tisztálkodó szereket. Az otthoni és a bölcsődei pelenkákat, váltóruhákat rendezetten, jellel ellátott helyen tartjuk. Esztétikus, megfelelő formájú színes jeleket használunk a gyermekek személyes tárgyainak (törülköző, fésű, fogápolási felszerelés) megkülönböztetésére.

7.3 Gyermeköltöző

Barátságos környezet fogadja az öltözőbe belépőt. Minden gyermeknek jellel ellátott szekrényt biztosítunk ruhák és egyéb személyes tárgyak, eszközök tárolására. Az utcai és váltó cipőket külön helyen tároljuk. A pelenkázáshoz pelenkázó asztal, a vetkőztetéshez pad vagy szék áll a szülők rendelkezésére.

A faliújságokon helyezük el a neveléssel, gondozással kapcsolatos aktuális tájékoztatókat és egyéb információkat, valamint a gyermekek munkáit. Itt kerül elhelyezésre a bölcsőde szakmai programja, a házirend, a bölcsőde elérhetőségének adatai, a heti étrend valamint az időszakos szakmai tevékenységek programja is.

7.4 Babakocsi tároló

A főbejáratról nyílik a babakocsik elhelyezésére szolgáló tároló.

7.5 A helyiségek díszítése

Törekszünk a vizuális ingerek egyensúlyának biztosítására, az esztétikus környezet kialakítására. Az évszakoknak, ünnepeknek megfelelően, ízlésesen, lehetőség szerint természetes anyagok felhasználásával, mértékletesen díszítjük a helyiségeket. A bölcsőde színvilága narancssárga és a zöld színekre épül.

7.6 Textiliák

A gyermekek saját ruhában, lábbeliben tartózkodnak a bölcsődében. Textilpelenkát a széketes gyermekek gondozásához használunk. A bölcsőde törölközőt és ágyneműt biztosít a gyermekeknek. A gyermekek ivópoharát jellel ellátjuk. Gondosan mossuk, fertőtlenítjük a textiliákat.

7.7 Játszóudvar

Változatos mozgáslehetőségeket biztosítunk minden évszakban a rögzített és mobil játékokkal (mászókák, babakáz, játékvonat, labdák, motorok, autók, stb.), és a szabványnak megfelelő homokozóval. Az udvarról közvetlenül megközelíthető mosdóval ellátott gyermek wc segíti a gyermekek gondozását. A szabad levegőn való alvásra – fedett terasz hiányában – nincs lehetőség a bölcsődében. A gyermekek levegőztetését napos és nagy árnyas területeken tesszük lehetővé. A játszóudvart két oldalról változatos cserjesor határolja és az épület bejárata mellett a gyermekek számára nem veszélyes növényekből kialakított díszkert teszi változatosabbá a bölcsőde udvar látványát. A gyermekek játékait játéktárolókban helyezük el. Szükség esetén napernyőt biztosítunk.

7.8 Játékkészlet

A játékkészlet összeállításánál figyelembe vesszük az egészségügyi és a pedagógiai szempontokat, a gyermekcsoport összetételét, létszámát. Fontosnak tartjuk, hogy biztonságos környezetben, jó minőségű, korszerű játékokkal, fejlesztőeszközökkel játszhassanak a gyerekek. Biztosítjuk az anyag és a funkció szerinti változatosságot, a nemenkénti játékokat. Többségében természetes anyagú és természetes színű játékokat kínálunk, természetes anyagú eszközökben (fonott kosár, fa-, vesszőláda, textil játéktartó, stb.) elhelyezve. Funkció szerint csoportosítjuk, gyermekmagasságban

helyezzük el a játékokat. Változatos eszközöket kínálunk minden tevékenységformához (manipuláció, konstruálás, utánzás, nagymozgás, szerepjáték, stb.). A nagycsoportokban babakonyhát, fodrászsarkot, boltot rendezünk be. A nemi szerepek kialakulását erősítjük „fiús” és „lányos” játékokkal. Ötletes házilag készített játékokkal, hangszerekkel, bábokkal bővítjük a készletet. A kognitív képességek fejlesztéséhez különböző logikai játékok (kirakók, dominók, puzzlék) vannak. Legalább négy különböző építőjáték van a csoportokban, típus szerint csoportosítva, vesszőkosarakban elhelyezve. Minden korcsoportban vannak ismeretadó és mesélő képeskönyvek az aktuális évszaknak, ünnepnek megfelelően. Az alkotótevékenységekhez állandó jelleggel biztosítjuk a firkaflat, a rajzpapírt, a zsírkrétát, a gyurmát. Könnyen formálható házi készítésű sóliszt és főzött gyurmát használunk. Egyéb természetes anyagokkal, terményekkel egészítjük ki a készletet. Mozgásfejlesztők (labda, ugráló labda, kisautó, stb.) vannak a szobákban is. Néhány játék, egyéb eszköz szoros felügyelettel használható. Ezeket magasabb helyre tesszük. Az otthoni játékokat, átmeneti tárgyakat behozhatják, igényük szerint elővehetik a gyerekek. A játékokat rendszeresen tisztítjuk, fertőtlenítjük. A készletet folyamatosan bővítjük, fejlesztjük.

7.9 Gyermekélelmezés

A bölcsődében napi 4 étkezést biztosítunk. Szomjoltásra vizet adunk. Minden évszakban ügyelünk a szükségleteknek megfelelő, elegendő folyadékfogyasztásra. A tápszeres gyermekek részére a gyermekorvos/háziorvos által felírt tápszert a kisgyermeknevelő készíti el. Bölcsődénkben főzőkonyha van, étrendet az élelmezésvezető állítja össze és a bölcsőde szakácsa az ő iránymutatása alapján készíti el a gyermekek reggelijét, tízóraját, ebédjét, uzsonnáját. Diétás étrendet nem tudunk biztosítani.

Kiemelten fontosnak tartjuk a jó minőségű gyermekétkeztetést. Az élelmezésvezető a hatályos jogszabályok mellett rendszeresen figyelembe veszi az étrend összeállításakor a gyermekek igényeit és a kisgyermeknevelők javaslatait.

Az élelmezéssel, étkeztetéssel kapcsolatos egyéb szabályokat (a gyermek hiányzásának bejelentése, a térítési díj befizetésének időpontja) a Megállapodás és a Házi rend tartalmazza.

8. Nevelés – gondozás a bölcsődében

A nevelés céltudatos, tervszerű, értékközvetítő folyamat, mely során ismereteket, szokásokat, hagyományokat, normákat, viselkedésformákat sajátít el a gyermek.

Az értékelsajátítás folyamatában az érzelmeknek meghatározó szerepe van a 3 éven aluli korosztályban, ezért átélhető, megtapasztalható élményeket kell közvetíteni.

A nevelés bipoláris folyamat, a gyermek is részt vesz benne.

A bölcsődei szakemberek a családi nevelést figyelembe véve, azt kiegészítve, a szülőkkel együttműködve alakítják a nevelés folyamatát.

8.1 A bölcsődei nevelés–gondozás célja

A balástyai bölcsőde gondozó-nevelőmunkájának elsődleges célja a Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézet által 2009-ben, A bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai Módszertani levélben megfogalmazott szerint.

„A családban nevelkedő kisgyermek számára a családi nevelést segítve, napközbeni ellátás keretében a gyermek fizikai- és érzelmi biztonságának és jóllétének megteremtésével, feltétel nélküli szeretettel és elfogadással, a gyermek nemzetiségi/etnikai hovatartozásának tiszteletben tartásával, identitásának erősítésével kompetenciájának figyelembevételével, tapasztalatszerzési lehetőség biztosításával, viselkedési minták nyújtásával elősegíteni a harmonikus fejlődést.”

A Balástya településen magas arányban élő hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, valamint főleg Romániából és Szerbiából betelepülő migráns családok gyermekei számára a hátrányoknak és következményeiknek enyhítésére törekvés, szükséges esetben más intézményekkel, szervezetekkel, szakemberekkel történő együttműködéssel. Az integráltan gondozható, nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek számára minél fiatalabb életkortól kezdve a gondozásba ágyazott fejlesztés formájában elősegíteni a rehabilitációt és a rehabilitációt.

8.2 A bölcsődei nevelés-gondozás feladata

A családban nevelkedő gyermekek napközbeni ellátása, a testi, lelki, szociális szükségletek kielégítése, a harmonikus fejlődés elősegítése a gyermekek feltétel nélküli elfogadásával, fizikai- és érzelmi biztonságának, jóllétének megteremtésével, egyéni kompetenciájának figyelembevételével, játéktevékenység és egyéb tapasztalatszerzési lehetőségek biztosításával, viselkedésminták nyújtásával.

A hátrányos helyzetű, szegény, periférián élő családok gyermekei esetében a hátrányok és következményeik enyhítése, ellensúlyozása.

A sajátos nevelési igényű gyermekek rehabilitációjának, rehabilitációjának segítése gondozásba épített fejlesztéssel, egyéni és csoportos foglalkozásokkal.

A kisebbséghez tartozó, migráns gyermekek esetében a nemzeti/etnikai hovatartozás tiszteletben tartása, az identitás–tudat kialakulásának elősegítése.

A gyermek fejlődése érdekében együttműködés más intézményekkel, szervezetekkel, szakemberekkel.

Mindezek segítik az egyenlő esélyekhez jutást, a társadalmi beilleszkedést.

8.3 Nevelési fő feladatok

8.3.1 Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

- a harmonikus testi és lelki fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése, a fejlődés támogatása;
- a primer szükségletek, egyéni igények szerinti kielégítése;
- egészségvédelem, egészségnevelés, a környezethez való alkalmazkodás és az alapvető kultúrhygiénés szokások kialakulásának segítése (a testi–lelki harmónia kialakulását, megőrzését segítő napirend, étkezés, alvás, levegőzés, mozgás, stb.);
 - szükség esetén speciális szakember bevonása a prevenció, korrekció feladatok ellátásába.

8.3.2 Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése

- derűs légkör biztosítása, a bölcsődébe kerüléssel járó nehézségek megelőzése, ill. csökkentése, a gyermekek segítése a beilleszkedésben;
- a kisgyermeknevelővel való szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat kialakulásának segítése;
- az egyéni szükségletek kielégítése, az én-tudat egészséges fejlődésének segítése;
- bizalmon és elfogadáson alapuló társas kapcsolatok kialakítása, az együttélés szabályainak elfogadása, a másik iránti nyitottság, empátia és tolerancia fejlődésének segítése;
- lehetőségteremtés a kisgyermeknevelővel és a társakkal közös élmények szerzésére, az én-érvényesítés és a tolerancia egyensúlyának irányába befolyásolva a fejlődést;

- a kommunikatív képességek fejlődésének segítése a kommunikációs kedv felkeltésével és fenntartásával;
- a sajátos nevelési igényű, a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése, szükség esetén más szakemberek bevonásával.

8.3.3 A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

- az érdeklődés kialakulásának, fennmaradásának, erősödésének, az érdeklődési kör bővülésének segítése;
- a gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek biztosítása;
- a gyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása;
- az önálló aktivitás és a kreativitás támogatása;
- az önálló véleményalkotásra, a döntésre, a választásra való képessé válás segítése,
- ismeretnyújtás, a tapasztalatok és az élmények feldolgozásának segítése;
- a gyermek tevékenységének támogató-bátorító odafigyeléssel kísérése, megerősítése, az önkifejezés lehetőségeinek megteremtése az egyes helyzetekben.

9. A bölcsődei gondozás-nevelés alapelvei

9.1 A családi nevelés elsődlegességének tisztelete

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. Bölcsődénk a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteltben tartva, lehetőség szerint megerősítve vesznek részt a gyermekek nevelésében, gondozásában, illetve szükség esetén – lehetőségeinkhez mérten – törekszünk a családi nevelés hiányainak kompenzálására, korrigálására. Mindezek értelmében együttműködünk a családokkal, lehetővé tesszük a szülők számára a részvételt gyermekük bölcsődei életében.

9.2 A gyermeki személyiség tiszteletének elve

A gyermeket, mint fejlődő személyiséget különleges védelem illeti meg. Bölcsődénkben a nevelés és a gondozás olyan érték közvetítő és értékteremtő folyamat, amely – az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok tiszteltben tartásával – a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatását, a személyes, szociális és kognitív kompetenciák fejlődésének elősegítését jelenti.

9.3 A nevelés és gondozás egységének elve

A nevelés és a gondozás elválaszthatatlan egységet alkot. A gondozás mellett minden helyzetben nevelés is történik, a nevelés helyzetei, lehetőségei azonban nem korlátozódnak csak a gondozási helyzetekre.

9.4 Az egyéni bánásmód elve

A gyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a felnőtt őszinte érdeklődése, figyelme, megbecsülése, a gyermek kompetenciáján alapuló választási lehetőség biztosítása, a pozitív megnyilvánulások támogatása, megerősítése. A kisgyermeknevelő szeretetteljes odafordulással, a megfelelő környezet kialakításával, a gyermek életkori- és egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, hangulatát figyelembe véve segíti a gyermek fejlődését. Fontos, hogy a bölcsődébe járó gyermekek mindegyike folyamatosan érezze a róla gondoskodó felnőtt figyelmét, elfogadását. Akkor is, ha lassabban fejlődik, akkor is, ha esetleg több területen jelentős eltérést mutat az átlagos fejlődéstől, ha sajátos nevelési igényű, ha viselkedése különbözik a megszokottól, és emiatt nehezebben kezelhető. A kisgyermeknevelő elfogadja, tiszteletben tartja a vallási, nemzetiségi etnikai, kulturális, stb. hovatartozást, a lehetőségek szerint segíti az identitástudat kialakulását és fejlődését, segíti a saját és a más kultúra, és hagyományok megismerését, tiszteletben tartását.

9.5 A biztonság és a stabilitás elve

Fizikai és az érzelmi biztonságot nyújtunk a gyermekeknek. A személyi és tárgyi környezet állandósága („saját” gyermek rendszer, felmenőrendszer, csoport és helyállandóság), a napirend eseményeinek ismétlődése növeli a gyermek érzelmi biztonságát, segíti a tájékozódásban, a jó szokások kialakulásában. Az új helyzetek fokozatos bevezetése segíti az alkalmazkodást, a megismerést, a változások elfogadását.

9.6 Az aktivitás, az önállósulás segítésének elve

Biztonságos és tevékenységre motiváló személyi, tárgyi környezettel, elegendő idő biztosításával, a gyermek kompetenciájának figyelembevételével segítjük az önállósodást. Fokozza a gyermek aktivitását és önállóság iránti vágyát a felé irányuló szeretet, elismerés, a próbálkozások támogatása, ösztönzése, az igényeihez igazodó segítségnyújtás. A kisgyermeknevelő az élményszerzés lehetőségének biztosításával,

példamutatással, az egyes élethelyzetek a gyermek számára átláthatóvá, befogadhatóvá tételével, a tapasztalat feldolgozás segítségével, bátorítással segíti a tanulást.

9.7 Az egységes nevelő hatások elve

A nevelés értékközvetítés és értékteremtés. Eredményessége érdekében fontos, hogy a gyermekkel foglalkozó felnőttek – a személyiségbeli különbségek tisztelete mellett – egyetértsenek a gyermek kompetenciájának és pillanatnyi szükségleteinek megfelelő fizikai és érzelmi biztonság, és szeretetteljes gondoskodás nyújtásában, az öntevékenység biztosításában, az alapvető értékek, erkölcsi normák és célok tekintetében, és egyeztessék nézeteiket, közelítsék egymáshoz nevelői gyakorlatukat.

10. A bölcsőde működési rendje

A bölcsőde nyitvatartási idejét a fenntartó szabályozza, figyelembe véve a bölcsődébe járó gyermekek szüleinek munkakezdését és befejezését. A napi nyitvatartás: 7-17 óráig tart.

A teljes nyitva tartás alatt szakképzett kisgyermeknevelők foglalkoznak a gyermekekkel. Ünnepnapokon és hivatalos munkaszüneti napokon zárva tartunk. Nyári hónapokban a családok szükségleteit figyelembe véve folyamatosan nyitva tartunk. December végén, a két ünnep közötti napokon zárva tartunk.

10.1 A gyermekcsoportok szervezése

Csoportjainkat lehetőség szerint életkoronként (csecsemő, tipegő, kisdéd) szervezzük. A bölcsődei ellátás teljes időtartama alatt igyekszünk biztosítani a személyi állandóságot, a „saját” gyermek rendszert. A gyermek a bölcsődei ellátás teljes ideje alatt lehetőleg ugyanabba a csoportba jár. A „saját” kisgyermeknevelő szoktatja be a bölcsődébe, végzi nevelését, gondozását, figyelemmel kíséri fejlődését, számon tartja egyéni igényeit, problémáit, szokásait, rendszeresen vezeti a gyermek dokumentációját. A csoport gyermekeinek egy része, 5–7 gyermek tartozik egy kisgyermeknevelőhöz. Az ún. „ölelkezési időt” (mindkét kisgyermeknevelő bent van a csoportban) elsősorban „saját” gyermekeik nevelésére fordítják. A műszakbeosztásokat a helyi adottságokhoz (a gyermekek érkezési ideje, csoportszobák elhelyezkedése, kapcsolódása, stb.) alakítják a

bölcsődék. A gyermekek soha nem maradnak közvetlen felügyelet nélkül, akkor sem, ha a kisgyermeknevelői létszám nem teljes.

10.2 A gyermekek napirendje

Az életkornak megfelelő napi életritmus kialakítása az egészséges testi és szellemi fejlődés alapfeltétele, ezért a jól szervezett, folyamatos napirendet központi kérdésnek tekintjük. A kisgyermeknevelők a gyermekek életkori sajátosságainak, egyéni igényeinek figyelembevételével tervezik és valósítják meg a napirendet. Arra törekszünk, hogy a családi és a bölcsődei napirend összhangban legyen, harmonikusan kiegészítse egymást.

A jól szervezett, rugalmas napirend segíti a gyermekek igényeinek, egyéni szükségleteinek kielégítését, a nyugodt gondozás feltételeit, a csoport nyugalmaát. Erősíti a gyermekek biztonságérzetét, lehetőséget ad a folyamatos játékra, és biztosítja a várakozás nélküli ellátást. A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, a gyermekek szükségleteitől, az évszaktól, az időjárástól, a nyitvatartási időtől, az építészeti adottságoktól. Megvalósításának feltétele a jó munkaszervezés, a kisgyermeknevelők és a technikai dolgozók összehangolt munkája. A csoportok napirendjét egyeztetjük, összehangoljuk, szükség esetén módosítjuk, rugalmasan alkalmazzuk. Igyekszünk úgy dolgozni, hogy minden gyermek esetében és minden tevékenységre vonatkozóan az egész nap során érvényesüljön a folyamatosság. A csoportok napirendjét elhelyezzük a faliújságokon. A gyermekek napirendjéhez igazodva készítjük el a kisgyermeknevelők munkarendjét.

A napirend megfelelő szervezéséhez a Módszertani levél nyújt alapot. Minden esetben meghatározásra és kifüggesztésre kerül.

11.A bölcsődei nevelés – gondozás főbb helyzetei

11.1 Gondozás

A gondozás bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és a gyermek között.

Elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése, a helyes szokások kialakítása. A gondozás minősége meghatározza a gyermek közérzetét, a gyermek felnőtthöz való viszonyát. A gondozási műveleteket úgy végezzük, hogy a gyermeknek örömforrás legyen a gondozás, és aktívan együttműködjön. Elvárásaink igazodnak a gyermek életkorához, fejlettségéhez, aktuális állapotához. Ha nincs kedve aktívan

közreműködni, rugalmasan alkalmazkodunk állapotához, és a műveleteket (vagy egy részét) elvégezzük helyette. A felnőtt tapintatos bánásmódja, elfogadást kifejező verbális és non-verbális kommunikációja kihat a gyermek pozitív én-képének kialakulására, az önellátásra. Gondozás közben fontos nevelési feladatokat is ellátunk, pl. egészséges életmódra nevelés, helyes szokások alakítása, életkornak megfelelő napirend kialakítása. Pozitív nevelési módszereket (elismerés, dicséret, bátorítás) alkalmazunk, lehetőségeket ajánlunk, ismereteket adunk. A kisgyermeknevelők megbeszélik egymással a gondozás közben tapasztaltakat, és egyeztetik az eljárásokat. Ez elősegíti a gyermekek alkalmazkodását, és az egységes nevelést. A szülők a beszoktatás ideje alatt, majd azt követően is megfigyelhetik a gondozást, és összevethetik az otthoni módszerekkel.

11.2 A gondozás szervezése

A gondozási műveleteket többnyire a gyermek „saját” kisgyermeknevelője végzi.

Távolléte esetén a gyermek számára ismerős személy helyettesíti. A napirendet úgy alakítjuk, hogy elkerülhető legyen a párhuzamos gondozás. A fürdőszobában egy időben egy kisgyermeknevelő és legfeljebb két gyermek tartózkodik. A gondozásokat úgy szervezzük, hogy minden alkalommal elegendő idő jusson a gyermekek nyugodt, zavartalan ellátásához, a gyermek aktív közreműködéséhez, a helyes szokások gyakorlásához.

11.3 Gondozási műveletek

11.3.1 Pelenkázás, bili, vécé használata

A pelenkás gyermekek gondozásához eldobható pelenkát használunk, melyet a szülők biztosítanak. A pelenkát naponta többször kicseréljük. Reggelente szükség szerint, ebéd előtt és alvás után pedig minden pelenkás gyermeket tisztába teszünk. A széketes gyermek pelenkáját azonnal kicseréljük. Az önállóan, stabilan álló gyermeket állva pelenkázunk (a nevelő kisszéken ül). Az állva pelenkázás előnyei: könnyebb a kapcsolattartás, a szemkontaktus, a gyermek látja, mi történik, nagyobb biztonságban érzi magát, együttműködik, aktívan részt vesz a gondozásban: fogja a ruhát, terpeszti a lábát, húzza a nadrágját, stb. Az otthon bilit használó gyermek a bölcsődében is bilit használhat, a gyermekvécét, mint lehetőséget ajánljuk. Ha szükséges, dobogót teszünk a vécé elé. A gyermekek testalkata miatt kislányok esetében mindig a kisgyermeknevelő végzi a törlést. A széketes gyermek törlése mindig a kisgyermeknevelő feladata. A

szobatisztaság fontos állomás a gyermek szociális fejlődésében. Kialakulását nem sürgetjük, tiszteletben tartjuk az egyéni érési tempót. Idegrendszeri, pszichoszomatikus fejlettség, együttműködési készség alapján előbb–utóbb minden gyermek szobatiszta lesz.

11.3.2 Testápolás

Környezetünk és testünk tisztasága nemcsak elégedettséget és jó érzést ad, hanem a betegségek elleni küzdelemben is szerepe van. Az alapvető tisztasági szokások kialakítását már kisgyermekkorban el kell kezdeni. Játék, egyéb tevékenység folyamán a gyerekek keze gyakran piszkos lesz, ezért rendszeresen kezet mosunk. Mindig kezet mosunk a pelenkacsere, a vécéhasználat után. A bölcsődébe érkezéskor a gyermekek a szülők felügyelete mellett mosnak kezet. Fontos feladatunk a helyes technikával végzett kézmosás tanítása. Arcot akkor mosunk, ha maszatos. A mosakodáshoz folyékony szappant vagy mini szappant használunk. A kézmosást és a törülközést személyes példaadással segítjük. A tükör előtt fésülködés nemcsak a mozdulatok gyakorlása, de a testséma kialakulása, a saját test megismerése szempontjából is fontos. Ezért használunk nagy tükröket. A gyermekek egyéni fejlettségének megfelelően, a reggeli gondozás idején kerül sor szájöblögetésre, fogmosásra, saját, jellel megjelölt eszközökkel. Szükség esetén megmutatjuk az öblögetést, a mozdulatokat. Jól segíti a helyes mozdulatok begyakorlását a mosdó fölötti tükör. Tanítjuk a helyes orrfújást, a zsebkendő higiénikus használatát. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermek ruházata tiszta, ízléses, kényelmes és praktikus, lábbelijük egészséges legyen, tartsa a bokát. A ruházat tegye lehetővé az önálló, szabad mozgást, játékot. Elegendő időt biztosítunk a gyermek számára az önálló öltözésre, vetkőzésre. Figyelemmel kísérjük tevékenységét, így elkerüljük, hogy a ruhát, a cipőt rosszul vegye fel, és elmenjen a kedve tőle. Az öltözködéssel az esztétikai érzéket, az igényességet is fejlesztjük. A gombolást, fűzést, kapcsolást játékeszközökkel is gyakorolhatja. A testápolással kapcsolatos szokásalakítást következetesen végezzük. Célunk, hogy a gyermekben kialakuljon az igény, és szokássá váljon a tisztálkodás, a fésülködés, a fogápolás, a rendezett öltözék.

11.3.3 Étkeztetés

Az egészséges életmódra nevelés része az egészséges táplálkozás. Fontos feladatunk a gyermekek táplálása, az önálló, tiszta étkezés tanítása, a helyes étkezési szokások

kialakítása. Célunk, hogy örömmel, jó étvággal fogyasszák el az ételt. A gyermekek koruk és fejlettségük szerint (ölben vagy asztalnál ülve), gondozási sorrendben étkeznek. Mindig tekintetbe vesszük az egyéni tempót, a szükségleteket. Az étkezések azonos időben, kulturált körülmények között, derűs légkörben zajlanak. Az ételt a kisgyermeknevelő megkóstolja, mielőtt odaadja. A gyermekek játékhelyzetből érkeznek asztalhoz, saját helyükre ülnek. Minimálisra csökkentjük a számukra fárasztó várakozási időt. A kisgyermeknevelő személyre szólóan terít, tálal. Az étkezők mellett ülve biztosítja a nyugodt, zavartalan étkezést. A helyes étkezési, táplálkozási szokások (pl. alapos rágás, gyümölcs, zöldség fogyasztása) kialakítására nagy hangsúlyt helyezünk. Az új ízeket, ételeket fokozatosan vezetjük be. A gyermekeket ösztönözzük, de nem kényszerítjük az étel elfogyasztására. Fontosnak tartjuk az információcserét a szülőkkel a gyermek étkezési szokásairól.

11.3.4 Pihenés, alvás biztosítása

A gyermekek akkor játszanak önfeledten, akkor vesznek részt szívesen a gondozásban, ha egyéni igény szerint megfelelő időt és lehetőséget biztosítunk pihenésre, alvásra is. Az alváshoz optimális feltételeket (átszellőztetett szoba, csend, nyugalom, kényelmes gyermekheverő és ruházat, állandó hely, póttárgy) biztosítunk. Egyéni bánásmóddal, testközelséggel, simogatással segítjük az elalvást. A félrenyelés veszélye miatt nem adunk cumisüvegben folyadékot a fekvő gyermeknek. Az ébredés után lehetőség van csendes játékra, ügyelünk arra, hogy a korábban ébredők ne zavarják meg társaik alvását.

11.3.5 Játéktevékenység

A játék egyetemes emberi tevékenység, életszükséglet, belső készletéből fakadó örömteli tevékenység. A játék útján történő tanulás döntő hatású az ember egész életére, személyiségfejlődésére. A játék a gyermekkor legfontosabb tevékenysége, amely segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, az értelmi, az érzelmi és a szociális fejlődést. Értéknek tekintjük a szabad játékot, az önálló mozgást, aktivitást, az alkotást. Személyi és tárgyi feltételek biztosításával, jól szervezett napirenddel segítjük elő a nyugodt játéktevékenységet. Fontosnak tartjuk a játék során is a gyermek megismerésén alapuló egyéni bánásmódot, a személyközpontúságot. A kisgyermeknevelő a gyermek igényétől és a helyzettől függően vesz részt a játékban, pl. kezdeményez, ötletet ad, segíti a megosztozást, bátorít, együtt játszik a gyermekkel, stb.

Viselkedése, kommunikációja minta a gyermekek számára. Érzelmi biztonság alapján, indirekt módszerekkel törekszünk az értelmi fejlesztésre. A játéktevékenység kibontakozásának segítése együttműködést, team-munkát, folyamatos szakmai fejlődést kíván a gyermekkel foglalkozó felnőttektől.

11.3.6 Tanulás

A tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük: tanulásnak tekintünk minden olyan tapasztalat- és információszerző folyamatot, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben és a gondolkodásban. A tanulás nem csupán ismeretszerzés, átszövi a bölcsődei élet egészét. Legfőbb motiválója a személyes kíváncsiság, érdeklődés. A tanulási vágy belső motívum: a gyermek örömet leli az egész folyamatban, és annak eredményében egyaránt. A tanulás a gyermekek életkorából és fejlettségéből adódóan tevékenységbe ágyazottan történik. Legfőbb színterei a természetes élethelyzetek: gondozás, játék a felnőttel és a társakkal, együttes tevékenységek, kommunikáció. A tanulás jelentős mértékben utánzáson alapuló spontán tevékenység, játékos tapasztalatszerzés. A beszéd a kisgyermekkorai tanulás egyik fontos eleme. A kommunikatív képességek fejlődésének feltétele a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakció.

A kisgyermeknevelő a sajátos nevelési igényű gyermekekkel való foglalkozás során figyelembe veszi, hogy esetükben hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat, és direkter részt kell venni benne. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében kevésbé építhet arra a belső motivációra, amely az ép gyermeknél természetesen jelentkezik a fejlődés folyamán. Fizikai és érzelmi biztonság megteremtésével, optimálisan ingergazdag környezettel tesszük lehetővé, hogy a gyermek nyitottan, érdeklődéssel forduljon a környezet felé, kedve legyen aktívan tevékenykedni. Sok lehetőséget kínálunk tapasztalatszerzésre, a szűkebb és a tágabb környezet megismerésére. Magyarázattal, bátorítással, elismeréssel segítjük a megértést, a feldolgozást. Követhető, pozitív mintát nyújtunk a gyermeknek.

Teljesítményelváráshoz kötött, direkt ismeretadásnak nincs helye a bölcsődében.

Irányított tapasztalatszerzés:

Csipet-csoport:

- Hétfő – Mozgásos nap
- Kedd – Ének-zenei nevelés

- Szerda – Alkotó tevékenység
- Csütörtök – Irodalmi nevelés
- Péntek – Környezeti nevelés

Süni-csoport:

- Hétfő – Irodalmi nevelés
- Kedd – Ének – zenei nevelés
- Szerda – Alkotó tevékenység
- Csütörtök – Környezeti nevelés
- Péntek – Mozgásos nap

12. A családi nevelés segítése, kapcsolattartás a családokkal

A gyermekek egészséges szocializációja és személyiségfejlődése érdekében kiemelt szakmai feladat a család–bölcsőde közötti kapcsolat erősítése, a családi nevelés segítése. A családi és a bölcsődei nevelés közötti összhang, a szülők és a kisgyermeknevelők között kialakult bizalom, együttműködés elősegíti a gyermekek egészséges testi, lelki, szociális fejlődését. A szülők a bölcsődébe való jelentkezéskor széleskörű tájékoztatást kapnak a bölcsődei életéről, a szokásokról, szabályokról, a családlátogatás jelentőségéről, a beszoktatás módjáról. Megtekinthetik a gyermekek által használt helyiségeket, a játszóudvart. Megismerhetik gyermekük leendő kisgyermeknevelőjét. Szülői tájékoztató füzetben, facebook oldalon, faliújságon nyújtunk információt az ellátásról, a helyi szakmai programról.

A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formája van, mindegyik más–más szerepet tölt be, ezért párhuzamosan minél többet alkalmazunk közülük. A közös élmények, az emberi kapcsolatok, és a tájékozottság nagymértékben hozzájárul a szülői hatékonysághoz, segíti a családi nevelést és a gyermekek fejlődését.

12.1 Szülői értekezletek

A bölcsődevezető a felvétel alkalmával, később a napi csoportlátogatások, az egyéni beszélgetések és a szülői értekezletek alkalmával tart kapcsolatot a szülőkkel. Évente 3 alkalommal szervezünk szülőcsoportos beszélgetést, a szülőket érintő kérdésekről. Az új szülők részére a beíratás és a felvétel közötti időszakban – augusztus második fele – tájékoztató jellegű szülői értekezletet tartunk. Bemutatja a bölcsődét, a

kisgyermeknevelőket, és a bölcsőde többi dolgozóját. Ismerteti a házirendet, válaszol a szülők kérdéseire. Ezt követően a gyermek leendő csoportszobájában, a kisgyermeknevelők vezetésével folytatódik a beszélgetés. Megbeszélik a családlátogatások időpontját, a beszoktatások idejét.

12.2 Családlátogatás

A családlátogatást a gyermek felvételét megelőzően a szülőkkel megbeszélte időben végezzük. A családlátogatás célja a gyermek megismerése a számára biztonságot nyújtó otthoni környezetben, és a kapcsolatfelvétel a gyermekkel, a családdal. Veszélyeztetett vagy védelembe vett gyermek esetében ajánlott védőnővel, családgondozóval együtt végezni. A látogatásokról feljegyzést ír a „saját” kisgyermeknevelő a gyermek dokumentációjába. A családlátogatásokat az erről szóló módszertani útmutató alapján végezzük.

12.3 Szülővel történő fokozatos beszoktatás

A három éven aluli gyermek természetes élettere a család. Hasonló korú társakkal való együtt nevelkedés nem saját érdeke, hanem társadalmi igény. Feladatunk, hogy csökkentsük azokat a problémákat és nehézségeket, amelyeket a szülőktől való elválás, a környezetváltozás okoz. Ezt a célt szolgálja a szülővel történő fokozatos beszoktatás, amit a szülőkkel egyeztetve tervezünk, végzünk. A módszer lehetőséget ad arra, hogy a lehető legkíméletesebben történjen az elválás, és a gyermek biztonságban érezze magát az új környezetben. Az anya vagy apa jelenléte megkönnyíti a gyermek számára az új környezet elfogadását, elősegíti a kisgyermeknevelővel való jó kapcsolat, érzelmi kötődés kialakulását. Mérsékeli az adaptáció során mutatkozó stresszreakciókat (pl. sírás, tiltakozás, nyugtalanság, étkezési zavar, alvászavar). A nevelőt segíti a gyermek megismerésében, az egyéni bánásmód megtalálásában. A szülők megismerhetik az ellátás minden részletét, közvetlenül láthatják a nevelőmunkát, a nevelői magatartást, a módszereket. Módszertani levél alapján végezzük, rugalmasan alkalmazzuk, a gyermek és a szülő egyéni igényének figyelembe vételével. A „saját” nevelő összegző feljegyzést ír az eseményekről a gyermek dokumentációjába.

12.4 Napi beszélgetések a szülővel

Fontosnak tartjuk a kölcsönös tájékoztatást a bölcsődébe érkezéskor és a hazaadáskor.

Érkezéskor a szülő nyújt információt az előző nap gyermekkel kapcsolatos eseményeiről, a gyermek egészségi állapotáról, a változásokról. Hazaadáskor a kisgyermeknevelő tájékoztatja a szülőket a gyermekről (hangulata, közérzete, társkapcsolat, beszéd, játék, mozgás, étkezés, alvás, önállóság, stb.). A napi beszélgetések formálják a kapcsolatot, erősítik a bizalmat, lehetővé teszik a gyermek és egymás minél teljesebb megismerését, a nevelés összehangolását.

12.5 Szülőcsoportos beszélgetések

Ez a kapcsolattartási módszer lehetőséget ad arra, hogy az adott gyermekcsoporthoz tartozó szülők szervezett formában találkozhassanak, és beszélgethessenek valamely aktuális témáról a gyermekek fejlődésével, nevelésével kapcsolatban. A beszélgetések célja a családi nevelés segítése, a gyermekek egészséges személyiségfejlődésének, szocializációjának elősegítése. A beszélgetéseket kisgyermeknevelők vezetik. Igény szerint szervezzük, a szülőkkel előre egyeztetett időben. A beszélgetések erősítik a jó kapcsolatot, a partneri együttműködést, a bizalmat.

12.6 Egyéni beszélgetések

A személyes beszélgetést igénylő kérdések, nevelési problémák közös átgondolására alkalmas egyéni beszélgetést kezdeményezheti a szülő, a kisgyermeknevelő, a bölcsődevezető.

12.7 Üzenőfüzet

Nem pótolja a személyes, közvetlen kapcsolatot, a napi interakciós helyzeteket, hanem kiegészíti és megerősíti azokat. Tájékoztatást ad a szülőknek a gyermek fejlődéséről, a kisgyermeknevelő szakmai munkájáról, módszereiről, empátiás készségéről. Hozzájárul a szülő és a kisgyermeknevelő közötti jó kapcsolathoz, a bizalom kialakulásához, a családi és a bölcsődei nevelés összehangolásához.

13. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

Célunk a gyermekek testi-, lelki egészségének megőrzése, az egészséges életmód, a helyes szokások, viselkedésmódok megalapozása, melyeket személyes példaadással is elősegítünk. Derűs, elfogadó érzelmi légkörben naponta biztosítjuk a folyamatos játékot,

a megfelelő időtartamú szabad levegőn tartózkodást, a gyermek fejlettségének és állapotának megfelelő étrendet, a fejlődéshez szükséges élelmi anyagokat.

13.1 Lelki egészségvédelem

A gyermek lelki életének kialakításában döntő fontosságúak az első életévekben szerzett benyomások. A bölcsődébe kerülő gyermekeknél – bármilyen kíméletesen történik is a beszoktatás – zavart okoz a családtól való időszakos elválás, az új tárgyi és személyi környezet elfogadása. Ennek jelei többnyire nyíltan láthatóak, de az sem ritka, hogy a gyermek belső feszültségekkel küzd. Viselkedését folyamatosan figyelemmel kísérjük. Igyekszünk felismerni a lelki problémákat, a stressz jeleit, és segítjük a gyermekeket ezek feldolgozásában, az érzelmi biztonság megtalálásában, a társak elfogadásában. Figyelünk a mentálhigiénés változásokra, a viselkedési zavarokra, tünetekre, és kompetenciáinknak megfelelően kezeljük ezeket. A segítő szemléletű, személyközpontú kisgyermeknevelők hozzájárulnak a gyermekek lelki egészségének megtartásához. Sikerélményekhez juttatjuk a gyermekeket, megerősítjük a helyes viselkedést. Nagy figyelmet fordítunk az agresszió megelőzésére. Játék segítségével oldjuk a feszültségeket. A gyermek behozhatja a kedvenc játékát, átmeneti tárgyát, ami vigaszt nyújt, kielégíti a családi otthon iránti igényt. A szeretetteljes légkör, a rendszeresség, a következetesség biztonságérzetet ad.

13.2 A mozgásfejlődés segítése

A mozgás a gyermek egyik legtermészetesebb megnyilvánulási formája. Csecsemő- és kisgyermekkorban alakulnak ki az alapvető mozgásformák. A gyermekek mozgásigénye rendkívül nagy, az egészséges gyermek örömmel mozog. A mozgásigény kielégítését a szabad játék és mozgás biztosítása, a szabadban és a szobában végezhető különböző tevékenységek, a játékos mozgáskezdeményezések segítik. Fontos, hogy a környezet balesetmentes legyen, kiküszöböljük a veszélyforrásokat. Olyan körülményeket teremtünk, melyek fokozzák a mozgáskedvet, változatos mozgástevékenységre adnak lehetőséget a finommozgások és a nagymozgások gyakorlásához egyaránt. Elegendő időt, megfelelő helyet és eszközöket biztosítunk a mozgáshoz a csoportszobában és az udvaron egyaránt. A csecsemőknek olyan játszóhelyet biztosítunk, amely védett, és elegendő hely áll rendelkezésre a szabad mozgáshoz (hempergő). A gyerekek állandó felügyelet mellett, szabadon mozoghatnak, egyéni fejlettségüknek, állapotuknak, belső aktivitásuknak megfelelően gyakorolhatják a nagymozgásokat, finommozgásokat.

A mozgás pozitívan hat az idegrendszerre, segíti a növekedést, a fejlődést, az egészség fenntartását, a megbetegedések megelőzését. Segíti az én-tudat fejlődését, az alkalmazkodást, a társas kapcsolatokat.

13.3 Levegőzés

Minden évszakban biztosítjuk a szabadban, tiszta levegőn való rendszeres tartózkodást, kinti játékot, mozgást.

13.4 Fogápolás

Célunk az egészséges fogfejlődés biztosítása, a fogazat védelme, a fogmosás igényének egész életre szóló kialakítása. A zárt fogsorú gyermekek fogkefét, fogkrémet használnak. A helyes rágás érdekében rendszeresen adunk kerti veteményt, gyümölcsöt.

13.5 A bölcsődeorvos preventív tevékenysége

Közvetlenül a gyermek beszoktatása után, majd később csecsemők esetében havonta, 12 hó feletti gyermekek esetében pedig félévente részletes orvosi vizsgálatot (testi, lelki, szociális fejlődés) végez a bölcsődeorvos, és dokumentálja azt a gyermek egészségügyi törzslapjába.

14. A tapasztalatszerzés szinterei

A korai életszakaszban az irányított tapasztalatszerzés legfontosabb célja az örömszerzés, a gyermekek figyelmének, érdeklődésének felkeltése, az ízlés kialakítása, az érzelmi intelligencia fejlesztése. Főként játék helyzetben valósul meg. A gyermekek önkéntes alapon vesznek részt a kezdeményezésekben. A teljesítmény, az alkotás nem elvárás.

14.1 Ének–zenei nevelés

Sokféle zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre nyújtunk lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő ének– és beszédhangja, hangszeres játéka, a dallam–és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása. Az élő énekszót részesítjük előnyben. Éneklünk személyes kapcsolatban (ölbeli játékok, ringatók, stb.), játék helyzetben, játékeszközt használva. Ismételtetéssel, játékos mozdulatokkal erősítjük a zenei élményt. Egyszerű dallam– és ritmushangszereket használunk. A

dalokat a gyermekek magas hangjához alkalmazkodva énekeljük. A zenei anyagot gondosan megválogatjuk, a gyermekek életkori sajátosságainak, egyéni fejlettségének, érzelmi állapotának megfelelően. Negyedéves távlatban előre megtervezik a kisgyermeknevelők, hogy mit énekelnek napi rendszerességgel ismételve, mit meghallgatásra, ünnepekhez, alkalmakhoz kapcsolódva. Az éneklés pozitív érzelmet kelt, örömlélményt, érzelmi biztonságot ad, hozzájárul a lelki egészséghez, a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez. Természetes módon segíti az anyanyelv, zenei anyanyelv tanulását, a társkapcsolatokat.

14.2 Irodalmi nevelés (mondóka, vers, mese, báb)

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi-, értelmi- (ezen belül beszéd, gondolkodás, emlékezet és képzelet) és szociális fejlődésére. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmen keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így a kisgyermek számára az alapvető érzelmi biztonság egyszerre feltétel és eredmény. A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyekre más helyzetekben nincs lehetősége. Fejlődik emberismerete, empátiás készsége, gazdagodik szókincse. A mese segíti az optimista életszemlélet és az önálló véleményalkotás alakulását.

14.3 Alkotó tevékenység (firkálás, rajzolás, gyurmázás, ragasztás, stb.)

Az öröm forrása maga a tevékenység, az érzelmek feldolgozása, az önkifejezés. A kisgyermeknevelő az életkornak megfelelő eszközökkel, játszóhely biztosításával, állandó felügyelettel, a különböző technikák megmutatásával segíti a tevékenységet. Az alkotótevékenység kibontakozása szempontjából alapvetőnek tartjuk a firka-korszakot, jelentőségét hangoztatjuk. Firkálásra, gyurmázásra állandó lehetőséget biztosítunk. A gyermekek alkotókedvét pozitív visszajelzésekkel, dicséréssel, elismeréssel erősítjük. A rajzokat, egyéb alkotásokat megbecsüljük, megőrizzük. Az évszaknak megfelelő, hangulatos, ízléses díszítés, a szobákban és a gyermeköltözőkben elhelyezett gyermekalkotások, a fotók, az esztétikus jelek is a vizuális nevelést szolgálják.

14.4 Környezeti nevelés

Célja a természeti (állatok, növények, termékek, időjárás, évszakok jellemzői) és a társadalmi (családi szerepek, foglalkozási szerepek, hagyományok, ünnepek) környezet megismertetése, tapasztalatok közvetítése, a környezettudatos magatartás megalapozása

érdekében, játéktevékenységen, és egyéb tevékenységformákon keresztül. A játék és az ismeretadás folyamatában kiemelt szerepe van a felnőtt személyes példaadásának. Az egyes tevékenységek fejlesztik a hétköznapi élet esztétikuma iránti igényességet, a mások felé fordulást, mások igényeinek figyelembe vételét, az empátiát.

14.5 Mozgásos élmények

Csecsemő- és kisgyermekkorban alakulnak ki és fejlődnek a mozgás alapvető formái. A kisgyermek mozgásigénye rendkívül nagy. A csoportszobákban és az udvaron is törekszünk a biztonságos, veszélyforrásoktól mentes mozgásteret biztosítani. A játékeszközök szerepe az érdeklődés felkeltése, a mozgás aktivitás fenntartása.

Nagymozgásos játékeszközeink a csoportszobákban:

- Ugráló labdák
- Csúszda
- Mászóka
- Mászó alagút
- Kis- és nagy labdák
- Lábbal hajtós autók
- Csecsemő hempergők

Udvari nagymozgásos játékeszközeink:

- Labdák
- Mászóka rendszerek
- Csúszdák
- Futó biciklik
- Triciklik

15. Hagyományok, ünnepek

Az első magyar bölcsőde 1852. április 21-én nyitott meg Budapesten, Brunszvik Júlia közreműködésével. Alapvetően fogalmazta meg a gyermekek szeretetét, a velük való szeretetteljes bánásmódot. A Magyar Bölcsődék Egyesülete április 21. hivatalosan is a Bölcsődék Napja lett.

A bölcsődénkben hagyományai vannak az ünnepekre való közös készülődésnek, melyeken a kisgyermeknevelők kezdeményezésére a gyermekek nagy örömmel vesznek részt.

Zöldség- és virágfesztivál

Településünkön minden évben megrendezésre kerül a Zöldség- és virágfesztivál, melyen bölcsődénk is részt vesz. Különböző terményekből, termésekből készült közös alkotásokkal készülünk.

Mikulás

December elején készülünk a Mikulás látogatására. Mikulás dalokat énekelgetünk, mikulás csizmát, kesztyűt, mikulásformát festünk, színezgetünk. A Mikulás meglátogatja a gyerekeket és megajándékozza őket.

Karácsony

Minden csoportban karácsonyi dalokkal hangolódunk az ünnepre. Karácsonyfát díszítünk közösen a gyerekekkel. A kisgyermeknevelők segítségével apró ajándékot készítenek a szülőknek.

Farsang

Az év elején a farsangi készülődés során különféle technikákkal álarcokat, szemüvegeket, kalapokat díszítünk. A gyerekek jelmezbe öltöznek, és vidám ünnepléssel búcsúztatjuk a telet.

Húsvét

A Húsvét közeledtével tojást festünk, díszítünk. Ünnephez kapcsolódó tavaszi dalokkal, locsoló versekkel ismerkedünk.

Anyák napja

Anyák napjára közösen ajándékot készítünk, anyák napi dalokat énekelgetünk, versekkel ismerkedünk. A gyermekek az ajándékot egy szál virággal átadják az édesanyáknak.

Búcsúzás a bölcsődétől

Az óvodába készülő gyerekek bensőséges ünnepléssel búcsúznak a bölcsődétől. Emlékkül tartsznyát kapnak.

Gyermeknap

Május utolsó hétvégéjén tartjuk a gyermeknapot. Ennek keretében különböző tevékenységekben vehetnek részt, cukorkafűzés, aszfaltrajzolás, táncolás. A nap végén apró ajándékot visznek haza.

Születésnapok

Minden kisgyermek születésnapját megünnepeljük, a kisgyermeknevelők apró ajándékokkal kedveskednek az ünnepeltnek.

16. Kapcsolattartás más intézményekkel

Gyermekjóléti szolgálat

Rendszeres kétirányú jelzőrendszer működtetése a gyermekek bölcsődei felvételéről, életkörülményeik változásáról, családi problémáik kezeléséről, a családtámogatás igénybeviteléről.

Gyermekorvos

Bölcsődei látogatás, a gyermekek fejlődésének mérése, aktuális egészségi állapotuk ellenőrzése, problémakezelés.

Védőnő

Információnyújtás a családokról és a családoknak a bölcsődéről, alkalmankénti bölcsődei látogatás, a gyermekek fejlődésének vizsgálata, szűrővizsgálatok, közös problémamegoldás.

Óvoda

Célunk a bölcsőde-óvoda átmenet megkönnyítése a gyermekek számára.

Formái

- látogatás az óvoda épületében, udvarán
- az óvónők meglátogatják a bölcsődében a kisgyermeket
- a kisgyermeknevelők részt vesznek az óvodai nyílt napokon
- a bölcsőde dolgozói részt vesznek az óvodai ballagáson

Szakértői és Rehabilitációs Bizottság

Indokolt esetben vizsgálat és szakvélemény kérése a gyermekekről.

Kisteleki Kistérségi Szakszolgálat

Indokolt esetben vizsgálat kérése a gyermekekről, együttműködés a fejlesztések lebonyolítása érdekében, pszichológusi, gyógypedagógusi, logopédusi ellátás igénybevétele.

17. Bölcsőde működésének belső dokumentumai

A bölcsődénkben vezetendő dokumentáció munkakörönként:

Bölcsődevezető:

- Bölcsődetájékoztató
- Bölcsőde napi jelenlét kimutatása korcsoportonként
- Kérelem a bölcsődei felvételhez
- Munkáltatói igazolás bölcsődei felvételhez
- Gyermekjóléti alapellátásban részesülő gyermekekről
- IX. számú adatlap
- Felvételi könyv
- Megállapodás
- Előjegyzési napló

Kisgyermeknevelők:

- Csoportnapló
- Napi jelenlét kimutatás
- Bölcsődei gyermek – egészségügyi törzslap, a gyermek fejlődési lapja
- Üzenőfüzet
- Étkezési nyilvántartás

18.A bölcsőde működésének belső szabályzatai

- Bölcsődei Szakmai Program
- Házi rend
- Szervezeti és Működési Szabályzat (Iratkezelési Szabályzat és Adatkezelési Szabályzat)
- Felvételi Szabályzat

- Tűzvédelmi Szabályzat
- Munkavédelmi Szabályzat
- Éves Munkaterv

19.A bölcsőde szolgáltatásai

A helyi adottságokat és igényeket figyelembe véve időszakos gyermekfelügyelet ellátását vállalja bölcsődénk az egyik, vagy mindkét csoport üres férőhelyeire. Az időszakos bölcsődei elhelyezés igénybevétele esetén is fokozatosan, lehetőleg a szülővel történik a kisgyermek beszoktatása. Az időszakos gyermekfelügyelet igénybevételéről a gyermek, a szülők és a szolgáltatás adatait tartalmazó dokumentáció kerül összeállításra.

20. A gyermekjóléti szolgáltató, intézmény szolgáltatásáról szóló tájékoztatás helyi módja

Mindkét csoport szülői tájékoztató faliújságán elhelyezésre kerül a Balástya Községi Önkormányzat által működtetett családsegítő szolgálat munkatársainak neve és elérhetősége. A segítő szolgáltatások az év első szülői értekezletén szóban is ismertetésre kerül.

A családsegítő munkatársai a korábbi évek óvodai tapasztalatai alapján fogadóórát a bölcsődében nem tartanak.

21.A kisgyermeknevelők folyamatos szakmai felkészültsége biztosítása

A törvényi előírások alapján meghatározott időintervallumban minden kisgyermeknevelő részt vesz a bölcsődei gondozó-nevelő munka továbbfejlesztését elősegítő továbbképzéseken.

További szakmai tapasztalatszerzése lehetőségek

- hospitálás egymás csoportjában
- hospitálás az óvodában
- belső szakmai műhelymunka
- pályázatokon való részvétel.

22. A gyermekek és családjaik, valamint a személyes gondoskodást végzők jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

A gyermekek joga, hogy

- segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéshez;
- sérülés, tartós betegség esetén a fejlődését es személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön,
- a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön,
- emberi méltóságát tiszteletben tartsák, a bántalmazással, elhanyagolással szemben védelemben részesüljön;
- a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes nevelésben-gondozásban részesüljön.

A szülők joga, hogy

- megismerje gyermeke bölcsődei csoportját és életét,
- megismerje a bölcsőde nevelési-gondozási elveit,
- tanácsot kérjen és kapjon gyermeke nevelőjétől problémái megoldásához,
- véleményt mondjon, javaslatot tegyen a bölcsőde működésével kapcsolatosan,
- megismerje a gyermekéről vezetett intézményi dokumentumokat.

A bölcsőde minden dolgozójának joga, hogy

- a munkavégzéssel kapcsolatos megbecsülést kapjanak
- tiszteletben tartsák emberi méltóságukat és személyiségi jogaikat
- munkájukat elismerjék
- a munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számukra.

Törvények, rendeletek

- 1997. évi XXXI. törvény A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről
- 328/2011. (XII.29) Korm.rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról
- 25/2009. (XI. 13.) SZMM rendelet az Országos Gyermekvédelmi Szakértői Névjegyzékről és az Országos Szociálpolitikai Szakértői Névjegyzékről
- 78/2003. (XI. 27.) GKM rendelet a játszótéri eszközök biztonságosságáról
- 226/2006. (XI. 20.) Korm.rend. a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról
- 24/1998. (IV. 29.) IKIM-NM együttes rendelet a gyermekjátékszerek biztonságossági követelményeiről, vizsgálatáról és tanúsításáról
- 18/1998.(VI.3.) NM rendelet a fertőző betegségek és járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről
- 10/2008.(VI.28) SZMM rendelet a szociális és munkaügyi miniszter által adományozható szakmai elismerésekről
- A Bölcsődék Napjának megünnepléséről szóló 7/2010. (II. 19.) SZMM utasítás
- 1998. évi LXXXIV. törvény A családok támogatásáról
- 1993. évi III. törvény A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról
- 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet módosításáról
- 8/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról
- 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról
- 2012. évi I. törvény A munka törvénykönyvéről

- 1992. évi XXXIII. törvény a Közalkalmazottak jogállásáról
- 257/2000. (XII. 26.) Korm. Rendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról
- 2/2004. (I. 15.) FMM rendelet A kollektív szerződések bejelentésének és nyilvántartásának részletes szabályairól
- 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről
- 1993. évi XCIII. törvény A munkavédelemről
- 2003. évi CXXV. Törvény Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

Legitimációs záradék:

A **Bölcsődei Szakmai Programot** a bölcsőde nevelői testület elfogadta.

2017. szeptember 28.

Csillag Istvánné

Kovácsné Takó Mária.....

Ruskóné Imre Szilvia.....

Sutka Éva.....

Jelen **Bölcsődei Szakmai Programot** Balástya Község Képviselőtestülete 2017.
..... ülésén sz. határozatával jóváhagyta.

.....
Ujvári László polgármester

Jelen **Óvodai Pedagógiai és Bölcsődei Szakmai Programot** 2017.
az intézmény vezetője jóváhagyta, a szabályzat e napon határozatlan időtartamra
hatályba lép.

Balástya, 2017.

.....
Csontos Mária
intézményvezető

